اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۲۹ بهمن ۱۳۹۹
• ۵ رجب ۱۴۴۲
• ۱۷ فوریه ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۳۳ • پیاپی ۳۰۵۱ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

ثبت رکوردی دیگر توسط شرکت فولاد هرمزگان

تلاشگران واحد احیای مستقیم شرکت فولاد هرمزگان، پس از ثبت دو رکورد در ۱۶ و ۲۳ بهمن جهشی جدید در تولید خود ثبت نموده و به رکوردی تازه در تولید روزانه آهن اسفنجی دست یافتند. کارکنان فولاد هرمزگان در واحد احیای مستقیم توانستند با تولید ۵۸۳۷ تن آهن اسفنجی، رکورد قبلی این واحد که ۵۷۴۱ تن و مربوط به ۲۳ بهمن می‌باشد را بهبود ببخشند.

به‌مناسبت روز اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی بررسی شد

پرونده

از تاب‌آوری تا خودباوری

رشد ۷۰ درصدی فروش شرکت مس ۵
دانش، عامل تاب‌آوری صنعت در برابر تکانه‌های خارجی ۴
معادن، عامل تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی ۶
روابط متقابل تجارت و اقتصاد مقاومتی ۷
قطره‌های کوچک و آسیاب‌های بزرگ ۸
خلق اقتصادی مقاوم ۱۱
اقتصاد مقاومتی با کارآفرینی محقق می‌شود ۱۳
مقاومت اقتصاد در بوته آزمایش ۱۴
چرا اقتصاد ایران نیازمند مقاوم‌سازی است؟ ۳

طرح: حسین علیزاده

سرمقاله

جایگاه نفت در اقتصاد ۲۰۲۱ ۲

یادداشت‌های امروز

اقتصاد مقاومتی در صنعت خودرو ۴

توسعه از رهگذر اقتصاد مقاومتی ۱۱

برای مقاوم شدن اقتصاد نیاز به چه داریم؟ ۱۲

۳محور پُر چالش بورس تهران ۱۵

گفت‌و گو

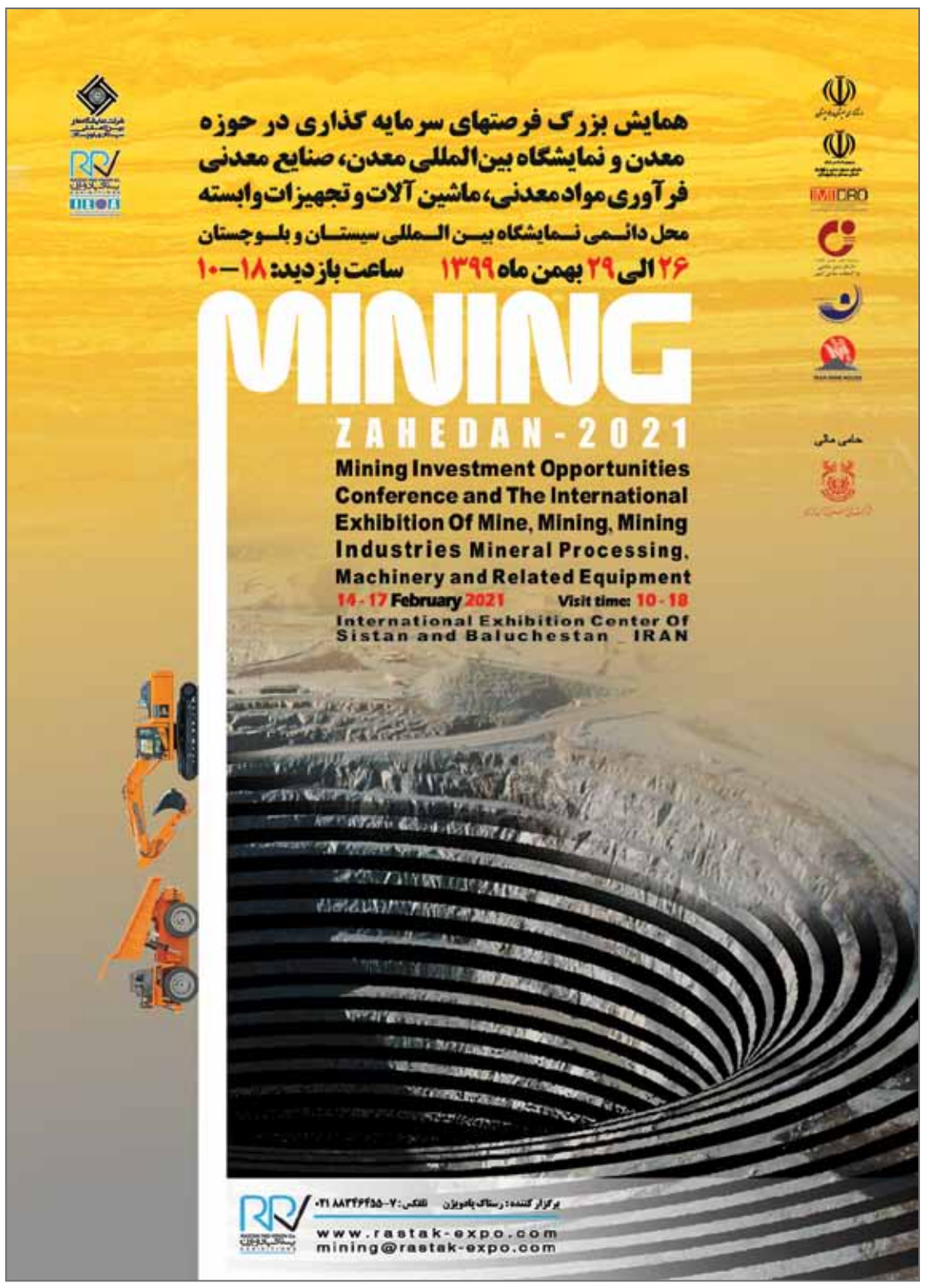

تاب‌آوری اقتصادی چه هست و چه نیست؟ ۱۲

خبر روز

تیر خلاص به مطبوعات

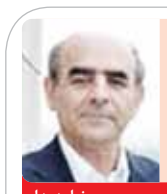
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پی مصوبه هیات وزیران مبنی بر حذف الزام دولتی‌ها به انتشار آگهی در روزنامه‌ها، در نامه‌ای به معاون اول رئیس جمهوری نوشت: این مصوبه زنگ خطر نهایی برای مطبوعات کشور بوده و نگرانی جدی و گسترده‌ای در میان اصحاب مطبوعات و رسانه ایجاد کرده است. ۱۶

سر مقاله

جایگاه نفت در اقتصاد ۲۰۲۱

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست

باوجود آنکه جهان شاهد ورود به یک قرنطینه دیگر به‌دلیل افزایش موارد ابتلا به ویروس کرونا در برخی از کشورهای اروپایی و آسیایی است، نشانه‌های قابل‌توجهی وجود دارد که ثابت می‌کند باتوجه به پیشی گرفتن تقاضا از عرضه باید به افزایش نرخ نفت در سال ۲۰۲۱ میلادی امیدوار بود. از طرفی شرکت‌های بزرگ نفتی از راهبردهای جدیدی خبر می‌دهند که ناظر بر تغییر فاز انرژی و گذار به انرژی سبز است. آنها اعتقاد دارند تقاضای نفت امسال و سال‌های آتی به سمت و سوی انرژی‌های نو حرکت می‌کند و به‌تدریج سهم نفت در اقتصاد ۲۰۲۱ رو به کاهش خواهد گذاشت. حدود ۲ ماه پیش زمانی که برای نخستین بار خبر قطعی کشف واکسن کرونا اعلام شد، به فاصله چند ساعت نرخ نفت در هر بشکه ۳ تا ۱۰ دلار افزایش داشت. این افزایش نرخ باوجود برخی نگرانی‌ها مبنی بر طولانی شدن زمان رهایی کامل از ویروس کرونا البته با سرعت کمتری همچنان ادامه دارد. در این باره آژانس بین‌المللی انرژی نیز در گزارش جدید خود گرچه از میزان تقاضا برای نفت به نسبت گزارش قبلی خود بین ۲۰۰ تا ۵۰۰ هزار بشکه در روز کاست، اما تاکید کرده در سال ۲۰۲۱ تقاضا به اندازه اطمینان‌بخشی بالا خواهد رفت. البته یکی از مهم‌ترین دلایلی که باعث می‌شود اطمینان نسبت به صعودی بودن نرخ نفت در سال جدید وجود داشته باشد، به اوضاع سیاسی و اجتماعی در امریکا مربوط می‌شود. در حال حاضر گرچه امریکا توان تولید ۱۳ تا ۱۳.۵ میلیون بشکه نفت در روز را دارد، اما به‌دلیل کاهش نرخ نفت به‌ویژه در ۶ ماه گذشته، بیشتر از ۱۱ تا ۱۱.۵ میلیون بشکه نفت در روز تولید نکرده است. از طرف دیگر باتوجه به امضای مجدد معاهده زیست‌محیطی از سوی دولت جدید امریکا می‌توان پیش‌بینی کرد قوانین سختگیرانه نسبت به تولید نفت مانند دوره ریاست‌جمهوری باراک اوباما در دستور کار قرار گرفته و محدودیت‌هایی در تولید داخلی و نیز واردات نفت از شمال کانادا ایجاد شود. براساس آخرین اطلاعات منتشر شده به‌ویژه از سوی آژانس بین‌المللی انرژی با بالا رفتن مالیات تولیدکنندگان نفت در امریکا، شماری از سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش به‌دلیل به‌صرفه نبودن فعالیت کنار گذاشته خواهد شد. همچنین براساس آخرین اخبار و اطلاعات منتشر شده رئیس‌جمهوری امریکا مجوز پروژه ۹ میلیارد دلاری خط لوله کی استون را لغو کرد. این پروژه که نفت را از آلبرتای کانادا به نبراسکا منتقل می‌کند، به‌دلیل مسائل حقوقی در امریکا، پیشرفت کندی داشته است. همچنین با مخالفت فعالان محیط‌زیست روبه‌روست که با ضدیت با خطوط لوله جدید برای منتقل کردن نفت به پالایشگاه‌ها، به‌دنبال کنترل توسعه شیل نفتی کانادا هستند. در این زمینه نخست‌وزیر ایالت آلبرتا در توییتر هشدار داد که ابطال مجوز این خط لوله به حذف مشاغل، تضعیف روابط میان امریکا و کانادا و تضعیف امنیت ملی امریکا به‌دنبال افزایش وابستگی به واردات نفت از اوپک منجر می‌شود. وابستگی واردات نفت امریکا به اوپک شرایطی را حاصل می‌آورد که میزان تولید اوپک فراتر از اعداد و ارقام در نظر گرفته شده باشد و سطح نرخ رو به افزایش گذارد. همچنین پیش‌بینی می‌شود واشنگتن در نخستین ماه از تصدی رئیس‌جمهوری دموکرات بر کاخ سفید به موافقتنامه اقلیمی پاریس بپیوندد.

کلام پایانی اینکه؛

شواهد حاکی از آن است که باوجود نگرانی‌های مربوط به موج سوم قرنطینه‌های سراسری در جهان احتمال صعودی بودن نرخ نفت به‌مراتب بیشتر از کاهشی بودن آن در سال ۲۰۲۱ میلادی است. همچنین همانگونه که اشاره شد نرخ این ماده در ۶ ماه نخست سال در محدوده ۵۵ دلار خواهد بود و در ۶ ماه دوم سال خود را به مرز ۶۰ دلار یا بیشتر خواهد رساند.

به‌مناسبت روز اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی بررسی شد

از تاب‌آوری تا خودباوری

گروه خبر
editor@smtnews.ir

اقتصاد مقاومتی مفهومی جدید در ادبیات اقتصادی جهان است که ازسوی رهبر معظم انقلاب طرح شد. تکیه پیاده‌سازی خط‌مشی اقتصاد مقاومتی، کاهش وابستگی‌ها و تاکید بر مزیت‌های تولید و تلاش برای خوداتکایی است؛ به‌عبارت دیگر هدف اقتصاد مقاومتی بازسازی و احیای اقتصاد ملی است. اقتصاد مقاومتی به‌معنای پدید آمدن وضعیتی در یک اقتصاد است که در برابر موانع و مشکلات داخلی و خارجی پایداری کرده و به رشد و پیشرفت خود در جهت اهداف غالبه‌اش ادامه دهد.

به‌علاوه اینکه اقتصاد مقاومتی یک بحث تئوریک محض مختص دانشگاه و حوزه نیست، بلکه بیشتر اقتصاد کاربردی بوده که شاخص‌های آن ریشه در عمل دارد. باتوجه به اهمیت موضوع، در آبان ۱۳۹۷ دبیر شورای فرهنگ عمومی کشور از نام‌گذاری روز ۲۹ بهمن با عنوان روز اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی در تقویم جمهوری اسلامی خبر داد.

در این شماره صمت به‌مناسبت روز «اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی» به بررسی و تعاریف اقتصاد مقاومتی، ویژگی‌ها و چالش‌های پیش روی این نوع اقتصاد پرداخته‌ایم. در گفت‌وگو با کارشناسان نیز به میزان تحقق برنامه‌ها و اهداف اقتصاد مقاومتی در بخش‌های مختلف اقتصاد در بعد کلان و صنعت، معدن و تجارت در ابعاد خردتر پرداخته و راهکارهایی برای اجرای هرچه بهتر اقتصاد مقاومتی عنوان کرده‌ایم. با این شماره صمت همراه باشید.

کارآفرینان یکی از قدرتمندترین مهره‌های گردش چرخه اقتصادی محسوب می‌شوند؛ بنابراین در یک معادله دوسویه با موفقیت در هر یک از طرف‌های این معادله، به موفقیت در سوی دیگر می‌رسیم

اقتصاد مقاومتی اقتصادی است که در شرایط بروز ناملایمات و حوادث و بحران‌ها یا در مسیر اهداف، پویا و پایدار تخصیص بهینه منابع بدهد

اقتصاد مقاومتی اقتصادی است که در شرایط بروز ناملایمات و حوادث و بحران‌ها یا در مسیر اهداف، پویا و پایدار تخصیص بهینه منابع بدهد.

برنامه اقتصاد مقاومتی از سال ۱۳۹۲ با دستور رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد و در دستور کار قرار گرفت.

رهبر معظم انقلاب، اقتصاد مقاومتی را معنا و مفهومی از کارآفرینی معرفی کردند و برای نیاز اساسی کشور به کارآفرینی نیز دو دلیل فشار اقتصادی دشمنان و آمادگی کشور برای جهش را برشمردند.

اقتصاد مقاومتی یعنی شناسایی حوزه‌های فشار و تلاش برای بی‌اثر کردن و کنترل آنها است. برای رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی ضروری است وابستگی‌های خارجی تقلیل یافته و برای افزایش تولید داخلی کشور و خوداتکایی تلاش شود.

گرچه اقتصاد مقاومتی اصطلاحی جدید و دارای یک بار ارزشی در فرهنگ دینی است، با این وجود مفاهیم در این زمینه و اعمال و اقداماتی برای مقاومت در حوزه‌های گوناگون به‌ویژه در حوزه اقتصاد در دنیا باسابقه است.

در ادبیات اقتصادی مفاهیمی مثل اقتصاد مقاومتی یا قدرت اقتصادی، فراوان وجود دارد.

از طرفی تمام کشورهایی که به‌نوعی جنگ یا بحران‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را تجربه یا برای توسعه سریع اقدام کرده‌اند، برای عبور از شرایط سخت، اقتصاد خود را برمبنای مقاومت برنامه‌ریزی کرده‌اند.

برنامه‌ریزی اقتصادی دوران جنگ آلمان، روسیه، انگلستان، ژاپن و... در دوران جنگ‌های جهانی اول و دوم اقتصادهای مقاومتی بوده است. طبق نظر دولتمردان ایران در تعریف اقتصاد مقاومتی، مقاومت برای رد فشارها و عبور از سختی‌ها برای رسیدن به نقاط مثبت ملی ضرورت دارد.

الزامات و ارکان اقتصاد مقاومتی

کارشناسان در تعریف اقتصاد مقاومتی می‌گویند وقتی یک تکانه در اقتصاد رخ می‌دهد، اقتصاد ما چند نوع رفتار می‌تواند از خود نشان دهد. اگر مدل اقتصاد ما منبعث از نظریه‌های مقاوم‌سازی نباشد تکانه می‌تواند عملکرد ما را تضعیف کند. اگر این تکانه خیلی زیاد باشد چه‌بسا اقتصاد ما نتواند آن را در خود هضم کند و شرایط اقتصادی ما بسیار بدتر و رشد اقتصادی ما منفی شود اما اگر اقتصاد ما مبتنی بر نظریه‌های اقتصاد مقاوم باشد، قطعا می‌تواند این تکانه را در خود هضم کند و به حالت پایدار قبلی بازگردد.

با این نگاه استفاده از همه ظرفیت‌های دولتی و مردمی، حمایت از تولید ملی، مدیریت منابع ارزی و مدیریت مصرف از مهم‌ترین ارکان اقتصاد مقاومتی به‌شمار می‌رود.

در این فرآیند می‌توان به رابطه تنگاتنگ اقتصاد مقاومتی با کارآفرینی پایدار نیز پرداخت. کارآفرینی فرآیند یا مفهومی است که طی آن فرد کارآفرین با ایده‌های نو و خلاقانه و شناسایی فرصت‌های جدید با بسیج منابع، به ایجاد کسب و شرکت‌های نو، سازمان‌های جدید و نوآور رشدیابنده مبادرت می‌ورزد. این امر توأم با پذیرش خطرات است اما اغلب منجر به معرفی محصول یا ارائه خدمات به جامعه می‌شود. در هر اقتصادی، چرخش مالی تاثیر مستقیمی بر کیفیت زندگی مردم آن کشور دارد.

کارآفرینان نیز یکی از قدرتمندترین مهره‌های گردش این چرخه اقتصادی محسوب می‌شوند؛ بنابراین در یک معادله دوسویه با موفقیت در هر یک از طرف‌های این معادله، به موفقیت در سوی دیگر می‌رسیم.

به‌زبان ساده در هر کشوری، در هر شرایطی به همت کارآفرینان می‌توان یک اقتصاد شکست‌خورده را تبدیل به یک اقتصاد ابرقدرت کرد. ایران نیز با دارا بودن منابع و ظرفیت‌های فراوان طبیعی و نیروی انسانی کارآمد، می‌تواند بستر مناسبی برای رشد و توسعه اقتصادی باشد که توجه به خلاقیت، نوآوری و ترویج تفکر کارآفرینی از ضرورت‌ها و تکمیل‌کننده این شرایط به‌شمار می‌رود.

کارآفرینی چیست و کارآفرین کیست؟

کارآفرینی به فرآیند خلق ارزش جدید (مادی یا معنوی) از طریق یک تلاش متعهدانه با در نظر گرفتن ریسک‌های ناشی از آن اتلاق می‌شود. کلمه کارآفرین حدود ۳۰۰ سال قدمت دارد و نخستین کسانی که واژه کارآفرین و مفهوم کارآفرینی را مورد توجه قرار دادند، اقتصاددان‌ها بودند. کسانی مانند ریچارد کانتیلون و آدام اسمیت لغت کارآفرین را در قرن‌های هفدهم و هجدهم میلادی به کار برده‌اند. در حقیقت اقتصاددانان نخستین کسانی بودند که در نظریه‌های اقتصادی خود به تشریح کارآفرین و کارآفرینی پرداختند.

ژوزف شومپیتر، کارآفرین را نیروی محرکه اصلی در توسعه اقتصادی می‌داند و می‌گوید: نقش کارآفرین، نوآوری است.

از دیدگاه وی ارائه کالایی جدید، ارائه روشی جدید در فرآیند تولید، گشایش بازاری تازه، یافتن منابع جدید و ایجاد هرگونه تشکیلات جدید در صنعت و... از فعالیت‌های کارآفرینان است. کارآفرین به کسی گفته می‌شود که علاوه بر برخورداری از خلاقیت بالا، دارای روحیه خطرپذیری است و می‌تواند برای حل مشکلات دنیای امروز راهکارهای عملی و مبتکرانه ارائه دهد. انسان‌های کارآفرین موجب ظهور مشاغل جدید می‌شوند و می‌توانند با تشخیص زودهنگام فرصت‌های رشد، نیرو و نشاط تازه‌ای به تشکیلاتی که سال‌ها از عمرشان می‌گذرد، ببخشند.

سخن پایانی

در یک بنگاه اقتصادی تولیدی اگر در خط تولید به‌دلیل یک اشکال فنی در یکی از ماشین‌آلات خط تولید متوقف شود، قطعا در عرضه محصول و تعهدات آن بنگاه نسبت به مشتریان نیز خلل ایجاد می‌شود. اگر این بنگاه اقتصادی مدل کسب‌وکار خود را براساس مدل مقاومتی طراحی کرده باشد، می‌تواند تاثیرات منفی این تکانه‌های ناخواسته را در کسب‌وکار خود به حداقل برساند، در غیر این صورت صدمات زیادی خواهد دید؛ بنابراین رعایت الزامات اقتصاد مقاومتی می‌تواند آسیب‌های احتمالی وارده به کارآفرینی را به حداقل برساند. کاهش وابستگی به نفت یکی دیگر از الزامات اقتصاد مقاومتی است. توسعه کارآفرینی در صنایع دانش‌بنیان از جمله اقداماتی است که می‌تواند این خلأ را تا میزان زیادی پر کند.

خبر روز

کلیات لایحه اصلاحی بودجه ۱۴۰۰ تصویب شد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با کلیات اصلاحی لایحه بودجه ۱۴۰۰ با ۲۱۱ رای موافقت کردند.

به گزارش ایرنا، لایحه اصلاحی بودجه ۱۴۰۰ در دستور کار روز سه‌شنبه نمایندگان در صحن علنی مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و با ۲۱۱ رای موافق، ۲۸ رای مخالف و ۶ رای ممتنع از ۲۵۲ نماینده حاضر به تصویب رسید.

لایحه بودجه ۱۴۰۰ نخستین بار در ۱۲ آذر ۱۳۹۹ توسط حسینعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری تقدیم مجلس شد و کمیسیون تلفیق نیز جزئیات آن را بررسی کرد، اما سرانجام نمایندگان مجلس در جلسه علنی ۱۴ بهمن با ۹۹ رای موافق، ۱۴۸ رای مخالف و ۱۲ رای ممتنع از مجموع ۲۶۱ نماینده حاضر با کلیات لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ مخالفت کردند.

روز دوشنبه نیز لایحه اصلاحی بودجه ۱۴۰۰ توسط مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد و روز گذشته نمایندگان با کلیات آن موافقت کردند.

اعمال ۷ اصلاح در بودجه

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: خوشبختانه در لایحه اصلاح شده در بودجه، ۷ مورد از اصلاحاتی که مد نظر مجلس بود، اعمال شد و مجلس با رأی بالایی کلیات بودجه را تصویب کرد.

محمدباقر قالیباف پس از تصویب کلیات لایحه اصلاح‌شده بودجه سال ۱۴۰۰، گفت: مجلس شورای اسلامی از زمانی که لایحه بودجه اولیه به مجلس ارائه شد، نخستین جلسه را با دولت تشکیل داد و قرار شد با تفاهم، پیشنهادات درباره بودجه بررسی شود. وی بیان کرد: بنا بود برای حل مشکلات مردم، لایحه بودجه با همفکری دولت و مجلس اصلاح شود، چراکه لایحه بودجه وضعیت اقتصادی مردم را در طول یک سال رقم می‌زند. رئیس مجلس شورای اسلامی متذکر شد: در بین راه تعامل لازم دولت با مجلس انجام نشد، به همین دلیل مجلس لایحه را برای اصلاح به دولت بازگرداند.

قالیباف افزود: خوشبختانه در لایحه اصلاح شده بودجه، ۷ مورد از اصلاحاتی که مد نظر مجلس بود، اعمال شد و مجلس با رأی بالایی کلیات آن را به تصویب رساند.

وی با بیان اینکه لایحه بودجه را به کمیسیون تلفیق ارجاع می‌دهیم تا آنجا مورد بررسی قرار گیرد، گفت: کمیسیون تلفیق جلسات خود را برگزار می‌کند و تا روز جمعه این جلسات به اتمام خواهد رسید، سپس نمایندگان و کمیسیون‌ها ۴۸ ساعت فرصت دارند پیشنهادات خود را لایحه بودجه درباره ارائه کنند.

وی تاکید کرد: ان‌شاءالله مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه هفته آینده بررسی جزئیات بودجه را آغاز خواهد کرد، چراکه فرصت ما بسیار محدود است.

کاهش ۴۰ هزار میلیارد تومانی هزینه

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: در اصلاحیه لایحه بودجه ۱۴۰۰ حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان از منابع و هزینه‌کاهش یافت.

به گزارش ایرنا، محمدباقر نوبخت در جلسه علنی در جریان بررسی لایحه اصلاحی بودجه ۱۴۰۰، اظهار کرد: دولت ۱۵ اصلاحیه برای بودجه ۱۴۰۰ اعمال کرد.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به تبصره ۴ مرتبط با تقویت بنیه دفاعی، تصریح کرد: در همین راستا پروژه‌هایی مانند طرح فاضلاب شهر اهواز، موارد آبخیزداری و شرکت‌های دانش‌بنیان در سقف لایحه بودجه قرار داده شد تا از صندوق توسعه ملی استفاده نشود.

محمدباقر قالیباف

محمدباقر نوبخت

وی با بیان اینکه در لایحه جدید در بخش مصارف ۵۳ هزار میلیارد تومان در راستای تقویت دفاعی افزایش داده شده، خاطرنشان کرد: این اقدام همراه با کاهش و صرفه‌جویی هزینه در بخش‌های دیگر بود. رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه مقرر شده بود این ۵۳ هزار میلیارد تومان از طریق اوراق مالی تامین شود، تاکید کرد: نظر نمایندگان بر به حداقل رساندن استفاده از اوراق جز در موارد اضطرار بود که بر همین اساس ۳۵ هزار میلیارد تومان از حجم فروش اوراق نیز تقلیل داده شد. به‌گفته نوبخت، یکی از ویژگی‌های بودجه اصلاحی کاهش هزینه در استفاده از منابع در کنار تقلیل استفاده از اوراق است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به نظرات کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی در زمینه مالیات و گمرک، تصریح کرد: مجوزها برای افزایش ۴۹ هزار میلیارد تومانی تامین هزینه‌ها از مالیات و گمرک صادر شده است.

وی با بیان اینکه در لایحه اصلاحی بودجه نه‌تنها مقدار فروش نفت بیشتر نشده، بلکه منابع درآمدی با شناسایی محل‌های مناسب افزایش داده شده، اظهار کرد: ۳۴ هزار میلیارد تومان کسری تراز عملیاتی در این صرفه‌جویی‌ها جبران شد.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه در اصلاحیه بودجه ۱۴۰۰ تلاش شده تکانه‌ای به بازار کالا و قیمت‌های آن وارد نکنیم، خاطرنشان کرد: تصمیم بر این شده که در ۶ ماه اول سال ارز ترجیحی حفظ شود تا فرصتی برای آماده کردن بسترها برای افزایش نرخ ارز فراهم شود و از افزایش نرخ در بازار جلوگیری کنیم.

وی با بیان اینکه دولت و مجلس در یک هدف مشترک به‌دنبال افزایش سطح رفاه عمومی هستند، گفت: دولت در بودجه ۱۴۰۰ تلاش کرده کاهش قدرت خرید کارکنان دولت را جبران کند و بر همین اساس غیر از افزایش ۲۵ درصدی که برای حقوق کارکنان دیده شده بود، این میزان بر پاداش بازنشستگی کسانی که در ماه باقیمانده امسال و اوایل سال آینده بازنشسته می‌شوند، اعمال شود.

نوبخت با بیان اینکه همسان‌سازی حقوق بازنشستگان با شاغلان ادامه خواهد داشت، تصریح کرد: برای بازنشستگان تامین اجتماعی مرحله دوم اعتبارات در اصلاحیه بودجه دیده شد. وی با بیان اینکه در بازگشت اصلاحیه بودجه زمان بسیاری از دست رفت، تاکید کرد: در یک وفاق و همدلی با مجلس، دولت می‌تواند سال آخر را با قوت آغاز کند و به نحو شایسته‌ای کشور را از مشکلاتی که دشمنان و رژیم امریکا علیه ایران ایجاد می‌کنند، مصون کند.

گسترش صنعت
چهارشنبه
۲۹ بهمن ۱۳۹۹
۵ رجب ۱۴۴۲
۱۷ فوریه ۲۰۲۱
شماره ۱۷۳۳
پیاپی ۳۰۵۱
www.sanatnewspaper.com

دانش، عامل تاب‌آوری صنعت در برابر تکانه‌های خارجی

اقتصاد مقاومتی با کارآفرینی محقق می‌شود

مقاومت اقتصاد در بوته آزمایش

تحلیل روز

تحلیل صنعت از ضرورت مقاوم‌سازی اقتصاد ایران

چرا اقتصاد ایران نیازمند مقاوم‌سازی است؟

امیرعباس آذرموند
editor@smtnews.ir

از اصلی‌ترین سوالاتی که درباره عنوان اقتصاد مقاومتی یا عناوین دیگر برای اقتصاد ایران مطرح می‌شود این است که چرا ما از لحاظ اقتصادی به شرایط فعلی رسیده‌ایم. پاسخ به این پرسش، پاسخی به پرسش‌های دیگر هم خواهد بود، به شرط اینکه به‌خوبی پاسخ کافی را دریافت کنند. می‌توان ادعا کرد که شرایط اقتصادی ما به‌گونه‌ای است که باید در کوتاه‌مدت تغییراتی در آن ایجاد شود تا بتواند در مقابل فشارهای دیگران، به‌ویژه قدرت‌های جهانی مقاومت کند.

با توجه به جایگاه دولت در کلیت اقتصاد کشور، مسائل مربوط به اقتصاد سیاسی هم مطرح می‌شود. به این ترتیب، می‌توان ادعا کرد اقتصاد مقاومتی اصولا مسئله‌ای بلندمدت است و در زمان‌های کوتاه نمی‌توان درباره آن چندان به تحلیل پرداخت. شاید دولت و دیگر نهادها، در کوتاه‌مدت اقدامات اجرایی برای از سر بازکردن مشکلات یا کاهش هزینه‌های ناشی از این مشکلات انجام دهند اما این‌گونه به نظر نمی‌رسد که در فواصلی چون یک یا ۵ سال بتوان ساختار اقتصادی را به گونه‌ای تغییر داد تا مقاوم شود. برای پرداختن به میزان موفقیت اقتصاد مقاومتی نمی‌توان از تاثیر اقتصاد سیاسی بر روند اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی گذشت.

رابطه میان اقتصاد مقاومتی و اقتصاد سیاسی

برای درک بهتر رابطه بین اقتصاد مقاومتی و اقتصاد سیاسی، باید نگاهی به سیاست خارجی ایران و تاثیر تنش‌های منطقه‌ای و جهانی بر اقتصاد داشت. مبانی مطرح در قانون اساسی ایران، در نفی سلطه‌پذیری ملی و منطقه‌ای معنا یافته است.

در گزارشی که از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تدوین شده اصول مبنایی سیاست خارجی ایران با تکیه بر قانونی اساسی، حول نفی سلطه و سلطه‌پذیری است.

در این بحث کارشناسان مبنای قانون اساسی و اصل مقابله با سلطه‌پذیری را زیر سوال نمی‌برند بلکه در نحوه اعمال روش‌ها و سیاست‌ها تفاوت نظر وجود دارد. با توجه به رابطه تنگاتنگ اقتصاد مقاومتی و اقتصاد سیاسی، هر تصمیم‌گیری در اقتصاد سیاسی متاثر از سیاست خارجی کشور بوده یا بر آن تاثیر می‌گذارد.

از این رو، می‌توان این‌طور برداشت کرد که در اقتصاد سیاسی ایران اگر بین ایجاد تغییراتی در اقتصاد و ایجاد تغییراتی در اصول سیاست خارجی بخواهیم یکی را نسبت به دیگری اولویت بدهیم، از نظر منطقی سلطه‌پذیری انتخاب نمی‌شود زیرا خلاف قانون اساسی است و گفتمان سلطه‌طلبی هم در کشور چندان مطرح نیست. تعیین ارتباط بین امنیت ملی و اقتصاد از دیگر پیش‌فرض‌های لازم برای ورود به بحث اقتصاد مقاومتی است.

تا سال‌های میانی دهه ۷۰ امنیت ملی بیشتر با امنیت نظامی سنجیده می‌شد. اما به این رویکرد نقدهایی وارد شد که تعریف امنیت ملی با امنیت نظامی یک تعریف مبتنی‌بر برد-باخت است و شرایط تا آنجا پیش رفت که امنیت اقتصادی جایگزین امنیت نظامی شد.

استدلال این بود که در امنیت اقتصادی شرایط برد-برد برای طرفین فراهم می‌شود. فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی که ابرقدرت نظامی بود و از نظر امنیت نظامی چیزی کم نداشت، هم تصور برابر بودن امنیت نظامی و ملی را به شدت خدشه‌دار کرد.

اکنون می‌توان ادعا کرد که امنیت اقتصادی بخش‌های زیادی از امنیت ملی را تحت پوشش قرار می‌دهد به نحوی که می‌توان گفت اگر در جامعه‌ای امنیت اقتصادی باشد، امنیت ملی هم هست.

برای تعریف امنیت اقتصادی بر دو مقوله تاکید می‌شود؛ از یک سو شرایط کشور باید به گونه‌ای باشد که مردم از زندگی خود احساس رضایت داشته باشند.

درواقع مردم باید حس کنند که نیازهای آنها از کارکردهای اقتصاد کشور تامین می‌شود و زندگی راحتی دارند که ادامه خواهد داشت.

از سوی دیگر وضعیت داخلی به‌ویژه تولید در کشور، شرایطی را فراهم کند که در سطح جهانی حرفی برای گفتن داشته باشد. با وجود این دو مقوله است که می‌توان ادعا کرد اقتصاد یک کشور امنیت کامل دارد.

تاثیر عوامل محیطی بر اقتصاد

از مجموع این بحث‌ها می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که فهم مناسب مسائل اقتصاد ایران با روش سیستمی ممکن است. به بیان ساده‌تر، هنگامی که بر ایجاد موضوعی تاکید می‌شود، یعنی آن مسئله به شکل بالفعل موجود نیست یا نقش کمرنگی دارد. به همین دلیل باید این‌طور پیش‌فرض داشت که اقتصاد ایران با روش سیستمی و یافتن روابط علت و معلولی تحلیل نشده یا کمتر تحلیل شده است. هر سیستم از عناصری تشکیل می‌شود و میان این عناصر روابطی به شکل طبیعی برقرار شده که تاثیرات چندجانبه‌ای بر یکدیگر دارند. سیستم‌ها یک محیط دارند، منظور از محیط این است که عناصری در محیط وجود دارند که جزو عناصر سیستم نیستند اما بر عناصر سیستم تاثیرگذارند. مثلا کسی که در مسائل اقتصادی نقش تصمیم‌گیری دارد، ذهنیت و تلقی‌های او ممکن است جز عناصر تصمیم‌گیری برشمرده نشوند اما تفکر حاکم بر تصمیم‌گیری‌ها تاثیر دارد. این عناصر با اینکه در سیستم قابل مشاهده نیستند اما بخشی از محیط سیستم به شمار می‌روند و از آنجا که بر عناصر سیستم تاثیر دارند، باطبع بر نوع روابط میان عناصر نیز تاثیر خواهند گذاشت. در اقتصاد سیاسی، تفکر تصمیم‌گیران اقتصادی و سیاسی کشور نیز جزئی از سیستم است و هر تحلیلی از شرایط اقتصاد ایران باید درون این سیستم و معطوف به تفکرات حاکم بر سیاست‌گذاران و تلقی آنها از مفاهیم اقتصادی صورت بگیرد.

از دهه ۷۰ تاکنون دولت‌های مختلف و برنامه‌های اقتصادی مشابهی در کشور دنبال شده است. در این مدت، زمانی در ایران یک نوع تفکر اقتصادی اجرا شده و اکنون این امکان وجود دارد که محصول را مورد مطالعه تجربی قرار داد. در سال‌های اولیه پس از جنگ اگر صحبت کارآمدی یا ناکارآمدی سیاست‌های اقتصادی مطرح می‌شد، عده‌ای معتقد بودند با توجه به اینکه هنوز تجربه کافی اجرای سیاست در کشور وجود ندارد، ارزیابی کافی هم نمی‌توان داشت. اما اکنون محصول اجرای سیاست‌ها، قابلیت مطالعه کافی دارد. بررسی سیاست‌های اجراشده در دولت‌های پس از جنگ حاکی از آن است که تفاوت مهمی در سیاست‌های اقتصادی این دولت‌ها نبوده و در بررسی برنامه‌های ۵ ساله توسعه نیز تفاوت قابل مشاهده تنها در شدت اجرای سیاست‌ها است. به طور مثال، میل به کوچک‌کردن دولت یا اصلاح قیمت‌ها و اجرای خصوصی‌سازی از برنامه اول تاکنون وجود داشته است. البته در برنامه اول تاکید بر این سیاست‌ها زیاد نبوده اما هر برنامه به شکل افراطی‌تری به این دست سیاست‌ها بها داده است.

تجدیدنظر در سیاست‌های اقتصادی

اجرای سیاست اقتصادی واحد تعدیل ساختاری، شرایط اقتصادی ایران را به جایی رسانده که حس می‌شود این شرایط اقتصادی از اهداف راهبردی که نظام سیاسی و قانون اساسی اعلام کرده پیگیر آن است، پشتیبانی نمی‌کند و به همین دلیل نیاز به مقاوم‌سازی دارد. به عبارت ساده‌تر، این ساختار نمی‌تواند از آن اندیشه سیاسی کشور به‌خوبی دفاع کند و باید برای آن چاره‌ای اندیشید. به‌عبارت دیگر، باید علاوه‌بر آسیب‌شناسی سیاست‌های موجود به تجدیدنظر هم اقدام کرد.

به این ترتیب، می‌توان ادعا کرد اقتصاد مقاومتی به گونه‌ای تجدیدنظر در نوع سیاست‌هایی باشد که تاکنون در کشور اجرا شده است به طوری که مردم را در رسیدن به شرایط اقتصادی موردنظر توانمند کند. گرچه اهدافی در اینجا مطرح است که به لحاظ عقلی قابل اثبات و دفاع باشند همواره در کشور یک نوع ساده‌انگاری در اجرا و اتخاذ سیاست‌ها وجود داشته به نحوی که گویا کشور به دلیل اشتیاق زیاد به آبادانی، از پیامدهای سیاسی تصمیماتی که اتخاذ می‌کند، غفلت کرده است. دولت‌ها در ایران بیشتر اقتصاد را در عمران، آبادانی و پول خرج کردن خلاصه کرده‌اند و به پیامدهای تصمیمات خود توجه کافی نداشته‌اند. این امر سبب شده که میان سیاست‌های اقتصادی با اقتضائات زمانی و مکانی تناسبی وجود نداشته باشد.

با اینکه نمی‌توان نسبت به نیات مثبت دولت‌های پیشین تردید داشت، اما می‌توان گفت حتی اگر نیت خیری پشت سیاست‌های آنها بوده در عمل برخی از توجه به پیامدهای سیاست‌های خود غفلت جدی داشته‌اند. به هر حال هر اقتصادی با توجه به شرایط و ویژگی‌های خود، اقتضائاتی دارد. این اقتضائات هستند که درواقع باید حکم دهند و جهت‌گیری کنند تا مشخص شود چه باید کرد.

مثلا هنگامی که با طراحی برنامه پنجم توسعه، قانون هدفمندی یارانه‌ها تصویب شد، اگر پیامدهای اجرای این طرح به‌درستی بررسی می‌شد، به این مهم می‌رسیدیم که آنچه به‌عنوان «قانون» تصویب شده درواقع برنامه‌ای است که باید به اقتضای زمان اصلاح یا مانند هر برنامه دیگری قابلیت رد داشته باشد. اما از آنجا که «برنامه» از ابتدا اشتباه تعریف شده، تصور می‌شود چون قانون هدفمندی یارانه‌ها در ۵ صفحه طراحی شده، برنامه نیست. از سوی دیگر، به این قانون با نگاه راهبردی برنامه برخورد نمی‌شود. درحالی‌که «هدفمندی» به خودی خود یک جهت‌گیری اساسی در اقتصاد کشور است و می‌تواند به‌تنهایی یک برنامه باشد. اما در برنامه ۵ ساله پنجم اصلا به این نکته اشاره نشده یا به صورت خیلی گذرا از آن عبور شده است.

درحقیقت این قانون با ادله‌ای آغاز شد که هیچ‌گاه به اثبات نرسید. با چنین شرایطی قانون هدفمندی یارانه‌ها تصویب و اجرا شد و به واسطه اجرای آن شرایط دشواری برای کشور پیش آمد که همچنان گریبانگیر اقتصاد کشور است. دانش اقتصاد می‌گوید افزایش هزینه‌های تولید، می‌تواند افق سرمایه‌گذاری در اقتصاد را با مشکل مواجه کند. این امر همزمان شد با اعمال تحریم‌های ابتدای دهه ۹۰ که به نوعی افزایش هزینه‌های تولید را دربرداشت.

از سوی دیگر، در همین ایام به شکل کاملا گسترده‌ای به خصوصی‌سازی پرداخته شد و منابع ملی کشور با قیمت‌هایی گاه چندبرابر کمتر از ارزش واقعی واگذار شدند و در عمل نه‌تنها به افزایش تولید و اشتغال کمک نکردند بلکه ده‌ها مشکل امنیتی هم به وجود آوردند که از جمله آن می‌توان به اعتراضات گسترده طبقه کارگر در فولاد اهواز، هفت‌تپه، هپکو و دیگر موسسات واگذارشده اشاره کرد. به هر روی بازتاب همه این تصمیمات در بازار طلا، ارز و مسکن نمود پیدا کرده است.

در این شرایط اقدام به افزایش نرخ سود بانکی کردند که در عمل کار را برای همه دشوارتر کرد و میخی دیگر به تابوت تولید زد. اینجا دیگر مسئله صرفا موازی‌کاری در اقتصاد نیست زیرا در عمل سیاست‌های اتخاذشده در تقابل با یکدیگر قرار دارند. از آنجا که سیاست اصلی کشور برمبنای تولید است، باید هم نرخ ارز، هم هدفمندی یارانه‌ها و هم سیاست‌های پولی و موضوعات تحریم به نحوی مطرح شوند که به تقویت تولید بینجامد.

سخن پایانی

روزشمار سال حکایت از سالروز ابلاغ فرمانی دارد که قرار است اقتصاد ایران را مقاوم کند؛ مقاومتی از جنس درون‌زایی و برون‌نگری، سیاست‌هایی که فصلی جدید در برابر اقتصاد ایران گشود و مردم همچنان منتظر آثار عینی و ملموس این سیاست‌ها هستند.

براساس ابلاغیه رهبر معظم انقلاب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هدف تامین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ شد.

این سیاست‌ها در ۲۴ بند ابلاغ شد. نسخه اجرایی آن هم در قالب ۱۲ برنامه، ۵۶ طرح و ۲۰۰ پروژه طراحی و در قالب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در دستور کار نهادهای اجرایی قرار گرفت و باید منصفانه به این مهم پرداخت که تاکنون چند درصد از اهداف و برنامه‌های پیش‌بینی شده در این دستورالعمل محقق شده و برای موفقیت در این مسیر چه باید کرد.

نظرگاه

رویکردهای گفتمان اقتصاد مقاومتی و تولید

علی صالح آبادی
مدیرعامل بانک توسعه صادرات

مواجهه با ضرورت‌ها، موانع و فرصت‌ها نیازمند انگیزه و نیروی قابل توجهی است. از این رو، با توجه به سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی تبیین‌شده در سال‌های اخیر و رویکردهای چندگانه این گفتمان، تلفیق اقدامات و فعالیت‌های مرتبط با موضوع «جهش تولید» با «گفتمان یادشده» را ضروری می‌سازد. نگاهی دوباره به ابعاد مختلف گفتمان اقتصاد مقاومتی نشانگر آن است که این نوع از اقتصاد در برابر هر نوع خصومت و اختلال از خود مقاومت نشان داده و به دنبال تحقق یک الگوی اقتصادی فعال، مترقی، متعالی و جهادی با هدف برخورد موثر با موانع و فشارهای اقتصادی داخلی و خارجی است تا ضمن کاهش آسیب‌پذیری و وابستگی کشور در شرایط فشار و تحریم، موجبات رشد و توسعه درون‌زا را فراهم کند. مقاومت در برابر هجمه‌های خارجی و موانع داخلی، پیشرو بودن، دانش‌بنیان بودن و ارزش‌آفرین بودن از ارکان اقتصاد مقاومتی است. از این رو، می‌توان گفت شماری از رویکردهای اقتصاد مقاومتی مانند «پیشرو، درون‌زا و برون‌گرا» هماهنگی بی‌بدیل با موضوع «جهش تولید» دارد و این امر مبین نگرش هدفمند رهبر معظم انقلاب در بنیان‌گذاری تفکر تولیدمحور و تداوم آن با سیاست‌های ریشه‌دار و همگون با یکدیگر در طول زمان است. با توجه به بنیادین بودن امر تولید در جهش اقتصادی یادشده، موضوعاتی مانند نوسازی فناوری تولید، تمرکز بر داخلی‌سازی لوازم مصرفی و قطعات، هماهنگی بین قطعات وارداتی و قطعات تولید داخل برای به ثمر نشستن خطوط تولید، حمایت از صنایع خُرد داخلی در مناقصات و توجه به شرکت‌های دانش‌بنیان از جمله موضوعاتی است که تمرکز به آن در سال جاری باید از سیاست‌های صاحب اقبال در نهادهای اقتصادی باشد. حمایت از جهش تولید با تکیه بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی با الهام از اسناد بالادستی مانند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اقتصاد مقاومتی، فراهم‌سازی بسترهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مانند ایجاد امنیت، فضای رقابتی برای سرمایه‌گذاران، فراهم کردن امکانات تامین مالی و غیرمالی (مشاوره) برای شرکت‌های کوچک و متوسط به‌ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان قابل تحقق است. همچنین طراحی مدل‌های کسب‌وکار مبتنی‌بر فناوری دیجیتال، هدایت نقدینگی جامعه به سمت بازار سرمایه، کاهش فرآیندهای اداری و بوروکراسی در خدمات بانکی، تقویت بخش خصوصی، استارت‌آپ‌ها، پارک‌های علم و فناوری میسر است. همکاری قوای سه‌گانه و نهادهای مختلف و برنامه‌ریزی در این زمینه می‌تواند شرایطی را فراهم کند تا با آنالیز همزمان «رویکردهای اقتصاد مقاومتی به‌ویژه در ابعاد درون‌زا و برون‌گرا» تبلور «موضوع جهش تولید» را نهادینه و محقق کند. از سوی دیگر، کشور ما علاوه‌بر نفت و فرآورده‌های آن به لحاظ ژئوپلتیک مزیت‌هایی در حوزه‌های صنایع شیمیایی، معادن، صنایع غذایی و تجهیزات پزشکی دارد که ظرفیت بسیار مناسبی در ایجاد جهش دارا هستند. بررسی موقعیت سرزمینی جمهوری اسلامی ایران از یک سو و لزوم شناخت دقیق نیازمندی‌های کشورهای هدف و تمرکز بر نیازهای وارداتی با تکیه بر ظرفیت‌سازی در شبکه حمل‌ونقل کشور از جمله محورهای مهم برای بهبود بسترهای مناسب برای جهش تولید خواهد بود. در این میان بانک‌ها به‌ویژه بانک توسعه صادرات ایران به‌عنوان اگزیم بانک ایران با بازنگری مدل کسب‌وکار خود مبتنی‌بر فناوری دیجیتال در فرآیند زنجیره ارزش صادرات یعنی تمامی فعالیت‌های مرتبط با جریان کالا و تبدیل مواد، از مرحله تهیه ماده اولیه تا مرحله صادرات کالا می‌تواند نقش موثری را در رونق تولید در شرایط تحریم ایفا کند. این بانک در راستای اجرایی کردن مساعدت به صاحبان کسب‌وکارهایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به دلیل شرایط ناشی از ویروس کرونا با مشکل در بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی و ایفای تعهدات خود روبه‌رو شده‌اند، اقدام به تغییر زیرساخت‌های سیستمی به منظور تسهیل در فرآیند بازپرداخت اقساط مشتریانی که درخواست امهال اقساط خود را دارند، کرده است.

در میان شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات در کل کشور

ایساکو بار دیگر اول شد

شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو در بیست‌وسومین همایش رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران (IMI-۱۰۰) رتبه اول در بخش خدمات بازرگانی را به‌دست آورد.

به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو، ایساکو که در سال‌های اخیر، همواره در میان ۱۰۰ شرکت برتر کشور حائز رتبه شده بود، امسال با صدرنشینی در گروه خدمات بازرگانی به رتبه نخست فروش این حوزه دست یافت.

ایساکو در حالی به این جایگاه رسید که امسال علاوه‌بر مشکلات اقتصادی و تحریم‌ها، شیوع ویروس کرونا نیز بر دشواری‌های تامین و توزیع قطعات یدکی و حوزه بازرگانی و فروش افزوده بود و این مهم با تلاش مضاعف مدیران و کارکنان، برنامه‌ریزی مدون و هدفمند و برگزاری کارگروه‌های مختلف در حوزه خدمات پس از فروش با هدف حفظ و ارتقای رضایت مشتریان میسر شد.

همچنین این مجموعه که ۱۱ سال متوالی مقام اول خدمات پس از فروش صنعت خودرو در کشور را کسب کرده، پاییز امسال و براساس آخرین ارزیابی شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران، در شاخص رضایت مشتریان با ۱۷ امتیاز ارتقا نسبت به مدت مشابه سال گذشته، رشد بی‌سابقه‌ای را نیز در این حوزه تجربه کرد و به بالاترین امتیاز کسب‌شده در تاریخ ایساکو دست یافت.

رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایرانی از سال ۷۷ از سوی سازمان مدیریت صنعتی انجام می‌شود که طی آن، شرکت‌های برتر ایران براساس ۳۳ شاخص، ارزیابی و معرفی می‌شوند.

گفتنی است، در همایش مذکور که با حضور مقامات کشوری، مدیران سازمان مدیریت صنعتی و مدیران بنگاه‌های اقتصادی کشور در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما برگزار شد، سازمان مدیریت صنعتی، ۵۰۰ شرکت برتر ایرانی را بر مبنای ۳۳ شاخص ارزیابی و معرفی کرد.

یادداشت

اقتصاد مقاومتی در صنعت خودرو

رضا آرباراد
کارشناس صنعت خودرو

مدت‌هاست عنوان «اقتصاد مقاومتی» از زبان مسئولان و مدیران دولتی کشور شنیده می‌شود و در همه جای اقتصاد ایران این موضوع مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد از جمله در صنعت خودرو کشور. باور بر این است که در حوزه خودروسازی می‌توان به مراتب کاربردی‌تر و عملیاتی‌تر دست یافت.

در معنای ساده، اقتصاد مقاومتی بر خودکفایی حداکثری اقتصادی در هر یک از نیازهای جامعه تاکید دارد، به نحوی که با تکانه‌ها و عکس‌العمل‌های اقتصاد غرب در هر یک از شرایط بحران‌های اقتصادی جهانی، تهدیدها، تحریم‌ها و... کمترین آسیب متوجه اقتصاد داخلی شود.

صنعت ریشه‌دار بیش از ۵۰ ساله خودروسازی کشور که امروز به گردش درآورنده تولید و اشتغال سایر صنایع مانند پتروشیمی، نفتی، فلزی، معدنی، پلیمری و... در زمینه‌های تبدیل مواد خام به محصول و اجزا به‌کار رفته در خودرو است و به‌عنوان دومین و بزرگ‌ترین صنعت بزرگ کشور پس از نفت به‌شمار می‌رود، بسیار مستعد قرار گرفتن در حرکت سریع و باشتاب در مسیر اقتصاد مقاومتی است. در تحلیل‌های موجود در نشریات تخصصی بین‌المللی در زمینه خودرو می‌توان دریافت که حتی با لحاظ میانگین حدود ۳۰ درصدی نیاز به مواد اولیه و قطعات خارجی و برخلاف ادعاهای غرب، می‌تواند بدون وقفه به گردش درآمده و با وجود محدودیت‌ها به تداوم تولید بپردازد. در این باره بدون شک خودروسازان کشور نمره قبولی می‌گیرند. اما درباره افزایش میزان داخلی‌سازی مواد اولیه و قطعات استراتژیک تولید خودرو می‌توان گفت که صنعت خودرو در مسیر و ریل اقتصاد مقاومتی قرار گرفته اما با اهداف آن فاصله دارد چراکه در تولید خودرو باکیفیت و استاندارد بین‌المللی برای کشوری با سابقه نیم قرن حضور و فعالیت مستقیم در تولید و عرضه خودرو، باید با اتکا به برنامه‌ریزی منسجم و هماهنگ در استفاده از منابع انسانی خلاق و مبتکر داخلی و بکارگیری هرچه بیشتر از منابع طبیعی استخراج شده کشور در فرآوری و تبدیل مواد خام به محصولات و قطعات باکیفیت و استاندارد خودروسازی، حداقل در هر ۴ سال شاهد خلاقیت و نوآوری و تولیدات صادرات‌محور خودرو می‌بودیم که سال‌ها بعد یعنی از نیمه دوم سال ۱۳۹۷- از آغاز تحریم صنعت خودرو کشور- یک رویکرد همه‌گیر و گسترده در تمامی سطوح دولتی، مدیریتی و صنعت بسیار پررنگ و قابل‌قبول در این باره به‌وجود آمد. نهضت خودکفایی در راستای اقتصاد مقاومتی در صنعت خودرو را می‌توان در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ در اوج خود دانست که در طول تاریخ خودروسازی مانند آن دیده نشده است.

عوامل متعددی درباره توجه به خودکفایی حداکثری در راستای اهداف اقتصاد مقاومتی در صنعت خودرو دخیل بودند که از جمله آنها می‌توان به وجود تحریم‌ها و موانع بین‌المللی واردات مواد اولیه و قطعاتی که منشأ تولید داخلی دارند، تغییر رویکرد دولت، مجلس شورای اسلامی و مدیران مجموعه خودروسازی از واردات به توجه و اعتماد بیشتر به شرکت‌های دانش‌بنیان، مبتکران و مراکز دانشگاهی و تحقیق و توسعه داخلی، تشکیل نهضت داخلی‌سازی و خودکفایی، افزایش حضور و مشارکت منابع انسانی خلاق و مبتکر و توانمند در هریک از نیازمندی‌های تولید محصول نهایی و... اشاره کرد.

با وجود تمام دستاوردهایی که شاهد آن هستیم، خلأ نبود مراکز فعال، جامع و توانمند تحقیق‌وتوسعه و مشارکت‌های بین‌المللی تحقیقاتی در هر یک از شاخه‌های خودروسازی (طراحی و مهندسی، برندسازی، اجزا و قطعات منفصله، کیفیت و تنوع تولید و...) همچنان وجود دارد که نیازمند سرمایه‌گذاری و توجه جدی و بیش از پیش در این باره است و در بلندمدت حضور پرقدرت خودروسازان ایرانی در عرصه‌های بین‌المللی متاثر از آن خواهد بود.

ضرورت دوم، تخصص‌گرایی و استفاده از نیروهای توانمند و متخصص در تمامی سطوح سازمانی صنعت خودرو می‌توان تعریف کرد چراکه صنایع خودروسازی بیش از پیش نیازمند تعریف پروژه‌های خلاق‌محور و نوآور در زمینه‌های کاهش هزینه‌های تولید و به دنبال آن کنترل بهینه بهای تمام‌شده محصول نهایی هستند که یکی از پیش‌زمینه‌های بااهمیت در نیل به اهداف اقتصاد مقاومتی می‌توان برشمرد.

ضرورت سوم را باید در تغییر رویکرد جذب مشارکت‌های خارجی در زمینه‌های مشارکت‌های تحقیقاتی در تولید برند مشترک به‌جای مونتاژکاری و تولید خودرو با برند بیگانه و اعطای حق امتیاز به بیگانه تعریف کرد که بازنگری در نحوه مشارکت‌های آینده بین‌المللی و پس از رفع تحریم‌ها، بسیار در سرنوشت و آینده صنعت خودرو کشور اثرات خود را برجای خواهد گذاشت.

تصمیم‌گیرندگان صنعت خودرو باید در عقد قراردادهای مشارکت آینده بین‌المللی مداقه بیشتر کنند چراکه صنعت خودرو کشور به استناد پیشینه موفق خود، به یک بلوغ و توانمندی در تولید برند مشترک مشارکتی و تحقیقاتی بین‌المللی و صادرات‌محور رسیده و امکان حصول جهش در تولیدات داخلی‌سازی شده و صادرات‌محور و هم‌تراز با بندهای ۲، ۳، ۶ و ۱۰ سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی است.

ضرورت چهارم و نهایی در راستای اجرای بند ۲۰ سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی، تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش‌افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد است که شرکت‌های خودروسازی به‌عنوان پیش‌برنده (پایلوت) و به گردش درآورنده سایر صنایع کشور باید با خلاقیت و نوآوری در تولیدات متنوع و با استانداردهای ملی و بین‌المللی و همچنین در تعدد و تنوع محصولات خودرویی، زمینه اشتغال و فرصت‌های جدید برای خلاقان، مبتکران، نیروهای انسانی توانمند و بااستعداد داخلی، مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی کشور و صنایع قطعه و مولد کشور را فراهم کنند.

قیمت‌گذاری خودرو در کجا انجام شود

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: بحث خودرو موضوعی ملی است، تاثیر زیادی در سبد خانوار دارد و تصمیم‌گیری درباره آن در سطح وزارتخانه به نتیجه نمی‌رسد، بنابراین مجلس ورود کرد تا قیمت‌گذاری آن را تبدیل به قانون کند. به‌گزارش خانه ملت، علی جدی گفت: در حوزه قیمت‌گذاری خودرو برخی از اعضای کمیسیون صنایع عنوان می‌کنند که قیمت‌گذاری در شورای رقابت باشد و نظر عده دیگری هم این است که قیمت‌گذاری در وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان است که باید دید کدام نظر تصویب خواهد شد. این نماینده مجلس یازدهم در ادامه افزود: مجلس شورای اسلامی در حوزه فولاد و خودرو ورود کرده، چراکه تصمیمات در این دو حوزه معمولا فراتر از وزارتخانه است. وزارتخانه به‌تنهایی نمی‌تواند در این موارد تصمیم بگیرد و عملا تصمیم وزارتخانه بلوکه می‌شود. به همین دلیل مجلس ورود کرد که بعضی از آنها نیز تبدیل به قانون شد تا مشکلی ایجاد نشود. جدی گفت: در حوزه فولاد شاهد بودیم که برای اجرای شیوه‌نامه‌ای که مصوب شورای اقتصاد بود و تقریبا به آنچه ما در کمیسیون دنبال می‌کردیم مشابهت داشت، نتوانستند اجرا کنند و تا برکناری معاون معدنی وزیر هم پیش رفت. خودرو هم چون موضوع ملی است و تاثیر زیادی در سبد خانوار دارد، تصمیم‌گیری درباره آن در سطح وزارتخانه به نتیجه نمی‌رسد؛ بنابراین مجلس ورود کرد تا آن را تبدیل به قانون کند.

دانش، عامل تاب‌آوری صنعت در برابر تکانه‌های خارجی

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

اقتصاد مقاومتی ذهن را به سوی محدودیت‌های بین‌المللی می‌برد؛ اینکه کشور را در مقابل تکانه‌های خارجی کمتر دچار آسیب کند. این در حالی است که در کشوری مانند ایران با پیشینه تحریم چنین معنی به ذهن متبادر می‌شود. اقتصاد مقاومتی یک نظریه جهانی است که کشورهای زیادی برای رشد و توسعه آن را برای خود تعریف کرده‌اند. بررسی و دقت در تجربیات اقتصادی کشورها می‌تواند درس‌ها و عبرت‌هایی به همراه داشته باشد که ملت‌ها برای تقویت اقتصاد خود از آن الگوبرداری کنند.

عکس: آیدا فریدی

اقتصاد مقاومتی به معنی این است که اقتصاد، صنعت، معدن و... در برابر مشکلات و شوک‌های خارجی تاب‌آوری داشته باشند

تجربه اقتصاد مقاومتی در سایر کشورها

امریکا رتبه نخست اقتصاد جهان است زیرا سیاست‌های اقتصادی آن و حتی الگوی دیپلماسی خارجی امریکا در راستای تقویت تولید ملی این کشور تنظیم شده است. سیاست‌های دولت امریکا در زمینه تولیدات صنعتی نیز سبب تبدیل این کشور به یکی از قدرت‌های بزرگ صنعتی جهان شده است تا جایی که عمده صادرات این کشور عبارت است از انواع ترانزیستورها، هواپیما، قسمت‌های موتور وسایل نقلیه، کامپیوتر و تجهیزات ارتباطی که حدود ۵۰ درصد از صادرات این کشور را تشکیل می‌دهد. بخش خدمات امریکا نیز با سرعت بالایی رشد یافته تا آنجا که حدود ۷۵ درصد از اقتصاد امریکا را به خود اختصاص داده است. رشد قوی و پایدار تولید در امریکا به‌دلیل سیاست‌های اقتصادی و تجاری همراستا با تولید بوده است. ژاپن هم با داشتن تولید ناخالص داخلی به میزان ۵.۴ تریلیون دلار سال ۲۰۰۵ میلادی دومین قدرت اقتصادی جهان پس از امریکا بوده و در آسیا نیز رتبه اول را به خود اختصاص داد. این کشور سال ۲۰۱۴ میلادی با نزدیک به ۵ تریلیون دلار در جایگاه سوم جهان پس از چین و امریکا قرار گرفته است.

ژاپن در شرایطی جایگاه خود را به‌عنوان یکی از قدرت‌های اقتصادی جهان تثبیت کرده است که به لحاظ منابع طبیعی و نیز سرگذشت سیاسی شرایط بسیار نامطلوبی دارد. به‌لحاظ طبیعی این کشور منابع بسیار محدودی داشته و بیشتر جزایر و خاک آن کوهستانی و آتشفشانی است. به‌لحاظ سیاسی نیز شکست در جنگ دوم جهانی وضعیت نامناسبی را برای این کشور رقم زد. پس از شکست در این جنگ، ژاپن با داشتن ۱۳ میلیون بیکار، شرایط بسیار سخت اقتصادی را تجربه کرد.

کمبود مواد غذایی، تورم بسیار شدید تا حدی که حقوق افراد کفاف سیر کردن شکم‌شان را نمی‌داد و شکل‌گیری بازار سیاه تنها بخشی از مشکلات این کشور بود. این مسائل به‌علاوه ضرورت بازسازی کشور ناشی از خرابی‌های جنگ که منجر به ویرانی ۲۵ درصد از دارایی‌های غیرنظامی و نابودی ۵.۱۴ درصد از ثروت ملی این کشور شده بود و نیز مسئولیت پرداخت غرامت به متفقین باعث بروز فشار بیشتری بر مردم و دولت ژاپن شده بود اما مردم و دولت ژاپن با رویکردی منطقی که دست‌کم در بخش تقویت تولید ملی شباهت زیادی به برنامه‌های اقتصاد مقاومتی دارد و با همکاری یکدیگر، ژاپن فقیر و ویران را به یکی از قدرت‌های اقتصادی و تولیدی جهان تبدیل کردند.

با همکاری دولت، مردم و صنعت و نیز با توسعه فناوری‌های پیشرفته، ژاپن به یکی از پیشگامان عمده در صنعت و فناوری جهان تبدیل شد. حال پرسش این است که چرا ایران پس از حدود یک دهه از تدوین و ابلاغ اقتصاد مقاومتی همچنان دچار بیماری مزمن در اقتصاد و نابهره‌ور بودن صنعت است.

اهدافی با هزاران مانع

پرویز عطایی، قائم‌مقام دبیرکل انجمن فرهنگ‌سازی و توسعه اقتصاد مقاومتی کشور در این‌باره به صمت گفت: سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در ۲۴ ماده از سوی رهبر معظم انقلاب سال ۹۲ ابلاغ شد. بسیاری فکر می‌کنند تحریم سبب شده تا اقتصاد مقاومتی در کشور مطرح باشد اما این‌گونه نیست. موضوع اقتصاد مقاومتی برای پیشرفت و تقویت اقتصاد و تحقق مولفه‌های آن در هر شرایطی است.

وی افزود: اقتصاد مقاومتی اصولی دارد که مردمی شدن اقتصاد یکی از الزامات آن است. در صنعت کشور در چند سال اخیر پیشرفت‌هایی داشته اما نه آن‌گونه که در اقتصاد مقاومتی پیش‌بینی شده است. متاسفانه در اقتصاد ما شرایط ویژه مانند تحریم تحمیل شده و... وجود داشته که به‌عنوان بازدارنده عمل کرده است درحالی‌که اگر در عمر ۷ ساله اقتصاد مقاومتی در کشور مولفه‌های آن محقق می‌شد صنعت نباید دچار مشکلات فعلی می‌بود. او ادامه داد: مدیران در صنعت کشور باید بدانند اقتصاد مقاومتی چیست و چه می‌خواهد.

متاسفانه برخی از مدیران ما توجهی به مسائل اقتصاد مقاومتی ندارند. به‌عنوان مثال، یکی از مصادیق آن صرفه‌جویی در امور است. بنابراین صنعت می‌تواند بسیار نقش‌آفرین باشد. این در حالی است که مدیران صنعتی در جایگاه خود نیستند؛ در خودرو عده‌ای که خیلی از مدیریت و اصول قواعد خودروسازی آگاهی ندارند این صنعت را هدایت و راهبری می‌کنند. وی تصریح کرد: در صنعت نخست باید فرهنگ‌سازی شود. این موضوع از ضعف‌های اساسی کشور در حوزه خصوصی و دولتی است. اما اقتصاد مقاومتی در برنامه‌ها فراموش می‌شود تا هنگامی که روز تقویمی آن دوباره فرامی‌رسد.

عطایی در ادامه اظهار کرد: بخش خصوصی یکی از لنگرگاه‌های اقتصاد مقاومتی است درحالی‌که در کشور بخش خصوصی به‌دلایلی دولتی‌تر از دولت شده است. به‌عنوان مثال اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران که متولی صنعت، معدن و تجارت کشور است در چند سال اخیر که از ابلاغ اقتصاد مقاومتی می‌گذرد برای تحقق آن چه گامی برداشته است؟ دبیر شورای مدیران سازمان متخصصین و مدیران ایران (تنها سازمان غیردولتی ایران) با بیان اینکه بخش خصوصی باید فعال باشد، گفت: هنگامی که بخش خصوصی سرمایه خود را وارد تولید کند برای حفظ پولش دلسوز است. اما این سرمایه‌گذار برای حفظ سرمایه‌اش با ده‌ها مانع روبه‌رو است که از آن جمله می‌توان به بخشنامه‌های متعدد و بازدارنده اشاره کرد. حال پرسش این است که آیا اقتصاد مقاومتی غیر از این است که این موانع را از سر راه صنعت و تولید برداریم؟ او اضافه کرد: زمانی که ویروس کرونا در کشور شیوع پیدا کرد اعلام شد ماسک نیاز داریم. چه اتفاقی افتاد؟ در مدت ۲۴ ساعت موانع برداشته شد و از صنعتگران خواسته شد تا اقلام مورد نیاز بهداشتی را تولید و تامین کنند. آیا نمی‌توان همین شیوه را در حالت عادی برای صنعت پیاده کرد؟ با رفع قوانین و بخشنامه‌های بازدارنده در مدت کوتاهی نه‌تنها ماسک موردنیاز کشور تولید و تامین شد بلکه کشور را تبدیل به صادرکننده ماسک در منطقه کرد.

عطایی گفت: موانع قانونی را باید از سر راه تحقق اقتصاد مقاومتی در صنایع برداشت. قوانینی که در کنار بخشنامه‌ها بعضا به موانع ضد و نقیضی تبدیل شده‌اند که منجربه هدررفت زمان و انرژی می‌شود. درنهایت ممکن است اهداف اقتصاد مقاومتی محقق شود اما با صرف زمان بیشتر و سرمایه‌گذاری سنگین‌تر شدنی خواهد بود.

قائم‌مقام دبیرکل انجمن فرهنگ‌سازی و توسعه اقتصاد مقاومتی کشور در پایان گفت: چرا خصوصی‌سازی در کشور وضعیت آشفته‌ای دارد؟ چرا بخش صنعتی کشور ضعیف است که امروز شاهد تعطیلی ده‌ها کارخانه هستیم؟ بخش دولتی و سازمان‌های متولی بخش خصوصی باید مدافع تولید باشد نه با صدور بخشنامه‌های متعدد بازدارنده. اگر این‌گونه پیش برویم رسیدن به اهداف پیش‌بینی‌شده در بحث اقتصاد مقاومتی بسیار سخت خواهد شد.

> پرویز عطایی: باید موانع قانونی را از سر راه تحقق اقتصاد مقاومتی در صنایع برداشت؛ قوانینی که در کنار بخشنامه‌ها بعضا به موانع ضد و نقیض تبدیل شده‌اند

مدیران باور ندارند

امرالله امینی، عضو هیات‌علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی درباره پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در صنعت به صمت گفت: مهم‌ترین مانع در حوزه اقتصاد مقاومتی خود دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت است. هنگامی که نگاه در بدنه دولت نگاه اقتصاد مقاومتی نیست چه انتظاری می‌توان در کلان صنعت و اقتصاد کشور داشت؟

وی افزود: آیا یکی از بندهای اقتصاد مقاومتی این نیست که نباید کالاهای لوکس وارد کشور شود پس این خودرو خارجی میلیاردی موجود در خیابان که به‌تازگی وارد شده‌اند چگونه و به‌وسیله چه کسانی وارد شده است؟

امینی در توضیح این موضوع که با ممنوعیت واردات خودرو از تیر ۹۷ خودرویی وارد کشور نشده است، گفت: این‌گونه نیست و همین امروز هم خودرو خارجی در حال ورود به بازار خودرو کشور است. برخی می‌گویند یک سلسله خودرو لوکس بدون ثبت‌سفارش وارد شده و در منطقه آزاد سلفچگان قرار دارد که در تضاد با اقتصاد مقاومتی است.

این مدرس دانشگاه با بیان اینکه برخی مدیران به اقتصاد مقاومتی باور ندارند، گفت: اقتصاد مقاومتی به معنی این است که اقتصاد، صنعت، معدن و... در برابر مشکلات و شوک‌های خارجی تاب‌آوری داشته باشند. این موضوع وقتی مطرح شد که کشور تحریم و ایران را به نخریدن نفت تهدید کردند یا اگر می‌خریدند با نرخ بسیار پایین بود.

وی ادامه داد: در چنین شرایطی ستاد اقتصاد مقاومتی تاسیس شد با این رویکرد که اقتصاد مقاوم و مبتنی‌بر دانش باشد. این موضوع نیز برای زیرمجموعه‌های اقتصاد از جمله صنعت نیز لازم‌الاجرا است و فعالیت واحدهای صنعتی باید مبتنی‌بر دانش فنی باشد؛ دانشی که آنها را در برابر شوک‌های بیرونی مقاوم کرده تا بتوانند از بحران‌ها به سلامت عبور کنند.

ضرورت اقتصاد دانش‌بنیان

او یادآور شد: موتور محرک مقاومت در برابر مشکلات دانش است. اگر می‌خواهیم اقتصاد مقاومتی داشته باشیم الزام آن اقتصاد دانش‌بنیان است.

امینی با بیان اینکه شرکت‌های دانش‌بنیان در همین راستا شکل گرفتند، گفت: این امر برای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی کافی نیست. شرکت‌های دانش‌بنیان یکی از قطعات پازل اقتصاد مقاومتی هستند. بخش دیگر این است که اقتصاد کشور باید به سوی شفافیت پیش برود. اینکه چقدر درآمد وجود دارد و در چه راه‌هایی هزینه می‌شود. او ادامه داد: برای تحقق اقتصاد مقاومتی در صنعت، دولت باید از تصدی‌گری صنعت دست بکشد. لازم است دولت کوچک شود و امور را به مردم و بخش خصوصی بسپارد.

امینی با بیان اینکه هزینه‌های دولتی که بزرگ است زیاد بوده و نمی‌تواند به سوی اقتصاد مقاومتی حرکت کند، گفت: از این رو، خصوصی‌سازی هم در کشور با مشکل روبه‌رو شده است و متاسفانه مدیریت برخی صنایع خصوصی به افرادی سپرده شده که اهلیت نداشتند. این مدرس دانشگاه در ادامه سایر موانع در تحقق اقتصاد مقاومتی در صنایع به سیستم پولی کشور اشاره کرد و گفت: بانکداری کشور در راستای حمایت از تولید نبوده و ضد اقتصاد مقاومتی عمل می‌کند. بانک‌ها در جاهایی حرکت می‌کنند که سود بیشتر داشته باشد. درحالی‌که در اقتصاد مقاومتی، بانک باید در خدمت تولید و صنعت باشد.

وی اظهار کرد: هرچه شعب بانک کم شود و از اقتصاد پولی به سوی اقتصادی تولیدی حرکت کنیم به‌نفع اقتصاد مقاومتی بوده و می‌توان امیدوار بود تا به اهداف موردنظر دست یافت. از این رو، تاکید می‌کنم تا تولید شکل نگیرد اقتصاد مقاومتی ایجاد نمی‌شود. تولید برای رسیدن به این امر باید قوی باشد و دولت در این حوزه دخالت نکند درحالی‌که امروز شاهد هستیم خود دولت تولیدکننده بوده و شرکت‌های دولتی زیان‌ده هستند.

امینی با بیان اینکه اقتصاد باید مبتنی‌بر صادرات باشد، گفت: باید سهمی در بازار خارجی داشته باشیم. باید از سرمایه‌گذاران ایرانی خارج‌نشین استفاده کرد. چرا امروز باید شاهد باشیم که سرمایه‌های ایرانی در کشوری دیگر هزینه شود؟ به‌عنوان مثال، سال گذشته ایرانی‌ها بیشترین سرمایه‌گذاری را در ترکیه داشتند. یا تولیدکننده داخلی چون در کشور نتوانسته وام موردنیاز خود را دریافت کند سرمایه‌اش را از کشور خارج کرده و در ترکیه فعالیت تولیدی دارد.

> امر الله امینی: ابزار مقاومت در برابر مشکلات، دانش است. اگر می‌خواهیم اقتصاد مقاومتی داشته باشیم الزام آن اقتصاد دانش‌بنیان است

سخن پایانی

بنابر این گزارش، تا امروز هنوز آیتم‌های اقتصاد مقاومتی در کشور اجرایی نشده و همچنان با مشکلات بهره‌وری و نوآوری در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور از جمله صنعت روبه‌رو هستیم. با وجود اینکه با محدودیت‌های بین‌المللی نهضت تعمیق ساخت داخل و خودکفایی شکل گرفته است اما هنوز تا اهداف پیش‌بینی‌شده در ابلاغیه اقتصاد مقاومتی سال ۹۲ فاصله زیادی داریم.

معادن، عامل تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی

خلق اقتصادی مقاوم

تاب‌آوری اقتصادی چه هست و چه نیست؟

خبر

«فملی» حائز رتبه سوم در بین شرکت‌های برتر ایران شد

رشد ۷۰ درصدی فروش شرکت مس

معدن و صنایع معدنی از اثرگذارترین بخش‌های اقتصادی کشور هستند که می‌توانند با عملکرد خود، تاب‌آوری اقتصادی را به‌دنبال داشته باشند. بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها به‌ویژه در سال‌های تحریم مورد توجه قرار گرفت و تاثیر بسزایی در مقاوم شدن اقتصاد کشور داشت. در میان ظرفیت‌های معدنی، مس به‌سبب ویژگی‌های ذاتی و قیمتی آن از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است؛ بر همین اساس نیز شرکت ملی صنایع مس ایران در طول سال‌های گذشته کوشیده در مسیر بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها فعالیت کند و در همین حال ضمن توجه به تکمیل زنجیره تولید و پرهیز از خام‌فروشی در مسیر ارزش‌آفرینی گام بردارد. شرکت ملی صنایع مس ایران توانسته باوجود تمام چالش‌های ناشی از تحریم و محدودیت‌های بین‌المللی عملکرد درخشانی را از خود به نمایش بگذارد. از همین رو این شرکت در همایش ۱۰۰ شرکت برتر ایران توانست رتبه سوم را از آن خود کند. گفتنی است میزان تولید کاتد توسط این شرکت در ۱۰ ماه امسال در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۸ رشد ۱۲.۵ درصدی را تجربه کرده است. این رشد چشمگیر حکایت از توجه سیاست‌گذاران این شرکت به تکمیل زنجیره ارزش افزوده دارد. این شرکت در سال جهش تولید توانسته فراتر از برنامه‌های تولیدی خود عمل کند.

رکوردی جدید در استخراج

اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران چندی پیش از کسب رکوردهای متعدد توسط این شرکت خبر داد و افزود: در سال جهش تولید با همت تلاشگران معدن میدوک رکورد تولید و استخراج این معدن شکسته شد. به گزارش مس‌پرس، مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران با اعلام این خبر گفت: معدن مس میدوک در دی ۱۳۹۹ توانست برای دومین بار رکورد مهر ماه تولید و استخراج خود را افزایش دهد و رقم جدیدی را در استخراج و تولید مواد معدنی و باطله ثبت کند. وی افزود: در دی امسال معدن میدوک توانست با ۳ میلیون و ۹۵۰ هزار و ۷۶۷ تن رکوردی تازه را ثبت کند که نسبت به رکورد قبلی در مهر ۰.۳ درصد افزایش داشته است.

رشد ۱۲.۵ درصدی تولید کاتد

سعدمحمدی با اشاره به عملکرد تولیدی شرکت مس از ابتدای سال جاری تاکنون گفت: از ابتدای سال جاری تا پایان دی شرکت مس ۲۳۱ هزار و ۱۸۱ تن کاتد مس تولید کرده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۱۲.۵ درصدی را نشان می‌دهد. مدیرعامل شرکت مس افزود: افزون بر این تولید آند شرکت مس در ۱۰ ماه امسال نشان می‌دهد شرکت مس در مجموع با تولید ۲۹۲ هزار و ۷۱۴ تن آند رشد تولید ۱۰ درصدی نسبت به برنامه امسال را رقم زده است. به‌گفته سعدمحمدی شرکت مس طی این بازه زمانی با تولید ۹۹۸ هزار و ۴۴۲ تن کنسانتره مس، رشد ۵ درصدی را نسبت به برنامه ثبت کرده است. مدیرعامل شرکت مس اظهار کرد: در ۱۰ ماه ابتدایی امسال این شرکت در مجموع ۲۴۱ هزار و ۸۷۹ تن مس محتوی معدنی تولید کرده که در مقایسه با برنامه رشد ۳ درصدی داشته است.

وی اعلام کرد: تا پایان امسال، این شرکت با همت تمامی پرسنل صنعت مس به رکورد تولید ۲۸۰ هزار تن دست خواهد یافت.

رشد ۷۰ درصدی فروش «فملی»

مدیرعامل شرکت مس در ادامه گفت: شرکت مس طی ۱۰ ماه ابتدایی امسال در مجموع ۳۱۱ هزار و ۹۱۴ میلیارد و ۴۸۱ میلیون ریال فروش داشته است. این رقم در مقایسه با فروش شرکت در مدت مشابه سال ۹۸ رشد ۷۰ درصدی داشته است. وی با بیان اینکه میزان فروش شرکت مس در دی امسال ۳۲ هزار و ۱۹۲ میلیارد و ۴۶۹ میلیون ریال بوده، اظهار کرد: مقایسه فروش «فملی» در دی ۹۹ با ماه مشابه سال ۹۸ نشان می‌دهد میزان فروش شرکت ۱۸ درصد افزایش یافته است.

رتبه سوم در بین شرکت‌های برتر ایران

براساس ارزیابی بیست‌وسومین دوره جایزه ۱۰۰ شرکت برتر ایران (IMI۱۰۰-) که در سالن همایش‌های صداوسیما برگزار شد، شرکت ملی صنایع مس ایران به‌عنوان شرکت پیشرو با کسب مقام، تندیس و لوح تقدیر جشنواره را از آن خود کرد. این رتبه‌بندی براساس ۳۳ شاخص، شرکت‌های برتر را از بین بنگاه‌های اقتصادی شرکت‌کننده در این رتبه‌بندی شناسایی می‌کند. مهم‌ترین شاخص در این رتبه‌بندی «میزان درآمد و فروش» است. در بیست‌وسومین رتبه‌بندی که براساس میزان عملکرد شرکت‌های صنعتی در سال ۹۸ انجام شد، شرکت‌های پتروشیمی، فرآورده‌های نفتی، فلزات اساسی و چندرشته‌ای صنعتی دارای مقام اول تا پنجم شدند. در کنار شاخص درآمد و میزان فروش، مولفه‌های اشتغالزایی، ارزش‌افزوده، میزان دارایی‌ها، سودآوری شرکت‌ها، صادرات، ارزش بازار و... نیز مورد بررسی قرار گرفته و ۵۰۰ شرکت برتر شناسایی می‌شوند.

در این ارزیابی شرکت ملی صنایع مس ایران توانست مقام سوم را در حوزه سودآوری از آن خود کند و در همین حال به‌عنوان دومین شرکت در گروه فلزات شناخته شد.

شرکت مس در بخش ارزش افزوده مقام سوم و رتبه دوم در بین شرکت‌های گروه فلزات را از آن خود کرد. این مجموعه توانست در بخش بیشترین صادرات، با فروش ۱۰۰۳۳۹۶ هزار دلار مقام چهارم و در گروه فلزات رتبه نخست را به خود اختصاص دهد. شرکت ملی صنایع مس ایران توانست در بخش ارزش بازار مقام پنجم را در سال ۹۸ و در میان تمام شرکت‌های ارزیابی شده و همچنین جایگاه دوم را در میان گروه فلزات به خود اختصاص دهد. این شرکت همچنین در میان ۱۰ شرکت برتر ایران از منظر بیشترین دارایی و بیشترین اشتغال با جهش فروش و کسب درآمد قرار گرفت. براساس این گزارش، در این ارزیابی و در مجموع شرکت ملی صنایع مس ایران به‌عنوان سومین شرکت در بین شرکت‌های بزرگ در رتبه‌بندی نهایی جای گرفت.

سخن پایانی

شرکت ملی صنایع مس ایران به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی سال‌هاست در مسیر ارزش‌آفرینی و توسعه گام برداشته است؛ بر همین اساس در طول سال‌های اخیر شاهد کسب رکوردهای مختلف ازسوی این مجموعه معدنی و صنعتی بوده‌ایم. در همین حال این مجموعه توانسته با مقاوم‌سازی تولید در مقابل تنش‌های بازار و و فشارهای جهانی ایستادگی کند. بر همین اساس شاهدیم که این مجموعه در طول سال‌های گذشته توانسته هر سال در حوزه تولید درخشان‌تر از گذشته ظاهر شود و توسعه در حوزه‌های مختلف را دنبال کند.

عکس: صداوسیما

گروه معدن
editor@smtnews.ir

اردشیر سعدمحمدی

در سال جهش تولید با همت تلاشگران معدن میدوک رکورد تولید و استخراج این معدن شکسته شد

واردات ماشین‌آلات معدنی ممنوع است

معاون امور صنایع وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به ممنوعیت واردات ماشین‌آلات راهسازی و معدنی در رده تولیدات هپکو از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ گفت: فقط ماشین‌آلاتی که تولید داخلی ندارند، امکان ثبت سفارش دارند.

مهدی صادقی‌نیارکی با بیان این مطلب، افزود: براساس ماده ۱۰۹ و ۱۱۰ قانون امور معادن و مکاتبات انجام گرفته با معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، خواستار منع واردات محصولات ۲ پله بالاتر از رده تولیدات هپکو شده‌ایم؛ بنابراین به اندازه کافی در بحث واردات، حمایت‌های لازم از مجموعه واحدهای تولیدکننده ماشین آلات صنعتی و معدنی انجام می‌شود.

وی مهم‌ترین مسئله هپکو را بحث مالکیت دانست و افزود: سازمان تامین اجتماعی با توجه به مصوبه هیات وزیران مالک اکثریت سهام این شرکت است و تعیین تکلیف بدهی‌ها و تقاضا برای محصولات هپکو باقی می‌ماند. وی اضافه کرد: البته تقاضاهایی در بخش معدن و بازسازی ماشین‌آلات راهسازی و نیازهای سازمان راهداری مطرح است، اما باید مدیریت و مالکیت مجموعه، تامین و تجهیز مالی و تعیین تکلیف بدهی‌ها را به انجام برساند تا بتواند سفارش دریافت کند و با تولید به‌موقع محصولات را تحویل دهد.

صادقی نیارکی تصریح کرد: سیاست کلی کشور، مدیریت منابع به‌ویژه منابع ارزی برای توسعه ساخت داخل و تقویت ارزش افزوده است. هر چه کالاها ارزش‌افزوده بیشتری داشته باشند، در داخل تولید می‌شوند و مسلما مجوز واردات برای محصولات کم‌ارزش، غیرضروری و مصرفی داده نخواهد شد.

حمایت اهالی فرهنگ، هنر و ورزش از قهرمانان کوچک محک:

ایفای نقشی هنرمندانه برای آگاهی‌رسانی درخصوص بیماری سرطان

هنرمندان، ورزشکاران و اهالی فرهنگ با روش‌های هنرمندانه خود به کمپین محک پیوستند و حمایت خود را از کودکان مبتلا به سرطان اعلام کردند.

شریف نظام‌مافی، مدیرعامل محک در خصوص این حرکت جمعی که هر سال در بازه زمانی روز جهانی سرطان تا روز جهانی سرطان کودک (۱۶ تا ۲۷ بهمن ماه) در شبکه‌های اجتماعی شکل می‌گیرد، گفت: «محک از ابتدای فعالیت خود از اندیشه و هنر فاخر هنرمندان بهره‌مند بوده و سوار بر بال پرتوان هنر گام برداشته است. موجب افتخار این مؤسسه مردم‌نهاد است که در ۳۰ سال فعالیت خود، با بهره‌مندی از اعتماد نیکوکاران، همواره انتخابِ هنرمندان برای عمل به مسئولیت اجتماعی‌شان بوده است. بر همین اساس از سال گذشته جامعه نیکوکاری ایران زمین بخصوص هنرمندان، ورزشکاران و اهالی فرهنگ به کمپین روز جهانی سرطان محک پیوستند تا در راستای هدف آگاهی‌بخشی سرطان کودک فعالیت کنند.»

وی ادامه داد: «آگاهی‌بخشی در حوزه سرطان کودک زمینه تشخیص زودهنگام بیماری را فراهم کرده که منجر به درمان کم‌دردتر، کم‌هزینه‌تر و مؤثرتر می‌شود. از این رو محک به عنوان عضو رسمی انجمن کنترل جهانی سرطان (UICC) از سال ۲۰۱۶، تلاش می‌کند تا با استفاده از ظرفیت تمامی اقشار جامعه مدنی از جمله چهره‌های شاخص، با اشتراک‌گذاری پیام IAmAndIWill گام مهمی در راستای تعیین نقش هر یک از اعضای جامعه برای حمایت از کودکان مبتلا به سرطان بردارد.»

نظام‌مافی افزود: «هر یک از حامیان کودکان مبتلا به سرطان به روشی هنرمندانه به این کمپین پیوستند. گروهی تصاویر خود را در قالب پوستر مرتبط با کمپین طراحی و در صفحات اجتماعی خود بارگزاری کردند. هنرمندانی چون مرضیه برومند با ساخت کلیپ‌هایی از اشیا نارنجی با رنگ کمپین انجمن کنترل جهانی سرطان همگام شدند و دیگران را نیز به این اقدام دعوت کردند. گرافیست‌های بنام کشور چون فرزاد ادیبی، اونیش امین‌اللهی، ابراهیم حقیقی، هادی حیدری، دامون خانجانزاده، علی رادمند، مجید عباسی، ساعد مشکی و علیرضا مصطفی‌زاده با طراحی‌هایی مختص این کمپین در حمایت از کودکان محک نقش ایفا کردند. همچنین بنیاد استاد مرتضی ممیز یکی از آثار ایشان را جهت حمایت از این کمپین به محک اهدا کردند. تاکنون بیش از ۱۰۰ نفر از اهالی فرهنگ و هنر و ورزش با این کمپین همراه شدند تا زمینه هر چه بیشتر آگاهی‌رسانی در زمینه سرطان کودک را فراهم آورند.»

وی در ادامه افزود: «تفاوت اجرای این کمپین نسبت به سال گذشته در این است که در سال گذشته افراد حمایت خود را از کودکان مبتلا به سرطان و آگاهی‌رسانی اعلام می‌کردند اما امسال اقداماتی عملی در راستای این حمایت صورت می‌پذیرد. برگزاری نمایشگاه نقاشی مجازی هنرجویان تارا بهبهانی، تهیه آثار هنری مختص کمپین، اجرای موسیقی، اهدای اثر هنری، تهیه کلیپ و ویدئو از جمله اقداماتی است که هنرمندان به صورت عملیاتی برای پیوستن به کمپین محک و آگاهی‌رسانی سرطان انجام دادند.»

مدیرعامل محک در پایان با اشاره به اینکه درمان کودکان مبتلا به سرطان در سخت‌ترین شرایط نیز ادامه دارد، بیان کرد: «امیدواریم با مشارکت‌های مدنی تمام اعضای خانواده بزرگ محک، ضمن ارائه خدمات درمانی و حمایتی به کودکان مبتلا به سرطان، اطلاعات و آگاهی جامعه را درخصوص این بیماری و علائم آن گسترش دهیم تا با تشخیص زودهنگام زمینه بهبودی تعداد بیشتری از فرزندانمان فراهم شود.»

شرکت آلومینای ایران

نوبت اول

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصات زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصات	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	بکارگیری ماشین‌آلات سنگین مورد نیاز واحد شمش آلومینیوم جاجرم	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۹۹۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۹
۲	تجدید مناقصه حفاری مغزه‌گیری، نمونه‌برداری، پروژه اکتشافات معادن یزد، جاجرم، ناوبا و کرمان شرکت آلومینای ایران	تجدید مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) یک‌مرحله‌ای	۲۰۹۹۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۷۰

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه: مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۲ لغایت مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ می‌باشد.

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ می‌باشد.

زمان بازگشایی پاکت‌ها مناقصه: روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۶ می‌باشد.

اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره: تلفن ۳۲۶۰۵۳۴۸ - ۰۵۸ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۲۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۰۲

روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

شرکت صنایع مفتول گل‌گهر

آگهی تجدید (نوبت دوم) فراخوان شماره ۹۹/۵/ف

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر (سهامی‌عام) در نظر دارد "مهندسی معکوس، تهیه نقشه‌های فنی و ساخت یک دستگاه پمپ پلانجری تزریق هیدروکسید سدیم" را از طریق فراخوان عمومی به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد فراخوان به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را از قسمت مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز سه‌شنبه مورخ ۹۹/۱۲/۰۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. لازم به ذکر است شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در رد یا تایید صلاحیت شرکت‌ها مختار می‌باشد و ارسال مدارک هیچ‌گونه حقی برای ارسال‌کننده ایجاد نخواهد کرد.

مدیریت قراردادها و معاملات
شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

خبر

قدردانی از مدیرعامل فولاد خراسان

رئیس هیات‌عامل ایمیدرو از مدیرعامل مجتمع فولاد خراسان برای «حمایت از بومی‌سازی و استفاده از توانمندی و ظرفیت‌های داخل کشور» از سوی این مجتمع قدردانی کرد. به گزارش صمت وجیه‌اله جعفری در نامه‌ای به کسری غفوری، مدیرعامل مجتمع فولاد خراسان و نیز مدیران عامل شرکت‌های فولاد مبارکه، ذوب‌آهن اصفهان و فولاد هرمزگان ضمن قدردانی از حمایت شایسته شرکت از تلاش‌ها برای بومی‌سازی قطعات و تقویت توانمندی سازندگان داخلی، از کمک‌های شایسته مجتمع فولاد خراسان در راه‌اندازی «سامانه بومی‌سازی» زنجیره صنعت فولاد خبر داد. به گفته وی، از زمان راه‌اندازی بانک جامع اطلاعات بومی‌سازی در ایمیدرو، تاکنون اطلاعات حدود ۲۲۰۰۰ قلم کالا و تجهیز بومی‌سازی‌شده از سوی شرکت‌ها و صنایع معدنی و نیز توانمندی‌های بومی‌سازی‌شده به کوشش سازندگان داخلی در این سامانه بارگذاری شده است که در این میان مجتمع فولاد خراسان حمایت ارزنده‌ای از تقویت توان «ساخت داخل» و بومی‌سازی زنجیره تولید فولاد و تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان در این زمینه داشته است. مدیرعامل مجتمع فولاد خراسان با بیان اینکه این شرکت به‌عنوان بزرگ‌ترین قطب تولید فولاد شرق کشور، در سال‌های اخیر به تشکیل دپارتمانی ویژه و اهتمام به امر بومی‌سازی اقدام کرده است، افزود: نهضت و شعار «ما می‌توانیم» تنها متاثر از فشارهای بیرونی که به قصد زمین‌گیر کردن صنعت این مرز و بوم اعمال می‌شود، نیست بلکه توانمندسازی اقتصاد کشور و کاهش ارزبری تولید، از نیازهای همواره کشور و از راهبردهایی است که باید به تعبیر رهبر معظم انقلاب، برای «قوی شدن» اقتصاد کشور کانون توجه باشد. کسری غفوری افزود: گذشته از توانمندسازی قطعه‌سازان و تامین‌کنندگان داخلی تجهیزات، مجتمع فولاد خراسان برای ورود بنیادین به حوزه بومی‌سازی و طراحی، ساخت و تولید قطعات و تجهیزات موردنیاز این صنعت، اقدام به انعقاد تفاهمنامه با شرکت‌های دانش‌بنیان کرده است.

معادن، عامل تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی

گروه معدن
editor@smtnews.ir

ارزش ذخایر معدنی ایران حدود ۷۰۰ میلیارد دلار است که با اکتشافات جدید این رقم تا ۱۴۰۰ دلار برآورد می‌شود. ایران کشوری با منابع معدنی غنی و ذخایر معدنی است. تاکنون ۶۸ ماده معدنی شناسایی شده و ذخایر سرب، روی و مس شاخص‌ترین آنهاست. با اکتشافات جدید می‌توان این اقلام را به ۸۰ نوع ماده معدنی افزایش داد. آنچه در این بخش با عنوان ذخایر معدنی شناخته شده، حاصل اکتشاف ۱۰۰ هزار کیلومتر از مساحت کل کشور است که ۷ درصد از پهنه سرزمین یک میلیون و ۶۸۰ هزار کیلومتر مربعی کشورمان را به خود اختصاص داده و این نشان از ظرفیت بالای حوزه معدن است. با توجه به سهم یک درصدی معدن و سهم ۵ درصدی صنایع معدنی در تولید ناخالص داخلی، اگر تاثیر معدن را بر دیگر صنایع لحاظ کنیم سهم آن در تولید ناخالص داخلی چند برابر خواهد بود؛ واقعیتی انکارناپذیر که تحقق آن مستلزم کاستن از خام‌فروشی و توجه به حفظ ارزش افزوده بخش معدن در داخل است. رویکرد اصلی در اقتصاد مقاومتی توجه به ظرفیت‌های داخلی است و باید از ظرفیت‌های داخلی در بخش معدن به نحو مطلوب استفاده کنیم و از آن در رشد اقتصادی جامعه بهره گیریم.

عکس: آیدا فریدی

به گزارش صمت یکی از مهم‌ترین اولویت‌های بخش معدن برای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی اصلاح قوانین و مقررات مرتبط با این بخش است به گونه‌ای که زمینه برای جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید فراهم شود. بخش عمده‌ای از معادن کشور در مناطق محروم و دورافتاده استقرار یافته است. بنابراین توسعه بخش معدن زمینه اشتغالزایی را در این مناطق فراهم می‌کند. این در حالی است که ۹۰ درصد ذخایر ما هنوز کشف نشده باقی‌مانده است. لزوم ایجاد فضایی شفاف از چشم‌انداز آینده برای تشویق جذب سرمایه‌گذاری در بخش معدن از اولویت‌های مهم این بخش است؛ ضرورتی که نیازمند ثبات و قوانین و مقررات و پرهیز از تصمیم‌های ساعتی است. در کنار همه این الزامات نگاه به بیرون و توجه به بازارهای صادراتی ضرورتی است که باید در جهت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مدنظر قرار گیرد؛ ضرورتی که می‌تواند مانع از خام‌فروشی و حفظ ارزش افزوده در داخل کشور شود.

اقتصاد مقاومتی ریاضت اقتصادی نیست

محمدرضا بهرامن

سید مصطفی صفاری

محمدرضا بهرامن، رئیس خانه معدن ایران با بیان اینکه اقتصاد مقاومتی را نباید در ریاضت اقتصادی، رسیدن به خودکفایی، کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی و امثال اینها خلاصه کرد، گفت: حتی افزایش میزان بهره‌وری و رسیدن به درجه بالایی از کارآمدی در اقتصاد ملی هم لزوما نمی‌تواند منتهی به افزایش امنیت اقتصادی شود. وی با بیان اینکه خودکفایی با هدف کاستن از میزان وابستگی به واردات کالاهای اساسی مطرح می‌شود، افزود: تلاش برای رسیدن به خودکفایی، گاه موجب کاهش درجه کارآمدی اقتصاد داخلی می‌شود و این بهایی است که کشور برای رسیدن به درجه‌ای از امنیت اقتصادی می‌پردازد. به گفته رئیس خانه معدن ایران، خودکفایی شاید در کوتاه‌مدت بتواند هدف امنیت اقتصادی را تا حدی برآورده کند، اما در بلندمدت شرایط فرق خواهد کرد. کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی نیز تا حدی می‌تواند به افزایش درجه امنیت اقتصادی کمک کند. محمدرضا بهرامن تاکید کرد: در راستای قطع وابستگی به درآمدهای نفتی و شکل‌گیری اقتصادی متکی بر توان داخلی و مقاومت در برابر هرگونه آسیب درونی یا بیرونی باید به سایر منابع راهبردی و مادر کشور همچون صنعت فولاد، مس و سیمان توجه ویژه شود که این مهم با خواست و اراده دلسوزان کشور قابل دستیابی است.

کلیدی‌ترین بخش در توازن و توسعه منطقه‌ای

معدن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی با ظرفیت‌های بسیار می‌تواند به تحقق هرچه بیشتر اهداف اقتصاد مقاومتی کمک شایان توجهی کند. سید مصطفی صفاری با اشاره به این جمله که ایران از ظرفیت بسیار بالایی در حوزه معادن برخوردار است، افزود: این بخش علاوه‌بر مزیت نسبی یکی از کلیدی‌ترین بخش‌ها در توازن و توسعه منطقه‌ای به شمار می‌رود. وی همچنین با اشاره به اینکه معادن در رفع معضل بیکاری مناطق محروم بسیار نقش‌آفرین است، اظهار کرد: اغلب معادن کشور در مناطق محروم قرار دارد. این کارشناس اقتصادی با اشاره به این جمله که تنوع ذخایر معدنی ایران و مواد معدنی موجود نشان از ظرفیت بالای این بخش در سرمایه‌گذاری دارد، گفت: معادن با برنامه‌ریزی درست می‌توانند به‌عنوان موتور محرکه توسعه صنعتی کشور تبدیل شوند. وی در ادامه معدن را از جمله مهم‌ترین بخش‌ها در شرایط اقتصاد مقاومتی نام برد و بر لزوم توجه به ظرفیت‌های معدنی برای تحقق این راهبرد مهم در مملکت تاکید کرد. صفاری اضافه کرد: معدن و صنایع معدنی از جمله بخش‌های اساسی در کشور است که می‌تواند در اقتصاد مقاومتی نقشی مهم ایفا کند. وی همچنین ارزش افزوده و اشتغال‌افزایی بخش معدن را بسیار بالا توصیف کرد و گفت: این بخش می‌تواند سردمدار مزیت‌های رقابتی در کشور باشد. این کارشناس اقتصادی توسعه معدن و صنایع معدنی را از محورهای اساسی توسعه اقتصادی در کشور دانست و افزود: برای تکمیل چرخه تولید در این صنعت که شامل اکتشاف، استخراج و فرآوری مواد معدنی است وجود تجهیزات و فناوری‌های نوین بسیار حائز اهمیت است. وی تصریح کرد: استفاده از این تجهیزات علاوه‌بر تسریع فعالیت‌های معدنی، با کاهش هزینه‌های تولید زمینه رقابت‌پذیری و افزایش صرفه اقتصادی را به دنبال خواهد داشت.

سخن پایانی

فعالان بخش معدن بر این باورند که در شرایط کنونی برای نقش‌آفرینی بخش معدن در توسعه ملی چاره‌ای جز لغو انحصارات دولتی در معادن و تقویت بخش خصوصی در این بخش نداریم و باید از دخالت نهادهای غیرمرتبط در معدن و صنایع معدنی جلوگیری شود. همچنین باید با برنامه‌ریزی، زمینه را برای ورود فناوری‌های نوین با هدف تکمیل زنجیره‌های تولید و توقف خام‌فروشی فراهم کرد.

رفع موانع چهارگانه در معادن و صنایع معدنی در بخش‌های اکتشاف، اختلاف در حوزه‌های تصمیم‌گیری، شرایط فضای کسب‌وکار و نوسازی تجهیزات معدنی و جایگزینی تجهیزات جدید از الزامات اصلی در این بخش است. در کنار این امر باید توجه به معرفی مزیت‌های بخش معدن بیش از پیش جدی گرفته شود چراکه کلیدواژه جذب سرمایه‌گذاری، معرفی درست مزیت‌هاست.

تجدید آگهی
خرید استعلامی ۶۰۰۰ تن مشتقات ملاس
شماره استعلام ۱۳۹۷۳۹

شرکت فولاد هرمزگان جنوب در نظردارد ۶۰۰۰ تن مشتقات ملاس مورد نیاز یک ساله خود را از طریق برگزاری استعلام عمومی خریداری نماید. لذا کلیه شرکت‌هایی که توانایی تأمین و تحویل کالای مذکور را دارند می‌توانند حداکثر تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه ۱۳۹۹/۱۲/۶ نسبت به ارائه پیشنهاد قیمت اقدام نمایند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و آگاهی از شرایط استعلام به وبسایت شرکت فولاد هرمزگان جنوب به نشانی اینترنتی www.hosco.ir مراجعه نموده و یا با شماره تلفن ۰۷۶۴۴۸۴۸۵۸۱ تماس حاصل نموده و مدارک مرتبط را دریافت نمایید.

هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده نهایی استعلام می‌باشد.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

فراخوان مزایده عمومی یک مرحله‌ای اقلام مازاد حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۹

وزارت آموزش و پرورش به عنوان دستگاه مزایده گزار در نظر دارد مزایده عمومی یک مرحله‌ای «اقلام مازاد حوزه ستادی» خود را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت اسناد مزایده تا ارائه پیشنهاد مزایده گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد و لازم است مزایده‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. پیشنهاد دهندگان موظف می باشند اسناد مزایده را از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت دریافت و با توجه به مندرجات اسناد مزایده مدارک لازم شامل پاکات الف،ب و ج تهیه و به صورت PDF در سامانه فوق الاشاره درج نمایند. سایر جزئیات و شرایط در اسناد مزایده درج شده است.

۱- مهلت زمانی دریافت اسناد از سایت: از روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۸ حداکثر تا ساعت ۱۹ روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۹

۲- مهلت بارگذاری پیشنهاد: حداکثر تا ساعت ۱۴ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۶

۳- زمان بازگشایی پاکت ها: ساعت ۱۰ صبح روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۷

ضمنا رعایت موارد ذیل الزامی می باشد:

جهت ارائه پاکت الف: آدرس تهران، خیابان خاوران، خیابان نبرد جنوبی، خیابان شهید بجستانی «مسلم» پلاک ۱۶۰ انبار تبصره وزارت آموزش و پرورش تحویل نمائید.

۱- تمامی مراحل مزایده مذکور صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir صورت خواهد گرفت. شماره پشتیبانی ستاد ۴۱۹۳۴-۰۲۱

۳۷۲۱/م الف

قطره‌های کوچک و آسیاب‌های بزرگ

حمایت از تولیدات داخلی در کیش

کاهش تخلفات در توزیع نهاده‌های دامی

مدیرکل دفتر بهبود تغذیه و جایگاه دام معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی گفت: شاخص‌های سرک ۱۰ درصد و کسری ۵۰۰ کیلوگرم برای هر کامیون در سامانه بازارگاه تعریف شده است. فرهاد مشیرغفاری، مدیرکل دفتر بهبود تغذیه و جایگاه دام معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه تخصیص سهمیه نهاده‌های دامی در سامانه بازارگاه براساس میزان عرضه، نوع فعالیت پرورشی، آمار جمعیت دام و طیور و شاخص‌های فنی تغذیه‌ای انجام می‌شود، گفت: به طور طبیعی نهاده‌ها به برخی واحدهای تولیدی کمتر از ۱۰ تن تخصیص می‌یابد که به منظور تسهیل فرآیند خرید و حمل این‌گونه محموله‌ها از مبادی ورودی این امکان در سامانه فراهم شده که ذی‌نفعان از طریق تشکل مربوطه و در قالب خرید به صورت پکیج (مجموع نهاده‌های تخصیصی چند واحد تولیدی) برای خرید و حمل سهمیه تخصیصی خود اقدام کنند. مشیرغفاری توضیح داد: چون بار کامیون ۱۵ تنی با لودر درون کامیون ریخته می‌شود اگر از ۱۰ درصد این ۱۵ تن بیشتر بار بزند یا بیش از ۵۰۰ کیلوگرم کسری داشته باشد تا تعیین‌تکلیف، قابل تسویه در سامانه بازارگاه نخواهد بود و این اقدام به منظور جلوگیری از تخلفات احتمالی انجام شده است. این مقام مسئول تاکید کرد: برای رفع مشکل عدم امکان ثبت بارنامه‌های خارج از شاخص‌های بالا که ناشی از بی‌توجهی برخی واردکنندگان به وجود آمده، هماهنگی‌های لازم با بانک کشاورزی به‌عنوان طراح و پشتیبان سامانه بازارگاه انجام شده است.

در گفت‌وگوی صمت با کارشناسان اقتصاد بررسی شد

روابط متقابل تجارت و اقتصاد مقاومتی

در چند سال اخیر اقتصاد مقاومتی یکی از دغدغه‌های اساسی کشور در حوزه اقتصاد بوده و در این مدت بخش‌های مختلف درگیر با اقتصاد، دیدگاه‌های گوناگونی را درباره این موضوع مطرح کرده‌اند. تجارت خارجی نیز به‌عنوان یکی از ارکان مهم اقتصادی کشور یکی از موضوعاتی است که درباره اقتصاد مقاومتی همواره مطرح بوده است. اما آیا واقعا تجارت خارجی با توجه به اینکه لازمه آن ایجاد ارتباط با کشورهای دیگر است می‌تواند به مقاومت اقتصادی و اقتصاد مقاومتی کشور کمک کند؟ و اگر پاسخ این پرسش مثبت باشد، تجارت کمک‌کننده به کارآفرینی، اقتصاد مقاومتی و توسعه، باید دارای چه مولفه‌هایی باشد؟ در این شماره روزنامه صمت در آستانه روز ملی اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی، موضوع نقش تجارت خارجی در این موضوع را با کارشناسان اقتصاد مطرح کرده‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

اقتصاد مقاومتی به تجارت نیاز دارد

میرهادی رهگشای، کارشناس اقتصاد بین‌الملل و فعال حوزه اقتصاد مقاومتی در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: اگر بخواهیم به صورت کلی به نقش تجارت در اقتصاد مقاومتی اشاره کنیم، می‌بینیم که در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به این موضوع اشاره شده و ما نمی‌توانیم به اقتصاد مقاومتی بدون تجارت فکر کنیم. در نگاه دیگر می‌توان گفت تجارت و ساختارهای تجاری نه‌تنها تعارض و تقابلی با اقتصاد مقاومتی ندارند که حتی اقتصاد مقاومتی بدون آن قابل تحقق نخواهد بود.

رهگشای در این باره افزود: همان‌طور که در بیانات رهبر معظم انقلاب در سال‌های گذشته به این موضوع اشاره شده، اقتصاد مقاومتی یک اقتصاد بسته و منزوی نیست که بخواهد بدون تجارت با کشورهای دیگر شکل بگیرد اما این ارتباط باید منطبق بر مبانی و چاچوب‌های اصولی باشد.

وی گفت: درواقع وقتی از تجارت در اقتصاد مقاومتی صحبت می‌کنیم، منظور ما تجارتی است که برمبنای تولید و ایجاد اشتغال شکل گرفته باشد نه اینکه تنها محدود به خام‌فروشی و از بین رفتن منابع طبیعی داخلی باشد.

این فعال حوزه اقتصاد مقاومتی اظهار کرد: ما در این زمینه باید به قابلیت‌های کشور برای شکل‌گیری چنین ساختاری فکر کنیم و بر این مبنا هدف‌گذاری‌های خود را روی کشورهای همسایه و منطقه قرار دهیم زیرا این کشورها بازارهای مناسب‌تری برای کالاهای ایرانی هستند و در آنها سخت‌گیری‌های استاندارد که در کشورهای اروپایی وجود دارد نیز کمتر دیده می‌شود. بنابراین تولیدکننده داخلی ما برای تامین رضایت بازارهای هدف این کشورها با مشکلات کمتری نیز مواجه است. درواقع یکی از برنامه‌هایی که در بحث اقتصاد مقاومتی می‌توان بر آن تاکید داشت منطقه‌گرایی است.

رهگشای درباره میزان پیشرفت کشور در حوزه اقتصاد مقاومتی نیز بیان کرد: به نظر می‌رسد درحال‌حاضر در بهترین حالت فقط از ۲۰ درصد ظرفیت‌های حداقلی موجود در تجارت منطقه بهره می‌بریم که با توجه به رقم ۱۰۰۰ میلیاردی تجارت منطقه، سهم ایران تنها ۳ تا ۴ درصد از این میزان است در صورتی که اگر برنامه‌ریزی‌ها به صورت بلندمدت و مناسب درنظر گرفته شوند، این سهم می‌تواند به بیش از ۱۵ درصد ارتقا یابد و تازه این میزان، با استفاده از ظرفیت‌های موجود کشور است.

وی افزود: ضمن اینکه با توجه به قابلیت‌های موجود در کشورهایی مثل عراق و افغانستان، اگر مانند بسیاری از کشورهای اروپایی، زنجیره‌های مشترک تولید را نیز با کشورهای همسایه ایجاد کنیم، می‌توانیم ضمن افزایش ظرفیت‌های منطقه، سهم خود را از این بازارها افزایش دهیم.

رهگشای خاطرنشان کرد: البته به نظر می‌رسد دستاوردهای کشور از اقتصاد مقاومتی در حوزه تجارت چندان مطلوب نبوده و نقش کمرنگی داشته است زیرا دولت و زیرمجموعه‌هایی مثل وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی و وزارت امور خارجه که دست‌اندرکار بحث تجارت خارجی هستند، سیاست درستی را در این باره اتخاذ نکرده‌اند و به جای تمرکز بر تجارت کالاهایی که مبتنی‌بر ساخت داخل هستند، در اغلب موارد به خام‌فروشی پرداخته‌اند.

این کارشناس اقتصاد بین‌الملل در این باره یادآور شد: اگر هم در سال‌های اخیر حرکت به سوی افزایش تجارت با کشورهای منطقه صورت گرفته به صورت ناخواسته و در نتیجه تحریم‌ها و مسائل پس از برجام بوده است. درحال‌حاضر هم می‌بینیم دولتمردان ما منتظرند تا امریکا به برجام برگردد تا فروش نفت خام را از سر بگیرند.

وی در توضیح این موضوع تصریح کرد: آنچه امروز در صادرات کشور با آن مواجه هستیم خام‌فروشی و فله‌فروشی است که کمترین ارزش افزوده را برای کشور به همراه دارد و اشتغال حداقلی را نیز برای ما در پی دارد درحالی‌که این وضعیت با گرایش به سمت تولید محصولات نهایی بهبود زیادی حاصل خواهد کرد و افزایش تولید، اشتغالزایی، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی را به همراه خواهد داشت که لازمه توسعه اقتصادی کشور است.

رهگشای در پایان گفت: درنهایت شاید در این سال‌ها شرکایی مثل چین و روسیه را که تمایل کامل به همکاری و گسترش تجارت با کشور را داشته‌اند به‌خوبی درنظر نگرفته‌ایم و به همین دلیل در عرصه تجارت خارجی نتوانسته‌ایم به اهداف در دسترس خود برسیم. به نظر می‌رسد حداقل در ۶ تا ۷ سال مسیر را اشتباه انتخاب کرده‌ایم و این انتخاب اشتباه، مواردی مانند کارآفرینی، توسعه اقتصادی و اقتصاد مقاومتی را تحت تاثیر قرار داده است.

> دستاوردهای کشور از اقتصاد مقاومتی در حوزه تجارت چندان مطلوب نبوده است

کارآفرینی از جاده تجارت می‌گذرد

حسین محمودی اصل، کارشناس اقتصاد و کارآفرینی در گفت‌وگو با صمت درباره نقش تجارت در کارآفرینی عنوان کرد: در نگاه کلی رونق تجارت و بازرگانی در یک کشور، می‌تواند در ایجاد کارآفرینی، رونق اقتصاد و بهبود مولفه‌های توسعه اقتصادی نقش موثر داشته باشد و در حقیقت شرط لازم برای دستیابی به تولید و کارآفرینی، تجارت، صادرات و پرداختن هرچه مطلوب‌تر به این موضوع خواهد بود که می‌تواند مقدمه‌ای بر جهش تولید و شکل‌گیری اقتصاد مقاومتی نیز باشد.

محمودی اصل در این باره افزود: اگرچه ممکن است تجارت به صورت مستقیم در کارآفرینی و اشتغالزایی نقش نداشته باشد اما نقش غیرمستقیم آن در این فرآیند بسیار واضح و غیرقابل انکار است.

وی گفت: با وجود اینکه مقوله تجارت در عصر ما بیشتر بر بستر تجارت الکترونیک است و درحال‌حاضر با دخالت حداقلی نیروی انسانی انجام می‌شود، تجارت خارجی همچنان نقش مهم خود را در کارآفرینی و اشتغالزایی ایفا می‌کند که مربوط به شناسایی بازارهای هدف، بازاریابی‌های مربوط به آن و نفوذ در این بازارها است.

این کارشناس اقتصاد و کارآفرینی خاطرنشان کرد: بازرگانان کالاهای کشور را به بازارهای هدف صادر می‌کنند و به این ترتیب بازارهای ناشناخته‌ای را پیدا می‌کنند که تجارت ما با آنها دارای مزیت است. براساس شکل گرفتن چنین روندی، کالاهای تولیدشده کشور به این مقاصد صادر می‌شود و برمبنای آن اشتغالزایی و کارآفرینی در کشور شکل می‌گیرد.

نیاز به رایزنان قوی بازرگانی

محمودی اصل درباره لزوم شکل‌گیری چنین رویه‌ای برای به ثمر نشستن اقتصاد مقاومتی و توسعه اقتصادی، افزود: بر همین اساس نیز همواره تقویت معاونت اقتصادی در ساختار وزارت امور خارجه از سوی کارشناسان اقتصادی مورد تاکید بوده تا سفرای ما در کشورهای دیگر اصول اولیه این فرآیند را بدانند و رایزنان قوی بازرگانی داشته باشیم که منبع اطلاعات تجاری باشند و بتوانند موجب شناسایی هرچه بهتر بازارهای هدف شوند.

وی در این باره تصریح کرد: زمانی که صادرات در کشور رونق بگیرد، می‌توان به رونق تولید، اشتغالزایی، کارآفرینی و شکل گرفتن اقتصاد مقاومتی امیدوار بود در غیر این صورت حتی با افزایش تولید، بدون در نظر گرفتن صادرات، سودی متوجه کشور نخواهد شد.

کاهش حاشیه سود تولیدکنندگان

این کارشناس حوزه اقتصاد در توضیح این مطلب تاکید کرد: با تولید بدون صادرات، به دلیل انباشت تدریجی کالا در انبارها و مراکز عرضه داخلی، حاشیه سود تولیدکننده به‌تدریج کاهش می‌یابد و بعد از مدتی به دلیل اشباع بازار داخل و نبود رقابت، واحدهای تولیدی یکی پس از دیگری تعطیل می‌شوند؛ اما در مقابل اگر کالاهای تولیدی ما بازارهای خوب خارجی داشته باشند، صادرات رونق می‌گیرد و تولیدکننده را برای توسعه، کارآفرینی، تولید بیشتر و افزایش کیفیت محصول ترغیب می‌کند؛ ضمن اینکه به دلیل ایجاد حاشیه سود مناسب، سرمایه‌گذاران بیشتری نیز برای حضور در این عرصه ترغیب می‌شوند.

فروش، حلقه اول زنجیره

محمودی اصل همچنین بیان کرد: با توجه به پیشرفت‌های ایجادشده در فناوری کالاها و افزایش سرعت تولید که لازمه اشتغالزایی نیز هست، به نظر می‌رسد حلقه اول در این چرخه بحث فروش باشد. اگر می‌خواهیم در این حوزه حرفی برای گفتن داشته باشیم تا ضمن سودآوری در بحث کارآفرینی نیز موفق بوده باشیم، باید همین مسیر را در پیش بگیریم و درنظر بگیرید که بازار چندین میلیارد دلاری در کشورهای همسایه ما و امکان مراودات با تشکل‌هایی مثل اتحادیه اوراسیا و همچنین امکان تبادل کالا از مسیرهای مختلف زمینی و دریایی تا چه حد می‌تواند به اشتغالزایی و کارآفرینی در کشور کمک کند.

وی در عین حال یادآور شد: البته نکته‌ای که در این زمینه نباید از آن غافل بود، این است که صادرات ما به کشورهای دیگر هرچه به سمت محصول نهایی گرایش پیدا کند، اشتغالزایی بیشتری را در کشور به همراه خواهد داشت و آنچه امروز به‌عنوان صادرات از آن یاد می‌کنیم نباید تنها مشتمل بر خام‌فروشی و فروش محصولات میانی باشد.

خام‌فروشی فرصت‌سوزی است

محمودی اصل در این باره گفت: خام‌فروشی درواقع یک نوع فرصت‌سوزی در حوزه تجارت است. به بیان دیگر، ما در این موارد بیش از آنکه از صادرات خود در جهت جهش تولید و رونق کسب‌وکار استفاده کنیم، این فرصت را به همراه اشتغال، ارزش افزوده و یارانه به ارزان‌ترین شکل ممکن در اختیار کشورهای واردکننده کالای خام خود قرار می‌دهیم؛ بنابراین باید توجه داشته باشیم که راه رسیدن به کارآفرینی و تحقق اقتصاد مقاومتی ایجاد ارزش افزوده‌ای خواهد بود که محصولات صادراتی ما به خود اختصاص می‌دهند.

سخن پایانی

از مجموع اظهارنظرهایی که در این باره مطرح شده است می‌توان دریافت که اقتصاد مقاومتی نه به معنای انزوای اقتصادی، که به معنای ایجاد روابط پایدار و طولانی‌مدت با کشورهای همسو است و اگر نگاهی غیر از این حکمفرما باشد نه‌تنها حرکتی رو به جلو در مسیر اقتصاد کشور نخواهد بود، بلکه تمام رشته‌های گذشته کشور در این بخش را نیز پنبه خواهد کرد.

نکته دیگر در این موضوع نیز این است که نمی‌توانیم با تکیه بر خام‌فروشی، آن را به جای تجارت با استانداردهای بین‌المللی در آمارها بگنجانیم بلکه باید با نگاه درست، صادرات را به سوی ایجاد ارزش افزوده، افزایش تولید، اشتغالزایی و توسعه اقتصادی سوق دهیم.

گزارش‌ها و آمارها نشان می‌دهد که ظرفیت تحقق اقتصاد مقاومتی در کشور وجود دارد و آنچه در این مسیر باید مورد توجه قرار گیرد نگاه سازنده و حمایت‌گر تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران اقتصادی کشور است.

در صورت ایجاد چنین نگاه و اراده‌ای، می‌توان امید داشت که کشور بتواند با توجه به منابع طبیعی فراوان، موقعیت استراتژیک جغرافیایی و نیروی کار جوان و مستعد خود، در سطح منطقه به‌عنوان یکی از قدرت‌های اقتصادی و تجاری مطرح شود که منافع کشورهای منطقه در گرو همکاری با آن باشد.

به این شکل حتی موانعی مانند تحریم‌ها نمی‌تواند شرکای تجاری کشور را فراری دهد و ثبات در این حوزه برای طولانی‌مدت برقرار خواهد بود.

یادداشت

ته‌لنجی؛ مبارزه با قاچاق یا اشتغالزایی؟

حسام محمدی‌فر
کارشناس مناطق آزاد

یکی از اصلی‌ترین معافیت‌ها و استثنائات تجاری فعال در کشور، واردات کالای ملوانی است. کالای همراه ملوانان لنج‌های تجاری که به‌اصطلاح با عبارت «کالای ته‌لنجی» از آن یاد می‌شود، عبارت است از اقلام محدودی که به‌واسطه ملوانان و خدمه لنج‌های تجاری برای مصارف شخصی وارد کشور می‌شود و برای تقویت معیشت این قشر، دولت اقلام محدود همراه آنها را از پرداخت عوارض گمرکی معاف کرده است. این شناورها در ۴ استان جنوبی کشور فعالیت داشته و حدود ۶۰ درصد لنج‌های تجاری کمتر از ۵۰۰ تن در استان بوشهر هستند. این لنج‌ها دارای ۶ تا ۸ نفر ملوان و خدمه است.

رونق قاچاق قانونی

به مرور زمان و با کاهش مزیت تجارت به‌وسیله لنج‌های قدیمی و فرسوده، به حجم معافیت و میزان واردات ته‌لنجی افزوده شد تا سرانجام تمامی ظرفیت لنج صرف واردات کالای ته‌لنجی برای استفاده از معافیت‌های گمرکی شود! قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب سال ۱۳۸۴ و آیین‌نامه مربوطه به هر ملوان و خدمه لنج‌های تجاری با ظرفیت کمتر از ۵۰۰ تن اجازه می‌داد در یک سال ۲۴ میلیون تومان کالا با استفاده از معافیت وارد کند که با احتساب ۳۶ هزار ملوان فعال، بیش از ۸۵۰۰ میلیارد تومان کالا با استفاده از این معافیت وارد کشور می‌شد.

اما شواهد و مستندات حاکی از آن بود که واردات ته‌لنجی تفاوت چشمگیری با سقف قانونی تعیین‌شده دارد. براساس گزارش ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در سال ۹۵ بیش از ۲.۲ میلیارد دلار از این طریق وارد کشور می‌شود، حال آنکه وزارت صنعت، معدن و تجارت معتقد است دست‌کم ۴ میلیارد دلار با استفاده از معافیت کالای همراه به کشور وارد شده و بنیان‌های صنعت کشور را به‌شدت تهدید می‌کند.

با تدقیق و بررسی علت این تفاوت چشمگیر، با مجوزی مواجه می‌شویم که در سفرهای استانی دولت‌های قبل و به دلیل فشار بومیان به لنج‌داران اعطا شد؛ براساس آن هر لنج قادر است ۲۰ (تا ۴۰) نیسان کالا با استفاده از معافیت تخلیه کند!

تصمیمی عجیب که معافیت را برخلاف رویه‌های گذشته نه براساس تعداد کالا، وزن یا ارزش، بلکه برمبنای نیسان تعیین می‌کرد و این امر گمرک را در ثبت واردات ته‌لنجی سردرگم کرد. این آغاز تقابل دوگانه اقتصاد ملی و توسعه محلی در استان‌های جنوبی از جمله بوشهر بود!

این امتیاز صرفا با توجه به مقوله توسعه محلی تخصیص داده شد و در آن هیچ توجهی به اقتصاد ملی نشد؛ هرچند که تاثیر چندانی در توسعه متوازن منطقه نیز ایفا نکرد. لازم به ذکر است ملوانان و خدمه لنج‌های تجاری به ازای هر سفر حقوق و دستمزد معین و محدودی دارند و افزایش یا کاهش این سهمیه‌ها، همگی متوجه صاحب کالا و صاحب لنج است!

موانع اصلاح ته‌لنجی

با افزایش بی‌رویه واردات ته‌لنجی، بازارها و فروشگاه‌های محصولات خارجی در مناطقی مانند گناوه رونق گرفتند و واحدهای دیگری در سایر مناطق در حال احداث هستند؛ اما واضح است که این حجم از واردات بیش از نیاز و مصرف شهرستان و استان بوده و سرریز آن به سایر نقاط کشور قاچاق می‌شود.

به همین علت، دولت مستقر به منظور بهبود و ساماندهی حوزه مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تقویت اقتصاد ملی، طی آیین‌نامه‌ای در اوایل سال ۱۳۹۶ اقدام به محدودسازی این معافیت کرد و مقرر کرد هر ملوان سالانه از پرداخت ۶۰ میلیون تومان عوارض وارداتی معاف است. باوجود آنکه این حجم از امتیاز نیز زیاد به نظر می‌رسید، اما به علت همزمانی با نوسانات نرخ ارز، افزایش هزینه‌ها و مزاحمت‌ها در بنادر دوبی به دلیل مسائل سیاسی و همچنین ارائه نرخ سوخت به نرخ فوب، اجرای این مصوبه با واکنش لنج‌داران مواجه شد که سرانجام به تحصن آنها و لغو مصوبه هیات‌وزیران از سوی شورای تامین استان در اواخر سال ۹۶ منجر شد. البته نباید از فعالیت نمایندگان و مسئولان محلی به منظور افزایش سهمیه ملوانان و لغو مصوبه دولت در راستای توسعه محلی و بدون توجه به مصالح اقتصاد ملی غافل بود!

نهایتا دولت در مصوبه ۹ خرداد ۱۳۹۷ میزان معافیت وارداتی هر ملوان را از ۶۰ میلیون دلار به ۹۵ میلیون دلار در سال افزایش داد، نرخ فروش سوخت را براساس مسیر طی‌شده در آب‌های سرزمینی، به نرخ یارانه‌ای معین کرد و هرگونه واردات تجاری از طریق این بنادر و به‌واسطه ملوانان را مشمول ۲۰ درصد تخفیف از سود بازرگانی کرد. اما همچنان در به روی یک پاشنه می‌چرخد و خبری از رعایت ضوابط، فرآیندها و سقف ارزشی و کالایی نیست! صرفا به دلیل مسائل ناشی از کرونا، برخی از لنج‌ها در سال ۹۹ به جای ۶ سفر توانسته‌اند حداکثر ۳ سفر داشته باشند. البته نهادهای نظارتی در سال جاری سخت‌گیری‌ها را افزایش دادند اما دوباره با توصیه‌نامه و دستورات محلی، نتایج مطلوب حاصل نشده است.

خبر ویژه

«رفاه» در میان ۱۰ شرکت برتر ایران

شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه در رتبه‌بندی ۱۰۰ شرکت برتر ایران (IMI-۱۰۰) با چندین پله صعود موفق به حضور در میان ۱۰ شرکت برتر و پیشرو شد.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه، در این رتبه‌بندی فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه توانست یکی از شرکت‌ها با بیشترین صعود از نظر رتبه کل باشد که این امر موجب شد جزو شرکت‌های تازه‌وارد در فهرست ۱۰ شرکت اول قرار گیرد؛ به‌طوری که از رتبه ۸۷ در سال مالی قبل با چندین پله صعود در سال جاری موفق به حضور در میان ۱۰ شرکت برتر ایران شد.

سازمان مدیریت صنعتی ایران، به‌عنوان برترین و رسمی‌ترین مرجع رتبه‌بندی شرکت‌های تجاری کشور در بیست‌وسومین سال رتبه‌بندی IMI-۱۰۰، فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه را در فهرست ۱۰ شرکت برتر ایران به‌عنوان شرکت پیشرو و فعال در کشور قرار داد و تندیس و لوح تقدیر را به محمدی، عضو هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه اهدا کرد. این رتبه‌بندی که ۵۰۰ شرکت بزرگ و تاثیرگذار در اقتصاد کشور را معرفی می‌کند با هدف شناسایی جایگاه بنگاه‌های اقتصادی و کمک به سیاست‌گذاران اقتصادی کشور انجام شده است.

بیست‌وسومین همایش رتبه‌بندی ۱۰۰ شرکت برتر ایران (IMI-۱۰۰) ۲۶ بهمن امسال در سالن همایش‌های صداوسیما برگزار شد. بنا بر اعلام سازمان مدیریت صنعتی ایران، برای گزینش ۱۰۰ شرکت برتر ایران، «فروش» مبنای انتخاب قرار گرفت.

در واقع فروش شرکت، میزان تعامل بنگاه با ساختار اقتصادی کشور را نشان می‌دهد و مهم‌ترین خروجی نهایی یک شرکت تجاری محسوب می‌شود و ورود به عرصه رقابت جهانی تنها برای شرکت‌های بزرگ با فروش بالا میسر است.

نگاهی به ظرفیت اصناف در اقتصاد مقاومتی

قطره‌های کوچک و آسیاب‌های بزرگ

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی از مقوله‌هایی است که بخش خصوصی و کسب‌وکارهای کوچک و متوسط می‌توانند نقش بسزایی در تحقق آن داشته باشند و این موضوع در کشوری مثل ایران که در آن بیش از ۳ میلیون واحد رسمی صنفی به ثبت رسیده، اهمیت مضاعفی پیدا می‌کند. با این حال به‌نظر می‌رسد نقش اصناف و کسب‌وکارهای کوچک و متوسط در موضوع اقتصاد مقاومتی چندان مورد توجه برنامه‌ریزان این حوزه قرار نگرفته و همچنان از نقاط ضعف و مورد گلایه اهالی کسب‌وکار است. اما فعالان کسب‌وکار در این باره چه می‌گویند؟ با گزارش صمت در این باره همراه باشید:

وحید مهرپویان طارانی

قاسمعلی حسنی

به اصناف توجه کافی نشده است

وحید مهرپویان طارانی، عضو اتاق اصناف ایران درباره نقش اصناف در تولید و تحقق اقتصاد مقاومتی در گفت‌وگو با صمت گفت: اقتصاد مقاومتی گرچه با دیدگاه‌های کلان در کشور شکل می‌گیرد اما همین نگاه کلان از فعالیت کسب‌وکارهای کوچک و متوسط فعال در کشور نشأت می‌گیرد. مهرپویان طارانی در این باره افزود: اصناف کشور در سال‌های اخیر و در شرایطی که به‌دلیل وجود محدودیت‌های اقتصادی و در رأس آنها تحریم‌ها با مشکلات فراوانی دست به گریبان بوده‌اند، تمام تلاش خود را برای حرکت چرخ تولید به کار بسته‌اند و در شرایطی که دست کشور از درآمدهای نفتی کوتاه بوده، توانسته‌اند در این عرصه گام بردارند. وی با اشاره به تداوم مشکلات در حوزه اصناف تولیدی در کشور خاطرنشان کرد: البته فعالان حوزه تولید در بخش اصناف در یک سال اخیر به‌دلیل همه‌گیری ویروس کرونا با شرایط بسیار سخت‌تری نسبت به گذشته مواجه بوده‌اند و به‌نظر می‌رسد در این شرایط جای خالی کمک و حمایت دولت از این واحدها بیش از گذشته حس می‌شود. این عضو اتاق اصناف ایران درباره مشکلاتی که در مسیر فعالیت اصناف برای تحقق اقتصاد مقاومتی وجود دارد نیز بیان کرد: در یک نگاه کلی به همه اصناف، درمی‌یابیم ریشه اصلی بیشتر این مشکلات مربوط به مسائل مالی است. وی با بیان اینکه رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی بر بستر حمایت‌های دولت و اختیارات نهادهای زیرمجموعه آن امکان‌پذیر است، تاکید کرد: چالش‌های گوناگونی مانند مالیات‌ها، قانون نظام صنفی، امنیت شغلی، تامین مواد اولیه، سرمایه در گردش و مشکلات شهرک‌های صنعتی و صنفی، همگی ریشه در مشکلات مالی صاحبان کسب‌وکار دارد؛ بنابراین می‌توان با یک برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند و اتخاذ راهکاری که امکان بقای این واحدها را تامین کند، به رفع بسیاری از دغدغه‌ها در این حوزه کمک کرد. مهرپویان طارانی درباره موانع اصلی تولید طی یک سال گذشته عنوان کرد: مسائلی مانند همه‌گیری ویروس کرونا، تشدید تحریم‌ها و افزایش بی‌وقفه نرخ در یک سال گذشته، فعالان حوزه اصناف را با کاهش فاحش درآمد روبه‌رو کرده و بسیاری از واحدها را تا مرز تعطیلی دائم پیش برده است.

وی در این باره افزود: تحقق اقتصاد مقاومتی باتوجه به ظرفیت‌های موجود در کشور امری خارج از دسترس نیست و ما می‌توانیم با برنامه‌ریزی به این مهم دست پیدا کنیم اما حرکت در این مسیر باید بر بستر حمایت‌هایی باشد که از سوی نهادهای بالادست اقتصادی انجام می‌شود. اصناف کشور در طول یک سال گذشته فرصت‌های فروش در مقاطع زمانی مختلف را از دست دادند، با این حال دولت در اخذ حقوق خود از این واحدها پا عقب نگذاشت. یعنی واحدهای زیانده صنفی در سال گذشته همچنان موظف به پرداخت مالیات خود بودند و این موضوع بقای تعداد زیادی از واحدهای کوچک و حیات آنها را مورد تهدید قرار داد. وی گفت: ما باید بپذیریم که فعالیت واحدهای تولیدی کشور، با تامین مواد اولیه انجام می‌شود و در حال حاضر تامین مواد اولیه برای بسیاری از واحدهای صنفی تولیدی جزو بزرگ‌ترین چالش‌هاست. افزایش نرخ مواد اولیه در بازار و سرمایه در گردش محدود این واحدها سبب شده توان فعالان این حوزه در تامین مواد اولیه محدودتر شود و با کاهش خرید مواد اولیه، کمتر از ظرفیت مطلوب خود، مشغول فعالیت باشند که این موضوع نیز در میزان بهره‌وری این واحدها تاثیر می‌گذارد.

مهرپویان طارانی با اشاره به مدت باقیمانده از تصدی دولت دوازدهم تاکید کرد: یکی از اقدامات مهم دولت در این مدت باقیمانده می‌تواند تمرکز بر تولید به‌ویژه تولید در بخش اصناف کوچک و متوسط و همین‌طور توجه به دغدغه‌های واحدهای صنفی و رفع مشکلات آنها باشد تا از این طریق بخشی از مشکلات اقتصادی کشور برطرف شود. رئیس اتاق بازرگانی اسلامشهر همچنین تصریح کرد: ما شاهدیم که در حال حاضر اصناف در بخش خصوصی توان بسیار محدودی دارند و به همین دلیل بسیار آسیب‌پذیر هستند. این فعالان بخش خصوصی معمولا نقشی در سیاست‌گذاری‌ها نداشته و در مواجهه با مسائل مختلف اختیاری از خود ندارند و طبیعی است که وقتی صدای این بخش شنیده نشود، تصمیم‌گیران اقتصادی نه از ایده‌های سازنده آنان خبردار می‌شوند و در تصمیمات خود توجه لازم را به این حوزه دارند. مهرپویان طارانی در بخش پایانی صحبت‌های خود شرط تحقق اقتصاد مقاومتی را توجه به اصناف به‌ویژه اصناف فعال در حوزه تولید دانست و تاکید کرد: همان‌طور که در ابتدا نیز بیان شد، اقتصاد کلان هر جامعه، از کسب‌وکارهای کوچک آب می‌خورد و به همین دلیل اگر مشکلات این کسب‌وکارها با برنامه‌ریزی‌های دقیق برطرف نشود، نمی‌توان انتظار داشت اتفاقات مثبت چندانی در حوزه اقتصاد کلان نیز رقم بخورد.

عکس: آیدا فریدی

ما همه با هم هستیم

قاسمعلی حسنی، دبیرکل اتحادیه بنکداران مواد غذایی نیز در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: گرچه بخش خصوصی در این سال‌ها همواره تلاش کرده به‌عنوان بخشی از بدنه اقتصاد کشور در این حوزه ایفای نقش کند اما گویا دولت و بخش دولتی، این فعالان اقتصادی را نه به‌عنوان همکار که حتی به چشم رقیب می‌بینند. حسنی در این باره افزود: باتوجه به مشکلات اقتصادی، تحریم‌ها و محدودیت‌هایی که برای واردات مواد اولیه وجود دارد، فعالان اصناف در بخش خصوصی می‌توانند به‌شکل مطلوب در زمینه توسعه اقتصادی ایفای نقش کنند اما باید فضایی برای این نقش‌آفرینی وجود داشته باشد. دبیرکل اتحادیه بنکداران مواد غذایی همچنین یادآور شد: اقتصاد مقاومتی یک مفهوم کلی است که با همکاری همه اجزای اقتصادی کشور حاصل می‌شود و از آمار و گزارش‌های رسمی می‌توان دریافت که اصناف چه حجمی از تولید، اشتغالزایی و گردش مالی در کشور را برعهده دارند. گروه‌هایی که باتوجه به ظرفیت‌های موجود در کشور قادر به تامین اهداف اقتصادی کشور هستند. وی درباره وضعیت فعلی اصناف و نقش آنها در کارآفرینی و اقتصاد مقاومتی عنوان کرد: اصناف کشور در حال حاضر با کمترین اختیارات و در حالی که کمترین نقش را در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی دارند، مشغول فعالیت هستند؛ فعالیت‌هایی که می‌تواند در صورت توجه و تمرکز تصمیم‌گیران اقتصادی به‌عنوان یک نیروی بزرگ به کار گرفته شود. حسنی در پایان گفت: اقتصاد مقاومتی تنها زمانی محقق می‌شود که بخش دولتی و خصوصی همگام با یکدیگر در این مسیر حرکت کنند و جا ماندن هر یک از این دو، همه تلاش‌ها را بی‌ثمر خواهد کرد.

سخن پایانی...

اقتصاد مقاومتی و رسیدن به اهداف آن، موضوعی نیست که بتوان آن را به نفع دولت، بخش خصوصی یا گروه‌ها و احزاب گوناگون مصادره کرد. این مفهوم که باید با در نظر گرفتن همه اجزای آن از قبیل کارآفرینی، تولید، تجارت، کسب‌وکار و اشتغالزایی شکل بگیرد، نقش‌آفرینی تک‌تک اجزای اقتصادی کشور را می‌طلبد. در نتیجه نمی‌توان با عملکردهای جزیره‌ای در این موضوع یا اقداماتی از سر رفع تکلیف و توپ را در زمین دیگر گروه‌ها انداختن این فرآیند را به ثمر رساند؛ پس چه بهتر که با یک نگاه جامع و برنامه‌ریزی فراگیر، هر مهره را در جای درست خود قرار دهیم تا توسعه‌ای که قرار است از این موضوع شکل بگیرد، نصیب همه اقتصاد شود.

هزینه‌ی کرونا را شکست می‌دهیم.
پوشش هزینه‌ی بستری، تا ۱۰۰ میلیون تومان

بیمه سه‌گانه کرونا
همراه روزهای سخت

بیمه سامان
Saman Insurance
www.si24.ir
تلفن: ۸۹۴۳-۰۲۱

برگزاری نمایشگاه کشاورزی در کرمان

مجری نمایشگاه کشاورزی کرمان گفت: ثبت‌نام برای بازدید الزامی و ورود کودکان ممنوع است. دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی کشاورزی از ۲۸ بهمن در سایت نمایشگاه‌های بین‌المللی جنوب شرق آغاز به‌کار کرد.

در این نمایشگاه، ۷۰ شرکت فعال بخش‌های مختلف کشاورزی از ۱۳ استان کشور، محصولات، تولیدات، دستاوردها و توانمندی‌های خود را عرضه می‌کنند. همچنین همزمان با برگزاری این نمایشگاه، کرمان، میزبان نهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت دام و طیور، شیلات و آبزیان خواهد بود. زمان بازدید از این نمایشگاه، ۱۳ تا ۱۸ بعدازظهر تعیین شده و به‌گفته مجری نمایشگاه، رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی برای شرکت‌کنندگان و بازدیدکنندگان الزامی است. مرادپور همچنین گفت: افراد برای بازدید باید حتما در سامانه پیش‌بینی شده ثبت‌نام کنند و به همراه آوردن کودکان ممنوع است. به گزارش ایرنا، مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی جنوب شرق با اعلام این خبر افزود: برگزاری نمایشگاه‌ها، علاوه بر معرفی فعالان عرصه‌های مختلف، بسترساز آشنایی با دستاوردها، توانمندی‌ها و زمینه‌ساز ارتقای دانش و آگاهی‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف است. امیرحسین سعید ادامه داد: در این دوره از نمایشگاه بین‌المللی کشاورزی، باتوجه به شرایط خاص ناشی از شیوع کرونا، اولویت اصلی برگزارکنندگان، رعایت دقیق پروتکل‌های بهداشتی تعیین‌شده از سوی مراجع ذی‌صلاح بوده است. وی اضافه کرد: برگزاری نمایشگاه کشاورزی و صنایع وابسته، با همکاری و مساعدت استانداری و اعضای محترم ستاد استانی کرونا، امکان‌پذیر شده است.

صمت از برگزاری نمایشگاه پتروشیمی در جزیره کیش گزارش می‌دهد

حمایت از تولیدات داخلی در کیش

گروه نمایشگاه
editor@smtnews.ir

سازمان منطقه آزاد کیش با ایجاد دبیرخانه دائمی نمایشگاه‌ها و همایش‌ها، زمینه رشد کمی و کیفی نشست‌های تخصصی در این منطقه را فراهم کرده است.

به گزارش صمت دومین نمایشگاه بین‌المللی پتروشیمی با حضور غلامحسین مظفری رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزادکیش، حمیدرضا مومنی مدیرعامل منطقه آزاد قشم، علی وطنی مشاور عالی معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری، جعفر ربیعی مدیرعامل شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس، علی وحدت رئیس هیات عامل صندوق نوآوری و شکوفایی، مجید محمدپور رئیس انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت و مدیران عامل بانک‌های ملت، اقتصاد نوین، تجارت و صادرات و جمعی از مسئولان ادارات و نهادها و فعالان بخش خصوصی، با هدف حمایت از تولیدات داخلی در فضایی به وسعت ۱۸ هزار مترمربع در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی کیش گشایش یافت.

جزیره کیش به‌عنوان یک منطقه آزاد یکی از بهترین مناطق برای برگزاری نمایشگاه‌های بازرگانی، صنعتی و تجاری است. برگزاری نمایشگاه در هر نقطه‌ای بازتابی از وضعیت اقتصادی آن منطقه و کشور است و این بازتاب زمانی که نمایشگاهی در جزیره کیش برگزار می‌شود، بیشتر خواهد بود.

غلامحسین مظفری، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در آیین گشایش دومین نمایشگاه بین‌المللی پتروشیمی، حمایت از شرکت‌های توانمند داخلی را هدف اصلی برگزاری این نمایشگاه عنوان کرد و گفت: نمایشگاه پتروشیمی کیش فرصت مطلوبی برای هم‌افزایی دست‌اندرکاران عرصه پتروشیمی، ایجاد تعامل با بانک‌ها در جهت تامین منابع مالی و تقویت زمینه تولیدات داخلی است.

وی برگزاری نشست‌های تخصصی را یکی از مهم‌ترین برنامه‌های این نمایشگاه عنوان و اظهار کرد: با ایجاد زیرساخت‌های لازم در کنار تجهیزات و شرایط اقلیمی این منطقه، جزیره کیش مرکزی مطلوب برای برگزاری نشست‌های تخصصی است.

مظفری به نقش مهم برگزاری دومین نمایشگاه صنعت پتروشیمی در بومی‌سازی این صنعت در منطقه آزاد کیش اشاره و اظهار کرد: ایجاد دبیرخانه دائمی نمایشگاه و تشکیل کنسرسیومی از مجموعه‌های مرتبط مالی، فناوری، تولیدکنندگان داخلی و هلدینگ خلیج‌فارس زمینه حضور شرکت‌های بزرگ و توانمند را در این منطقه فراهم می‌کند.

وی با بیان اینکه در این نمایشگاه ۴ بانک اصلی کشور، پتروشیمی‌های مختلف ازجمله هلدینگ خلیج‌فارس و معاونت علمی‌فناوری ریاست‌جمهوری حضور دارند، افزود: صنعت پتروشیمی مهم‌ترین صنعت داخلی است که برای کشور ارزآوری بالایی دارد و ما نیز برای کسب سهم شایسته‌تری از این صنعت در منطقه تلاش می‌کنیم.

به‌گفته رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش دومین نمایشگاه صنعت پتروشیمی در حالی با حضور گسترده شرکت‌های توانمند داخلی در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی کیش آغاز به کار کرد که در سال گذشته دستاوردهای خوبی از برگزاری این نمایشگاه در جزیره کیش حاصل شده بود.

نمایشگاه پتروشیمی کیش فرصت مطلوبی برای هم‌افزایی دست‌اندرکاران عرصه پتروشیمی، ایجاد تعامل با بانک‌ها در جهت تامین منابع مالی و تقویت زمینه تولیدات داخلی است

مظفری اظهار کرد: خوشبختانه بیش از ۱۲۰۰ میلیارد تومان قرارداد اجرایی و ۲۰ تفاهمنامه از سال گذشته در این نمایشگاه به امضا رسیده و امسال تعداد تفاهمنامه‌ها به ۷۲ تفاهمنامه افزایش یافته است.

وی حمایت از ساخت داخل را یکی از اهداف برگزاری این رویداد برشمرد و گفت: دومین نمایشگاه صنعت پتروشیمی با نظارت دقیق و گسترده در زمینه رعایت ضوابط بهداشتی برگزار می‌شود.

وی با بیان اینکه در راستای رهنمودهای رهبر معظم انقلاب و همسو با شعار «جهش تولید» حمایت از تولیدکنندگان داخلی در دستور کار سازمان منطقه آزاد کیش قرار گرفته، افزود: با فراهم کردن شرایط استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان در مرکز نوآوری کیش، امیدواریم جزیره کیش بستر مناسبی برای ایجاد نشست‌های تخصصی باشد که منشأ تحولات گسترده‌ای در تولید داخلی باشد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با تاکید بر اینکه در سال‌های گذشته کیش به هاب لجستیکی صنایع نفت و گاز کشور تبدیل شده، تصریح کرد: جزیره کیش پشتیبانی‌کننده اصلی صنعت نفت و گاز کشور در حوزه‌های فنی و پشتیبانی است.

مظفری با اشاره به اهمیت فعالیت سایت‌های هلی‌کوپتری در توسعه خدمات پشتیبانی حوزه نفت و گاز و ایجاد نخستین هلی‌پورت کشور در جزیره کیش گفت: این هلی‌پورت در شهریور امسال با هدف پشتیبانی از اسکله‌ها و صنایع نفت و گاز مستقر در خلیج‌فارس در جزیره کیش آغاز به‌کار کرد.

وی افزود: شرکت‌هایی که در جزیره کیش برای پشتیبانی از صنایع نفت و گاز فعالیت می‌کنند، شرکت‌های توانمندی در حوزه فنی و تجهیزات هستند.

گفتنی است دومین نمایشگاه بین‌المللی پتروشیمی با محوریت معرفی محصولات ساخت داخل در صنعت پتروشیمی، تامین مالی پروژه‌های پتروشیمی و تشریح نقش بازار سرمایه در صنعت پتروشیمی تا ۲۹ بهمن درمرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی کیش برپا خواهد بود.

حمایت و بهره‌گیری حداکثری از توان داخلی در زمینه‌های مشاوره، مهندسی، تولید محصولات و خدمات، خرید حداکثری محصولات ایرانی در راستای حمایت از تولیدکنندگان داخلی، حضور پررنگ حوزه مالی و پولی برای تامین مالی پروژه‌ها و شرکت‌ها، استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، توجه به تقویت زنجیره تولید در صنعت پتروشیمی و راه‌اندازی نهضت ساخت داخل در صنعت پتروشیمی، برنامه‌ریزی برگزاری بیش از ۳۰۰ قرار ملاقات تجاری میان تولیدکنندگان داخل و مدیران مجتمع‌های پتروشیمی هلدینگ خلیج‌فارس و رونمایی از هاب جدید پتروشیمی ایران در قالب پاویون قشم از برنامه‌ها و ویژگی‌های عمده این رویداد مهم در جزیره کیش است.

در دو دهه‌ای که جزیره کیش به‌عنوان محل اصلی و جدی برگزاری نمایشگاه‌ها معرفی شده دستاوردهای بسیار مثبتی داشته است؛ از جمله دستاوردهای مثبت این نمایشگاه‌ها جذب گردشگران و افزایش حضور مسافران در این جزیره بوده است. کسانی که به‌واسطه برگزاری این نمایشگاه‌ها به جزیره کیش می‌آیند، هدف‌شان فقط گردشگری یا شرکت در یک نمایشگاه نیست، بلکه آنها صاحبان سرمایه، مشاغل و برندهایی هستند که به‌دنبال بازارهای جدید می‌گردند و با حضور خود در نمایشگاه فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری را رصد می‌کنند؛ از این منظر مسئولان جزیره کیش می‌توانند به این نمایشگاه‌ها به‌عنوان یک فرصت طلایی برای جذب سرمایه به‌منظور ایجاد شغل و رونق اقتصادی در جزیره کیش نگاه کنند اما نباید از این فرصت فقط برای برگزاری نمایشگاه‌های داخلی استفاده کرد، بلکه باتوجه به اینکه جزیره کیش منطقه آزاد است، می‌توان برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی استفاده بسیار خوبی انجام داد.

مشارکت بیش از ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان

مدیر اجرایی دومین رویداد تخصصی حمایت از ساخت داخل در صنعت پتروشیمی با اشاره به مشارکت بیش از ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان، سازنده تجهیزات، پتروشیمی‌ها و بانک‌ها در این گردهمایی از امضای یکی از بزرگ‌ترین توافقنامه‌های ساخت توربوکمپرسور در صنعت نفت خبر داد.

جواد گلی با اعلام این مطلب افزود: ۱۴ قرارداد و تفاهمنامه ساخت داخل انواع کاتالیست و مواد شیمیایی مصرفی پتروشیمی‌ها در این گردهمایی بزرگ که در کیش برگزار شده، به امضا رسید.

گلی با اعلام اینکه هدف از برگزاری این گردهمایی فنی و تخصصی ایجاد فرصت‌های کاری و همکاری چندجانبه شرکت‌های پتروشیمی، بانک‌ها و سازندگان تجهیزات و شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی است، تصریح کرد: در حاشیه برگزاری دومین نمایشگاه حمایت از ساخت داخل در صنعت پتروشیمی، ۲۰ نشست تخصصی با محورهای طراحی، ساخت و تامین کاتالیست و مواد شیمیایی، تجهیزات ثابت و دوار، برق و ابزار دقیق، توسعه فناوری‌های صنعت پتروشیمی، بیمه، نوآوری در مدل زنجیره‌های تامین مالی پروژه‌های نفت، گاز و پتروشیمی، معرفی داخلی‌سازی طرح‌های پتروشیمی تصفیه آب و پساب، فناوری‌های نوین در تجارت محصولات پتروشیمی، راهکارهای عقد قراردادهای ساخت داخل اقلام راهبردی شرکت‌های پتروشیمی با تسهیل‌گری و حمایت پارک‌های فناوری برگزار شد.

مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس همچنین از امضای بیش از ۶۰ قرارداد و تفاهمنامه اجرایی در حاشیه برگزاری این رویداد تخصصی بین شرکت‌های تابعه هلدینگ صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس، سازندگان تجهیزات و شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی خبر داد و افزود: در این راستا، یکی از بزرگ‌ترین توافقنامه‌های کمپرسورسازی صنعت نفت و پتروشیمی با شرکت‌های دانش‌بنیان و سازنده ایرانی امضا شد.

وی با اشاره به امضای یکی از بزرگ‌ترین توافقنامه‌های طراحی و ساخت انواع الکتروکمپرسورهای موردنیاز صنایع گاز و پتروشیمی در حاشیه این رویداد با سازندگان ایرانی، اظهار کرد: با امضای این توافقنامه زمینه ساخت دست‌کم ۳۸ دستگاه انواع توربوکمپرسور با سازندگان و شرکت‌های دانش‌بنیان فراهم می‌شود.

گلی با یادآوری اینکه در طول سال‌های گذشته طرح‌های صنعت نفت، گاز و پتروشیمی برای تامین انواع توربوکمپرسور باید از کشورهای آلمان و فرانسه تجهیزات وارد می‌کردند، یادآور شد: پیام برگزاری دومین رویداد تخصصی حمایت از ساخت داخل در صنعت پتروشیمی و تلاش برای خوداوری و خوداتکایی بیشتر به‌عنوان مهم‌ترین رکن توسعه صنعت است.

مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس همچنین از امضای تفاهمنامه و قراردادهای دیگری با هدف طراحی و ساخت انواع تجهیزات، مبدل‌های حرارتی و کاتالیست خبر داد و خاطرنشان کرد: در این گردهمایی، نخستین تفاهمنامه ساخت کاتالیست پیچیده و استراتژیک «پالادیوم» موردنیاز در زنجیره پلی‌اتیلن ترفتالات با سازندگان ایرانی امضا خواهد شد و در مجموع ۱۴ قرارداد و تفاهمنامه در حوزه کاتالیست‌سازی منعقد می‌شود.

غلامحسین مظفری

جواد گلی

آغاز به‌کار نخستین نمایشگاه مجازی فناوری اطلاعات

نخستین نمایشگاه مجازی فناوری اطلاعات ایران (ایران ایتکس) توسط دانشگاه صنعتی شریف آغاز به کار کرده و تا ۵ اسفند ادامه خواهد داشت.

به گزارش دانشگاه صنعتی شریف، نمایشگاه ایران ایتکس به‌عنوان نخستین نمایشگاه مجازی در حوزه کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات فعالیت می‌کند.

علاقه‌مندان به بازدید از این نمایشگاه می‌توانند به‌صورت آنلاین و ۲۴ ساعته از نمایشگاه بازدید کرده و در ساعات اداری با غرفه‌داران به صورت صوتی و تصویری ارتباط داشته باشند.

این نمایشگاه توسط مرکز نوآوری فناوری اطلاعات دانشگاه صنعتی شریف با همکاری مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست‌جمهوری، سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران و پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار شده است.

حمایت از دانش‌بنیان‌ها

دبیر دهمین نمایشگاه بین‌المللی نوآوری و فناوری اینوتکس ۲۰۲۱ گفت: شرکت‌های دانش‌بنیان با حضور در این نمایشگاه از حمایت ۷۰ درصدی تا سقف ۱۰ میلیون تومان برخوردار می‌شوند.

سجاد عباسی فشمی روز دوشنبه در نشست خبری با موضوع ثبت‌نام در دهمین نمایشگاه بین‌المللی نوآوری و فناوری اینوتکس ۲۰۲۱ که به‌صورت مجازی برگزار شد، اظهار کرد: ثبت‌نام برای حضور در این رویداد از امروز آغاز می‌شود و تا ۲۵ فروردین ادامه دارد. امید است شاهد حضور شرکت‌ها و استارت‌آپ‌ها در حوزه نوآوری باشیم.

وی با یادآوری اینکه این رویداد اردیبهشت ۱۴۰۰ در پارک فناوری پردیس به‌صورت حقیقی و مجازی برگزار می‌شود، افزود: دهمین دوره نمایشگاه باتوجه به شیوع ویروس کرونا و محدودیت‌های ناشی از شیوع این ویروس در فضای باز و با رعایت استاندارد ویژه در طراحی پلان‌های نمایشگاهی و ساخت غرفه‌ها تا حد امکان با رعایت فاصله اجتماعی برگزار می‌شود و مخاطبان به‌شکل حضوری و مجازی می‌توانند از رویدادها و نوآوری در پارک فناوری پردیس بازدید کنند.

دبیر دهمین نمایشگاه بین‌المللی نوآوری و فناوری اینوتکس ۲۰۲۱ (inotex۲۰۲۱) ادامه داد: در این رویداد تمامی اجزا و عناصر نوآوری گرد هم می‌آیند.

عباسی فشمی خاطرنشان کرد: در اینوتکس امسال از ۷۰ استارت‌آپ در ۶ استان کشور از جمله تهران، کرمان، بوشهر، همدان، قزوین و تبریز برای حضور در بخش‌های مختلف دعوت شده است.

وی یادآور شد: در کافه سرمایه اینوتکس که یکی از بخش‌های پرمخاطب این رویداد است، استارت‌آپ‌های نیازمند سرمایه می‌توانند برای خود حامی مالی پیدا کنند. این ظرفیت به حدی است که در یک سال گذشته ۱۸ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری روی استارت‌آپ‌ها انجام شد.

دبیر دهمین نمایشگاه بین‌المللی نوآوری و فناوری اینوتکس ۲۰۲۱ افزود: براساس هماهنگی با شرکت‌های استارت‌آپی ترکیه قرار است این شرکت‌ها در بخش سرمایه‌گذاری شرکت کنند و با کسب‌وکارهای نوپا همکاری لازم را داشته باشند. امسال در بخش بین‌الملل هماهنگی خوبی با زیست‌بوم نوآوری ترکیه اتفاق افتاده و قرار است شرکت‌ها و استارت‌آپ‌های بسیاری از این کشور در این نمایشگاه حضور داشته باشند.

عباسی فشی افزود: دهمین نمایشگاه بین‌المللی نوآوری و فناوری inotex۲۰۲۱ از ۲۸ تا ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۰ برگزار می‌شود که ثبت‌نام برای غرفه‌داران از روز دوشنبه امکان‌پذیر شده است. ۲۰۰ استارت‌آپ می‌توانند به صورت حضوری در غرفه‌های این نمایشگاه حضور یابند.

نمایشگاه اینوتکس، یک رویداد در اکوسیستم نوآوری و فناوری است که هر سال توسط پارک فناوری پردیس، با حضور کارآفرینان و صاحب‌نظران مطرح حوزه علم و فناوری برگزار می‌شود.

اینوتکس ۲۰۲۰ سال گذشته به‌صورت مجازی میزبان بیش از ۴۰۰ شرکت و استارت‌آپ و بیش از ۲۰ هزار بازدیدکننده آنلاین بود. اینوتکس ۲۰۲۱ به‌صورت ترکیبی از بخش‌های حقیقی و مجازی در فضایی باز واقع در ناحیه نوآوری پردیس برگزار می‌شود.

برگزاری یک نمایشگاه سه‌ماهه در ایران

عضو اتاق بازرگانی تهران می‌گوید نمایشگاهی برای عرضه کالاهای ایرانی از ۵ اسفند تا ۵ خرداد سال آینده برگزار خواهد شد.

به گزارش ایسنا، پس از شیوع ویروس کرونا، در کنار کسب‌وکارها، فعالیت‌های تولیدی و صادراتی که آسیبی جدی دیدند، یکی از اصلی‌ترین صنایعی که نتوانست کار خود را به شکل عادی ادامه دهد، صنعت نمایشگاهی کشور بود. هرچند این تجربه نیز مانند دیگر محدودیت‌های ناشی از کرونا، صرفا به ایران مربوط نبود و بسیاری از دیگر کشورهای جهان نیز تجاربی مشابه را به ثبت رساندند اما باتوجه به شرایط خاص اقتصادی که ایران در سال‌های گذشته پشت سر گذاشته، قطعا بهره بردن از ظرفیت نمایشگاه‌ها برای عرضه و معرفی کالاهای ایرانی اهمیت فراوانی دارد.

در حدود یک سال گذشته، ستاد مقابله با کرونا، تنها در مدتی بسیار کوتاه، اجازه برگزاری فیزیکی تعدادی از نمایشگاه‌ها را ارائه کرده که آنها نیز با دعوت از مراجعان و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی برگزار شده‌اند. هرچند با آغاز واکسیناسیون کرونا، این امیدواری به‌وجود آمده که راه‌حلی برای برون‌رفت از شرایط فعلی پیدا شود اما به‌نظر می‌رسد، این ویروس تا چند ماه آینده نیز مهمان اقتصاد ایران خواهد بود و برای برگزاری نمایشگاه باید راهکارهایی جدید را دنبال کرد که یکی از آنها، برگزاری مجازی نمایشگاه‌ها است.

محمدرضا طلایی، عضو اتاق بازرگانی تهران درباره برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته برای برگزاری نمایشگاه مجازی در روزهای پیش رو، توضیح داد: نخستین نمایشگاه مجازی ایران از ۵ اسفند امسال تا ۵ خرداد سال آینده برگزار خواهد شد. مهم‌ترین هدف برگزاری نمایشگاه مجازی ایران، فرهنگ‌سازی استفاده از ابزار فناورانه در کسب‌وکارهاست؛ از این رو به‌منظور آشنایی بیشتر فعالان اقتصادی با نمایشگاه مجازی، زمان برگزاری نمایشگاه مجازی ایران به ۳ ماه افزایش یافته است. مطمئنا پس از شروع به کار نمایشگاه مجازی ایران، شرکت‌های بیشتری برای حضور در این بستر علاقه‌مند خواهند شد، چراکه باتوجه به شرایط اقتصادی جهان و ایران، شرکت‌های تولیدکننده، صادرکننده و حتی واردکننده به‌دنبال آن هستند که با کمترین هزینه محصولات و خدمات خود را به مشتریان معرفی کنند، این در حالی است که یکی از مزایای نمایشگاه مجازی کاهش هزینه تبلیغات و بازاریابی شرکت‌ها است.

او با اشاره به مزایای نمایشگاه مجازی اظهار کرد: محدودیت‌های مکانی و زمانی نمایشگاه‌های فیزیکی، در نمایشگاه مجازی وجود ندارد. از سوی دیگر، بازار شرکت‌ها به‌واسطه این ابزار فناوری نوین توسعه پیدا می‌کند. علاوه بر این، به‌دلیل افزایش مدت زمان برگزاری نمایشگاه، شرکت‌های متقاضی حضور در بازار ایران یا علاقه‌مند به همکاری با شرکت‌های ایرانی، مدت زمان بیشتری می‌توانند با شرکت‌های ایرانی آشنا و وارد تعامل شوند.

به‌گفته طلایی، هزینه‌های حضور در نمایشگاه مجازی ایران باتوجه به افزایش مدت زمان برگزاری، بسیار به‌صرفه است. در مجموع رویدادهایی که در بستر مجازی برگزار می‌شوند، کم‌هزینه‌ترین مسیر برای توسعه بازارها در دنیا به‌شمار می‌روند.

وی همچنین با اشاره به ضرورت فرهنگ‌سازی در این حوزه، گفت: برگزاری این نمایشگاه می‌تواند فرهنگ استفاده از فناوری اطلاعات در توسعه کسب‌وکارها را افزایش دهد.

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران با یادآوری اهمیت فضای مجازی در توسعه کسب‌وکارها اظهار کرد: در حال حاضر شرکت‌های زیادی از شبکه‌های اجتماعی استفاده و محتوای دیجیتال تولید می‌کنند تا بتوانند اطلاعات کسب‌وکار خود را به سرعت در اختیار جامعه مخاطبان قرار دهند، اما هنوز برای حضور در نمایشگاه‌های مجازی اطلاعات کافی ندارند، چراکه این رویداد، تجربه‌ای جدید در عرصه فضای مجازی کشور است.

او افزود: روزهای ابتدایی آغاز به‌کار شبکه‌های اجتماعی مانند اینستاگرام، کسب‌وکارها چندان به اهمیت حضور در این شبکه‌ها پی نبرده بودند، اما امروز تقریبا همه شرکت‌ها از این فضا برای توسعه کار خود با کمترین هزینه و مدیریت بیشتر بهره می‌برند.

خبر

ضرورت جلوگیری از هدررفت منابع درآمدی

با صرفه‌جویی و هدفمند کردن هزینه‌های اجرایی و همچنین برنامه‌های قابل اجرا در راستای درآمدهای پایدار می‌توان سرفصل‌های جدیدی در بودجه سال ۱۴۰۰ رقم زد.

معدنی‌پور مسئول مالی و درآمد سازمان پسماند شهرداری کرج از لزوم تغییر در نحوه هزینه‌کرد و صرفه‌جویی و جلوگیری از هدررفت منابع درآمدی در سازمان مدیریت پسماند خبر داد و افزود: با صرفه‌جویی و هدفمند کردن هزینه‌های اجرایی و همچنین برنامه‌های قابل اجرا در راستای درآمدهای پایدار می‌توان سرفصل‌های جدیدی در بودجه سال ۱۴۰۰ رقم زد. این مسئول در جلسه تدوین بودجه سال ۱۴۰۰ اظهار کرد: حذف سرفصل‌های غیرضروری بودجه و تغییر در نحوه هزینه‌کردها سرعت بیشتری به اجرای پروژه‌های ضروری می‌دهد.

بحران آب در سیستان و بلوچستان

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

با توجه به تغییرات اقلیمی و گرمایش زمین و براساس گزارش تهیه‌شده از سوی سازمان ملل پیش‌بینی شده تا پایان سال ۲۰۳۰ میلادی بحران آب در مناطق با اقلیم خشک و نیمه‌خشک، منجر به مهاجرت ۲۴ تا ۷۰۰ میلیون نفر شود. از سوی دیگر، با توجه به جغرافیا و شرایط آب‌وهوایی ایران، یکی از بحران‌های مهمی که کشور را تهدید می‌کند، کمبود آب است که میزان بالای مصرف آن و رویکرد فرهنگی نامناسب این بحران را در عصر حاضر به یک چالش جدی تبدیل کرده‌است. از سوی دیگر، با توجه به موقعیت جغرافیایی و اقلیمی استان سیستان و بلوچستان و پراکندگی مکانی نامناسب بارندگی و وجود خشکسالی‌های متناوب، صرفه‌جویی در مصرف آب و برنامه‌ریزی برای استفاده بهینه از منابع آب موجود به‌ویژه در بخش کشاورزی که بیشترین مصرف آب موجود در کشور را به خود اختصاص داده در این استان استراتژیک یک امر ضروری است.

استان بدون بارش

محسن حیدری، مدیرکل هواشناسی سیستان و بلوچستان در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: در حالی از ابتدای زمستان تاکنون در همه استان‌های کشور بارندگی ثبت شده که هنوز در سیستان و بلوچستان حتی یک قطره باران هم نباریده است. وی افزود: زمستان پربارش‌ترین فصل سیستان و بلوچستان است و سالانه بیش از ۵۰ درصد بارش‌های استان در این فصل تامین می‌شود اما با گذشت حدود ۲ ماه از این فصل هنوز هیچ بارانی در استان نباریده است. مدیرکل هواشناسی سیستان و بلوچستان با اشاره به اینکه سال گذشته تا این موقع از زمستان بیش از ۳۶ میلی‌متر باران در استان باریده بود، ادامه داد: وضعیت بارندگی در سایر استان‌ها به‌ویژه استان‌های همجوار سیستان و بلوچستان نیز خوب نیست. وی با اشاره به اینکه در حال حاضر میزان بارش‌ها در ۲۸ استان کشور نسبت به سال گذشته کاهش یافته است، گفت: کاهش بارندگی به حدی است که میانگین بارش ایران تا این موقع از سال زراعی بیش از ۴۰ درصد کمتر از سال گذشته بوده است.

محسن حیدری

به طور کلی سیستان و بلوچستان استانی کم‌باران است که میانگین بلندمدت بارش آن حدود ۱۰۰ میلی‌متر است. حیدری افزود: این کاهش بارندگی در سیستان و بلوچستان چشمگیرتر بوده به نحوی که حتی از ابتدای سال زراعی یعنی اول مهر تاکنون فقط ۴.۸ میلی‌متر باران باریده که نسبت به سال گذشته بیش از ۹۶ درصد کاهش یافته است. مدیرکل هواشناسی سیستان و بلوچستان بیان کرد: با همه این مسائل به طور کلی سیستان و بلوچستان استانی کم‌باران است که میانگین بلندمدت بارش آن حدود ۱۰۰ میلی‌متر در سال است. وی تصریح کرد: براساس خروجی مدل‌های فصلی انتظار می‌رود بارش‌های اسفند ماه در حد نرمال باشد اما این بارندگی‌ها آنقدر نیست که کسری بارش‌ها را جبران کند. از همین رو، با توجه به اینکه کشور ما در کمربند خشک جهان قرار گرفته و میزان بارندگی آن یک‌سوم متوسط جهانی است و متوسط بارندگی استان سیستان و بلوچستان هم یک‌سوم متوسط بارندگی کشور است براساس این ویژگی‌ها طلب می‌کند که با قبول این وضعیت در جهت استفاده بهینه از آب‌های موجود با برنامه‌ریزی درست و اصولی گام‌های موثری را برداریم که یکی از آنها جلوگیری از تبخیر بیش از حد آب از منابع آبی موجود استان از جمله چاه‌نیمه‌هاست.

حبیب‌الله دهمرده

تبخیر آب از چاه‌نیمه‌ها

حبیب‌الله دهمرده، نماینده مردم سیستان در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: با توجه به اهمیت حفاظت از منابع آبی در منطقه سیستان، لازم است هرچه سریع‌تر برای مسئله تبخیر آب از چاه‌نیمه‌ها چاره‌اندیشی شود. وی افزود: با توجه به احداث بند کمال‌خان در افغانستان و ممانعت از ورود آب به منطقه سیستان، لازم است تا برای تامین آب منطقه سیستان چاره‌اندیشی شود. وی میزان تبخیر آب از چاه‌نیمه‌های سیستان را سالانه ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون مترمکعب عنوان کرد و افزود: باید با کارکارشناسی این سطح تبخیر در چاه‌نیمه‌ها را کاهش داد. استحصال آب‌های ژرف و انتقال آب دریای عمان از جمله راهکارهای پیش رو هستند اما حفاظت از منابع آبی موجود هم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نماینده مردم سیستان در مجلس شورای اسلامی گفت: استحصال آب‌های ژرف و انتقال آب دریای عمان از جمله راهکارهای پیش رو هستند اما حفاظت از منابع آبی موجود هم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وی با اشاره به اینکه استفاده از پنل‌های خورشیدی یکی از راهکارهای کاهش تبخیر از سطح منابع آبی است، تصریح کرد: اگر نیاز است باید کارخانه ساخت پنل در سیستان ایجاد شود تا پنل موردنیاز در خود منطقه تولید شود.

کاهش حجم مخازن سدها

محمد دلمرادی، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: در حال حاضر ۵۸ درصد حجم مخازن سیستان و بلوچستان پر است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۲ درصد کاهش را نشان می‌دهد. وی افزود: حجم مخازن سدهای سیستان و بلوچستان یک میلیارد و ۹۲۴ میلیون مترمکعب است که در حال حاضر حجم کل ذخیره‌شده در پشت آنها یک میلیارد و ۱۱۱ میلیون مترمکعب است که نسبت به سال گذشته در همین زمان ۱۲ درصد کاهش را نشان می‌دهد. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان نقش سدها را در رونق اقتصادی منطقه و تامین آب آشامیدنی و کشاورزی بسیار مهم و اساسی دانست و تصریح کرد: البته استفاده مناسب و با برنامه از این ظرفیت بسیار مهم است. در مجموع با توجه به جغرافیا و شرایط آب‌وهوایی سیستان و بلوچستان و سابقه خشکسالی‌ها و همچنین کمبود منابع آب موجود، عدم مدیریت و برنامه‌ریزی صحیح در استفاده از آب می‌تواند خسارت‌های جبران‌ناپذیری را برای منطقه استراتژیک کشور در پی داشته باشد که نیازمند توجه و برنامه‌ریزی مسئولان مربوطه در این زمینه است.

اشتغال ۳۰۰ نفر با افتتاح پروژه‌های بخش کشاورزی

رئیس جهاد کشاورزی یزد گفت: با افتتاح پروژه‌های بخش کشاورزی در دهه فجر ۹۹ زمینه اشتغال ۳۰۰ نفر فراهم شده است.

به گزارش صمت از یزد، سیدجمال سجادی‌پور افزود: با ۱۸۲ میلیارد تومان هزینه دولتی و سرمایه‌گذاری مردمی، ۲۸ پروژه در حوزه آب و خاک، ۱۸ پروژه در زمینه تولیدات دامی، ۹ پروژه هم در زمینه شیلات و آبزیان، ۶ پروژه در زمینه تولیدات گیاهی و ۵ پروژه هم در حوزه صنایع تبدیلی کشاورزی افتتاح شد و ۸۴۰ خانوار کشاورز از مزایای این پروژه‌ها بهره‌مند شدند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی یزد خاطرنشان کرد: از مجموع اعتبار ۱۳ درصد آن دولتی، ۷۲ درصد سهم سرمایه‌گذاری کشاورزان و دامداران استان و ۱۵ درصد هم تسهیلات بانکی و کمک‌های بلاعوض دولت است که هزینه شد. وی محل بهره‌برداری پروژه‌ها را شهرستان‌های یزد، ابرکوه، اردکان، بافق، بهاباد، تفت، خاتم، مهریز و میبد بیان کرد و یادآور شد: بیشترین پروژه‌ها با ۱۱ مورد مربوط به شهرستان بافق است.

سجادی‌پور با اشاره به کم‌آبی و محدودیت‌های منابع آبی در مناطق مختلف یزد گفت: با روش‌های نوین آبیاری و کشت‌های نوین و پرورش دام‌های پربازده سالانه یک میلیون و ۸۰۳ هزار تن انواع فرآورده‌های زراعی، باغی، گلخانه‌ای و دامی به ارزش حدود ۱۶۰ هزار میلیارد ریال با همکاری ۱۱۷ هزار و ۸۰۰ کشاورز، دامدار و بهره‌بردار فعال تولید می‌شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی یزد خاطرنشان کرد: دولت در چارچوب افزایش طرح بهره‌وری و استفاده بهینه از آب مجازی ۲۰۵ میلیارد ریال کمک بلاعوض در اجرای طرح‌های آب و خاک به کشاورزان استان پرداخت کرد.

سجادی‌پور ادامه داد: اجرای سیستم آبیاری نوین در ۵۰۰ هکتار اراضی و باغ‌ها، ساخت ۴۵ هزار متر آبراهه انتقال آب و نیز مرمت و بازسازی مسیر قنات به طول ۵۰ هزار متر، پروژه‌هایی بود که از کمک‌های دولت از ابتدای سال ۹۹ تاکنون به کشاورزان پرداخت شد. وی با اشاره به اهمیت بهره‌وری آب هم تصریح کرد: از سال ۱۳۷۰ تاکنون برای بهره‌وری بهتر از منابع آبی ۳۱ هزار هکتار اراضی زراعی و باغی به آبیاری نوین تجهیز شده است.

سجادی‌پور با بیان اینکه در ۷ سال گذشته ۱۶ هزار و ۸۰۹ هکتار مزارع و باغ‌های استان به سیستم آبیاری نوین تجهیز شد، یادآور شد: برای تجهیز این میزان اراضی برای آبیاری نوین دولت‌های یازدهم و دوازدهم هزار و ۱۶۰ میلیارد ریال کمک بلاعوض به کشاورزان پرداخت کرد.

تدوین طرح جامع آلومینیوم سرعت یابد

برای پایان دادن به آشفتگی در صنعت آلومینیوم، تدوین طرح جامع این صنعت باید سرعت یابد. به‌گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، وجیه‌الله جعفری رئیس هیات عامل ایمیدرو در نشست با تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران صنعت آلومینیوم ضمن بیان این مطلب، اظهارکرد: اگر برنامه‌ریزی مناسبی در همه ابعاد صنعت آلومینیوم نداشته باشیم، دچار گرفتاری‌های بعدی خواهیم شد که کل کشور را درگیر خواهد کرد. وی افزود: نمونه آن را در صنعت سرب و روی می‌بینیم که باوجود ایجاد بیش از ۴۰۰ هزار تن ظرفیت، فقط ۳۰ تا ۴۰ درصد آن فعال است. نمونه دیگر، صنعت فولاد است که به سمت بحران سنگ آهن پیش می‌رود. رئیس هیات عامل ایمیدرو با بیان اینکه در بحث آلومینیوم، نیاز به هماهنگی و همکاری شرکت‌های فعال در این صنعت برای تدوین یک طرح جامع هستیم، تاکید کرد: این طرح با تمرکز بر همه ابعاد زنجیره و نیز بر مبنای شرایط سخت تحریم تدوین شود. در صورت برداشته شدن تحریم‌ها نیز از ظرفیت‌های آن برای توسعه صنعت استفاده خواهد شد. وی ادامه داد: برای این منظور، کمیته تخصصی و هماهنگ‌کننده میان شرکت‌های فعال در این صنعت، برای بررسی دقیق برنامه‌های تولید، مواد اولیه و بازار صنایع بالادستی و پایین‌دستی تشکیل می‌شود. جعفری با بیان اینکه این سازمان به‌عنوان هماهنگ‌کننده در تدوین طرح جامع آلومینیوم عمل می‌کند، گفت: هزینه مطالعات این طرح، از سوی ایمیدرو تامین می‌شود و محور تدوین این طرح نیز شرکت‌های فعال در این صنعت خواهند بود. این طرح به‌گونه‌ای تدوین می‌شود که همه فعالان این صنعت، از منافع حاصل از آن منتفع شوند.

تاب‌آوری از منظر صنایع معدنی بررسی شد

خلق اقتصادی مقاوم

اقتصاد مقاومتی به‌عنوان چارچوب فکری نوین زمینه رشد و پیشرفت اقتصادی کشورها را فراهم می‌کند و در همین حال به‌عنوان مفهومی کارآمد برای کاهش تهدیدات داخلی و خارجی شناخته می‌شود. با بهره‌گیری از این رویکرد تلاش می‌شود ضمن تمرکز بر نقاط قوت کشور، از همه فرصت‌های اقتصادی به‌درستی بهره بگیریم. درواقع اقتصاد مقاومتی را می‌توان نقشه راهی برای بهره‌گیری کامل از ظرفیت‌های درونی کشور و خلق اقتصادی مقاوم دانست.

کاهش وابستگی به درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز، ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی از طریق مردمی‌کردن اقتصاد، افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری با استفاده حداکثری از همه ظرفیت‌ها، روح خودباوری و خوداتکایی و توجه به اقتصاد دانش‌بنیان، از جمله موارد مطرح‌شده در سیاست‌های کلی و رویکردهای اقتصاد مقاومتی است. ظرفیت‌های معدنی و احداث صنایع وابسته به آن می‌تواند به‌عنوان یکی از شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی مورد توجه قرار گیرد. تکیه بر این ظرفیت‌ها زمینه دستیابی به اقتصادی درون‌زا و توسعه‌ای پایدار را فراهم می‌کند. با این وجود، این مفاهیم تاکنون آنطور که انتظار می‌رفته مورد توجه قرار نگرفته است.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی از طریق مردمی‌کردن اقتصاد، افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری با استفاده حداکثری از همه ظرفیت‌ها، روح خودباوری و خوداتکایی و توجه به اقتصاد دانش‌بنیان، از جمله موارد مطرح‌شده در سیاست‌های کلی و رویکردهای اقتصاد مقاومتی است

توسعه صنایع معدنی و اقتصاد مقاومتی

الگوهای اقتصادی جهان بر ۳ اصل کاهش نرخ بیکاری، تثبیت قیمت‌ها و رشد اقتصادی استوار هستند. از آنجاکه شرایط حاکم بر اقتصاد همواره ثابت نیست، می‌توان با تکیه بر مفاهیم اقتصاد مقاومتی الگو و مدل اقتصادی پویا و ساده‌تری را ارائه داد. حرکت در مسیر الگوهای اقتصاد مقاومتی، به منزله همسویی در مسیر پیشرفت و اعتلاست.

ایران روی کمربند عناصر فلزی و بنیادی مانند آهن، مس، سرب و روی قرار دارد و در همین حال ظرفیت‌های معدنی دیگری همچون تیتانیوم، نفلین سینیت، زغال‌سنگ، منگنز، آلومینیوم، منیزیم، طلا، قلع و تنگستن و... در کشور ما وجود دارد. درمجموع حدود ۷۰ نوع ذخیره معدنی داریم. علاوه بر این، ایران از منظر ذخایر معدنی در خاورمیانه در جایگاه نخست و در آسیا در رتبه سوم قرار دارد. با این وجود، تاکنون نتوانسته‌ایم از این ذخایر به‌درستی و در مسیر تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده استفاده کنیم. ظرفیت‌های معدنی ایران به قدری غنی هستند که باید اقرار کنیم ایران ۳ درصد منابع معدنی جهان و یک درصد جمعیت جهان را دارد.

می‌توان با تکیه بر این ظرفیت‌ها در حوزه معدن و صنایع معدنی پیشران باشیم. بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها می‌تواند موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد کند.

براساس آمار منتشرشده از سوی سازمان جهانی کار، به ازای هر شغل مستقیم در بخش معدن، به تعداد ۱۷ شغل وابسته و تکمیلی در این بخش ایجاد می‌شود.

همین رقم حکایت از اهمین و اثرگذاری ظرفیت‌های معدنی در کارآفرینی و اشتغالزایی دارد. به‌علاوه آنکه با توجه به جمعیت جوان کشور و نیاز به اشتغالزایی توجه به حوزه معدن را بیش از پیش حائز اهمیت می‌کند.

توجه به اقتصاد، الزامی در مسیر توسعه

محمد حیدرزاده از فعالان صنعت سرب و روی در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: علم اقتصاد بر مبنای اصول مشخصی پایه‌گذاری شده است. توجه به ظرفیت‌های داخلی کشور که در اقتصاد مقاومتی از آنها یادشده، در اصول علم اقتصاد نیز مورد توجه قرار دارند. علم اقتصاد حرکت در مسیر توسعه را به‌درستی تدوین کرده است.

حال چنانچه کشوری بخواهد در این مسیر گام بردارد، آنقدرها هم مشکل نیست و تنها باید از شاخصه‌ها و پارامترهای یادشده تبعیت کند.

الزامات توسعه‌یافتگی

حیدرزاده افزود: بر همین اساس نیز شاهدیم در طول سال‌های اخیر کشورهای متعددی در مسیر توسعه گام برداشته‌اند. اما برای تحقق این هدف، در درجه نخست انتظار می‌رود توسعه اقتصادی در اولویت سیاست‌گذاران و متولیان امر قرار گیرد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که برقراری روابط بین‌المللی و تعاملات جهانی، لازمه توسعه‌یافتگی به‌شمار می‌رود. برای این کار می‌توان صنایع کشور را به صنایع برخی از کشورهای قدرتمند و توسعه‌یافته قفل کرد. سرویس‌دهی صنایع در همکاری با سایر کشورها تاثیر بسزایی در بهبود شرایط صنایع تحت‌تاثیر شرایط گوناگون دارد.

این فعال صنعت سرب و روی در پاسخ به سوالی مبنی بر بهره‌گیری از ظرفیت‌های معدنی و تاثیر آن بر رشد و توسعه اقتصادی کشورها، گفت: استخراج ذخایر و منابع معدنی آغازگر کسب‌وکارهای متعددی است. بهره‌گیری از ظرفیت‌هایی که میلیون سال‌ها است در دل خاک نهفته شده، زمینه توسعه اقتصادی را فراهم می‌کنند. توسعه زیرساخت، حمل‌ونقل، فرآوری، تولید محصولات جانبی، محصولات پایین‌دستی، احداث سایر نهادهای جانبی و خدمات‌رسانی در کنار معادن و... همگی می‌توانند زمینه توسعه صنعتی و اقتصادی یک کشور را فراهم کنند.

رشد اشتغالزایی

حیدرزاده افزود: ایران با توجه به وسعت پهنه کشور و تنوع مواد معدنی در رده کشورهای معدنی جهان قرار دارد؛ بنابراین با تسهیل فعالیت معدنکاری امکان بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها فراهم می‌شود. در همین حال، فرصتی برای اشتغال‌آفرینی حاصل می‌شود. یعنی فعالیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن می‌تواند زمینه ایجاد موقعیت‌های شغلی مستقیم و غیرمستقیم بسیاری را فراهم کند.

حیدرزاده گفت: در چنین شرایطی و با توجه به تمام مزیت‌های یادشده و تاثیر آن بر رشد و توسعه اقتصادی این سوال مطرح می‌شود که چرا باوجود تمام امتیازات و ظرفیت‌های معدنی، آنطور که باید در مسیر توسعه گام بر نمی‌داریم؟

به‌عنوان نمونه، ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی سرب و روی (افزون بر چند صد میلیون تن)برخوردار است، اما فقط یک درصد تولید شمش روی جهان را در اختیار دارد.

این آمار و ارقام در حالی هستند که ایران این ظرفیت را دارد که جایگاه خود را در تولید شمش روی جهان ارتقا دهد و مثلا سهم ۸ درصدی از تولید این فلز را ازآن خود کند. طبیعی است که در چنین شرایطی موقعیت‌های شغلی متعدد مستقیم و غیرمستقیم بسیاری در کشور ایجاد می‌شود.

برای پاسخ به این سوال باید روی موانع تمرکز کرد و افزود: این موانع همچون چالشی اساسی سد راه تحقق اهداف توسعه‌ای هستند.

منابع طبیعی و آثار تخریبی محیط زیستی یکی از مهم‌ترین عواملی هستند که در طول این سال‌ها مانع توسعه بخش معدن و بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها شده‌اند. درحالی که امکان فعالیت معدنکاری و احداث واحدهای فرآوری ضمن حفظ پارامترهای محیط زیستی وجود دارد.

محمد حیدرزاده

علی‌محمد ابویی‌مهریزی

به‌علاوه آنکه باید میان توسعه اقتصادی و حفظ ذخایر طبیعی اولویت‌بندی کرد. بدون تردید نمی‌توان از چالشی اساسی همچون بیکاری و مشکلات اقتصادی به‌راحتی عبور کرد. درنتیجه از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با دقت‌نظر بیشتر روی نقش و اثرگذاری بخش معدن و صنایع وابسته به آن در مسیر توسعه و اشتغالزایی، موانع موجود در این مسیر را محدود کنند.

حیدرزاده گفت: تغییرات سریع شرایط اقتصادی از دیگر شاخصه‌هایی است که مانعی جدی در مسیر توسعه صنایع ایجاد کرده است. ازجمله این شاخصه‌ها می‌توان به تورم اشاره کرد. وقتی نرخ تورم مشخص نیست، سرمایه‌گذار امکان برنامه‌ریزی ندارد. شدت نوسانات به‌قدری سریع است که امکان پیش‌بینی شرایط آینده و به‌دنبال آن سرمایه‌گذاری وجود ندارد؛ بنابراین با رویکرد فعلی نباید به توسعه اقتصادی شتابان امیدوار باشید. در چنین شرایطی بازنگری رویکردها و اولویت‌بندی‌ها ضروری به‌نظر می‌رسد.

تکیه بر مزیت‌های داخلی

سیدعلی‌محمد ابویی‌مهریزی، نایب رئیس انجمن نوردکاران فولادی در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی بر چگونی اتکا به مفاهیم اقتصاد مقاومتی و اثرگذاری آن در رشد و توسعه اقتصادی و صنعتی کشور، گفت: نخستین اولویت اقتصاد مقاومتی تکیه بر دارایی‌ها داخلی و مزیت‌های درونی است. اما الفبای تکیه بر توانمندی داخلی در کشور ما به‌ویژه در صنعت فولاد آنطور که باید مورد توجه قرار ندارد.

بر همین اساس نیز شاهدیم نرخ تمام‌شده شمش فولاد بر مبنای پول ملی، منابع معدنی که در رده انفال قرار دارند و هزینه منابع انسانی داخلی، محاسبه نمی‌شود. نرخ‌گذاری محصولات بر مبنای ارز به‌منزله زیر پا گذاشتن اقتصاد مقاومتی و اهداف آن است. در چنین شرایطی اقتصاد ملی و توانمندی مالی منابع انسانی با افت دوچندانی روبه‌رو می‌شود. وی افزود: در همین حال شاهدیم که صادرات مواد خام یا میانی زنجیره محصولات صنایع معدنی به‌راحتی و حتی با قیمت‌های به مراتب پایین‌تری در مقایسه با نرخ‌های جهانی صادر می‌شوند. درواقع شاهد صادرات منابع معدنی و انرژی بدون ارزش‌آفرینی هستیم. بدون تردید خام‌فروشی با شاخصه‌های اصلی اقتصاد مقاومتی مغایرت دارد و باید مورد بازبینی قرار گیرد.

داخلی‌سازی

وی در ادامه گفت: نیروی انسانی و فعالان صنعتی در ایران خلاق هستند؛ بنابراین در طول سال‌های گذشته تلاش‌شده در مسیر داخلی‌سازی صنایع با تکیه بر ظرفیت‌های داخلی گام برداریم و موفقیت‌هایی نیز حاصل شده است. بهره‌گیری از ظرفیت منابع انسانی در راستای بومی‌سازی صنایع را هم می‌توان حرکت در مسیر اهداف اقتصاد مقاومتی دانست، چراکه از یک‌سو از ظرفیت‌های داخلی بهره گرفته شده و از سوی دیگر، از میزان وابستگی کشور کاسته شده است.در همین حال، صنایع ما در شرایط تبعیض‌آمیز حاکم بر آنها شکننده هستند. متاسفانه درحال‌حاضر تبعیض‌های متعددی در مسیر حمایت از صنایع از سوی دولت جریان دارد. بدین معنی که روند فعالیت برخی از صنایع در زنجیره فولاد از سوی دولت حمایت می‌شود، اما در همین موقعیت روند فعالیت سایر حلقه‌های تولید به حال خود رها شده است. درواقع دولت از شرکت‌های زیرمجموعه خود حمایت می‌کند و در همین حال بخش خصوصی را در بهترین شرایط ممکن به حال خود رها کرده است یا در مواردی سنگ در مسیر فعالیت و تداوم تولید می‌اندازد. در چنین شرایطی نباید از بخش خصوصی انتظار داشته باشیم به خوبی در مسیر تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی یا تلاش برای داخلی‌سازی و... گام بردارد. در چنین شرایطی بخش‌های دولتی درآمدهای قابل‌توجهی از خرید ریالی و فروش ارزی کسب می‌کنند و می‌توانند از این توان در مسیر بومی‌سازی بهره‌بگیرند. اما با از بین رفتن تعادل شاهد فقر صنعتی، اقتصادی و اجتماعی خواهیم بود.

کارآفرینی و اقتصاد مقاومتی

این فعال صنعت فولاد در ادامه و در پاسخ به سوالی مبنی بر توجه به شاخصه‌های اقتصاد مقاومتی و تاثیر آن بر اشتغالزایی گفت: تکمیل زنجیره تولید و توسعه صنایع پایین‌دستی به منزله ایجاد موقعیت‌های شغلی متعددی در کشور است و چنانچه اشتغالزایی از اهمیت برخوردار باشد برای توسعه صنایع معدنی تلاش می‌کنیم. به‌ویژه که توسعه این صنایع علاوه بر کارآفرینی در مسیر سایر مصادیق اقتصاد مقاومتی مانند ارزش‌آفرینی، تکمیل زنجیره ارزش، پرهیز از خام‌فروشی و... قرار دارد. این در حالی است که متاسفانه خام‌فروشی در کشور ما با استقبال روبه‌رو می‌شود و بدین‌ترتیب بخشی از ظرفیت‌های خود را به کشورهای خارجی تقدیم کرده‌ایم.

ابویی در ادامه گفت: درحال‌حاضر بسیاری از صنایع پایین‌دستی فولاد کشور با ظرفیت‌های به مراتب پایین‌تری در مقایسه با نرخ‌های جهانی فعالیت می‌کنند و همین موضوع نیز به منزله افت اشتغالزایی در این صنایع است؛ بنابراین تغییر نگرش‌ها و سیاست‌های حاکم بر این حوزه ضروری به‌نظر می‌رسد.

نایب‌رئیس انجمن نوردکاران فولادی در پایان خاطرنشان کرد: البته هیچ کشوری نمی‌تواند تمام نیازهای خود را فقط با تکیه بر نیازهای داخلی خود تامین کند. در قع امکان احداث صفر تا ۱۰۰ یک صنعت به همراه تمام نیازهای جانبی آن در کشور وجود ندارد و تعامل با سایر کشورها الزامی اولیه و اساسی در مسیر توسعه است.

با این وجود، همچنان می‌توان براساس اقلیم و تمرکز بر داشته‌ها، حمایت‌هایی بجا و مناسب از صنایع ترتیب داد تا زمینه توسعه فراهم شود.

بدین‌ترتیب اگر محصولی در کشور تولید می‌شود، باید از واردات کالاهای رقیب و مشابه آن جلوگیری کرد. این اقدام به‌منزله حمایت از تداوم کارآفرینی نیز به‌شمار می‌رود. اما واردات محصولاتی که در مسیر تولید آنها با چالش روبه‌رو هستیم ضروری به‌نظر می‌رسد، چراکه در غیر این صورت شاهد وارد آمدن آسیب‌های قابل‌توجهی به سایر صنایع و روند توسعه اقتصادی خواهیم بود.

سخن پایانی

بهره‌گیری از مفاهیم اقتصاد مقاومتی موجب می‌شود صنایع کشور در برابر حوادث گوناگون داخلی و خارجی مقاوم شوند. در این میان، ظرفیت‌های معدنی می‌توانند نقش بسزایی در تحقق این اهداف ایفا کنند. اما تاکنون آنطور که باید از این ظرفیت‌ها به درستی بهره گرفته نشده است. درواقع این مفاهیم در حد شعار باقی مانده‌اند. البته در طول چند سال اخیر و با توجه به محدودیت در فروش نفت و درآمد کشور، توجه به این بخش و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آن جلب شده است. نیاز کشور به اشتغال‌آفرینی نیز در این مسیر کمک‌کننده بوده، چراکه بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها و حرکت در مسیر توسعه اقتصادی می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد موقعیت‌های شغلی پایدار باشد.

یادداشت

توسعه از رهگذر اقتصاد مقاومتی

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

واژه اقتصاد مقاومتی نخستین‌بار در سال ۱۳۹۸ از سوی رهبر انقلاب استفاده شد. منظور از اقتصاد مقاومتی تاکید بر ظرفیت‌های درونی، بازسازی اقتصاد ملی و کاهش وابستگی به محصولات استراتژیک است. این مفاهیم سابقه طولانی دارد و بسیاری از کشورهای جهان در مسیر توسعه خود از این رهگذر عبور کرده‌اند. با وجود اهمیت و اثرگذاری مفاهیم یادشده، اثرگذاری آن در مسیر توسعه اقتصادی و وجود تجارب جهانی در این مسیر، باید اقرار کرد که اقتصاد مقاومتی در کشور ما به تکرار سخنان رهبرمعظم انقلاب محدود شده و این مفهوم در عمل آنطور که باید و انتظار می‌رود مورد توجه قرار نگرفته است، علاوه بر این، به خوبی از ظرفیت‌های درونی کشور برای تحقق آن استفاده نشده است. به‌عنوان مثال، می‌توان به ظرفیت‌های بخش معدن و صنایع وابسته به آن و اثرگذاری آن در مسیر توسعه اقتصادی اشاره و تاکید کرد که این ظرفیت‌ها آنطور که باید در اولویت نبوده است. در تمامی کشورهای جهان ذخایر معدنی نقش بسزایی در تولید و رونق اقتصادی بر عهده دارند اما این ذخایر و اثرگذاری آنها در اقتصاد و اشتغالزایی در طول سال‌های گذشته آنطور که باید در کشور ما مورد توجه قرار نگرفته است. بخش قابل‌توجهی از این کم‌توجهی را می‌توان به وابستگی اقتصاد کشور به نفت و سیاسی بودن اقتصاد ما نسبت داد. البته که در طول چند سال اخیر، این رویکرد در مسیر تغییر و تحول قرار گرفته است. در همین حال با مطرح شدن مفاهیم اقتصاد مقاومتی تلاشی مضاعف برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های معدنی شکل گرفته است. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که ارتباط ۲سویه‌ای میان پیشبرد اهداف مطرح‌شده در اقتصاد مقاومتی و توسعه بخش معدن و صنایع معدنی وجود دارد. بدین معنی که بهره‌گیری از ظرفیت‌های معدنی ضمن ایجاد پشتوانه قوی برای سرمایه‌گذاری در بخش معدن، نقش بسزایی در پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی ایفا می‌کنند. در همین حال توجه به مفاهیم اقتصاد مقاومتی نیز به منزله الزام اولیه در مسیر رشد بخش معدن و صنایع وابسته به آن است.

معادن نقش بسزایی در بهبود اقتصاد کشور، افزایش تولید ناخالص ملی و رشد اشتغالزایی بر عهده دارند. بر همین اساس نیز طی چند سال گذشته و پس از تعاریف مفاهیم اقتصاد مقاومتی و تکیه بر مزیت‌های داخلی، نقش معدن و صنایع وابسته به آن در اقتصاد بیش از پیش موردتوجه قرار گرفت. شناسایی نقش معدن در توسعه اقتصادی گام نخست در بهره‌گیری از این ظرفیت‌هاست.

آمارها حکایت از آن دارد که حدود ۳۰ درصد صنایع جهان به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به معادن وابسته هستند. همین رقم نیز حکایت از اثرگذاری و اهمیت بخش معدن در اقتصاد و تولید دارد؛ بنابراین انتظار می‌رود این بخش مهجور بیش از پیش در اولویت سیاست‌های مسئولان قرار گیرد.

کشور ما در طول سال‌های گذشته همواره از تحریم و چالش‌های ناشی از محدودیت‌های بین‌المللی در رنج بوده است. همین موضوع نیز موجب شده اقتصاد کشور روز به روز کوچک شود. در چنین شرایطی بسیاری از کارشناسان اعتقاد دارند بهترین راه برون‌رفت از مشکلات اقتصادی و رسیدن به خودکفایی برنامه‌ریزی در جهت اقتصاد مقاومتی است، چراکه توجه به پارامترهای مطرح شده در حوزه اقتصاد مقاومتی، زمینه حرکت به سمت پیشرفت و توسعه اقتصادی را فراهم می‌کند. درچنین شرایطی از سیاست‌گذاران کشور انتظار می‌رود ضمن شناخت جایگاه ظرفیت‌های معدنی و اثرگذاری آن در توسعه اقتصادی کشور، با راهکارهای جامعه معدنی کشور همراه شوند و زمینه‌ساز توسعه باشند.

توجه به این نکته نیز ضروری به‌نظر می‌رسد که فعالیت معدنی به منزله آبادانی در یک منطقه است. در همین حال موقعیت‌های شغلی مستقیم و غیرمستقیم متعددی ایجاد می‌شود. در ادامه با احداث واحدهای فرآوری و تولید محصولات صنایع معدنی شاهد رونق گرفتن هرچه بیشتر این مناطق و اشتغالزایی پایدار خواهیم بود؛ درنتیجه بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها علاوه بر تمام مزیت‌های یادشده کارآفرینی و بهبود شرایط اجتماعی را هم به‌دنبال خواهد داشت.

یادداشت

برای مقاوم شدن اقتصاد نیاز به چه داریم؟

محمدتقی فیاضی
پژوهشگر اقتصاد

با وجود گذشت سال‌ها از مطرح شدن بحث اقتصاد مقاومتی و ابلاغ ضرورت‌های جهت‌گیری به این سمت، هنوز اقتصاد ایران با یک اقتصاد مقاوم و تاب‌آور فاصله چشمگیری دارد. سوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که اقتصاد ایران چرا نمی‌تواند تبدیل به یک اقتصاد مقاوم شود و با اضافه کردن کدام مولفه‌ها می‌توان یک اقتصاد را مقاوم کرد؟

قبل از هر چیزی باید دانست تنها اقتصادهایی می‌توانند در مقابل شوک‌های داخلی و خارجی مقاومت کنند که متنوع و چندمحصولی باشند. تنوع در تولید باکیفیت کالاها و خدمات سبب می‌شود تا نظام تحریم‌ها نتوانند مانعی جدی برای یک اقتصاد شوند زیرا تولید متنوع در عمل بازار خود را پیدا می‌کند و مشتریان هم حاضر نیستند به‌راحتی از نیازهای خود بگذرند.

در بررسی اقتصاد ایران متوجه خواهیم شد که اقتصاد ایران به‌شدت کم‌تنوع است و تقریبا می‌توان آن را اقتصادی تک‌محصولی نامید. هنگامی که به آمارهای واردات و صادرات سالانه ایران بنگریم، متوجه خواهیم شد بخش مهمی از صادرات ایران را نفت خام، گاز، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی تشکیل می‌دهند. البته محصولات کشاورزی یا خدمات فنی و مهندسی و دیگر کالاهای با فناوری پایین هم صادر می‌شوند اما به طور کلی این صادرات به صادرات مواد اولیه شبیه هستند و به همین دلیل ارزش افزوده چشمگیری ایجاد نمی‌کنند. اقتصاد برای اینکه بتواند در مقابل فشارها تاب بیاورد باید بتواند به جای صادرات گسترده مواد خام و نفت به صادرات ماشین‌آلات بپردازد.

به این ترتیب، نخستین مانع مقاوم شدن اقتصاد کشور کم‌بودن تنوع در تولیدات کشور است و این خصیصه اقتصادی سبب می‌شود تحریم‌ها تاثیراتی شگرف را در کمترین زمان بر اقتصاد کشور داشته باشند و به‌سرعت نرخ رشد را منفی و تورم را دو رقمی کنند.

از سوی دیگر، اقتصاد در مقابل تحریم‌ها یک مفر می‌تواند داشته باشد و آن هم بخش خصوصی است. اگر اقتصاد یک کشور برمبنای بخش خصوصی باشد، یعنی به جای دولت، بخش خصوصی بر اقتصاد کشور تسلط داشته باشد، آن‌گاه نظام تحریم دچار مشکل خواهد شد و با این شدت نمی‌توانند خود را بر کشور تحمیل کنند. چنانچه بخش خصوصی بتواند نقش مهمی را در اقتصاد کشور ایفا کند و پیشران اقتصادی شود، در مقابل تحریم‌ها امکان مانور زیادی به دولت و مسئولان سیاسی کشور داده خواهد شد. از نظر حقوق بشری هم یک دولت نمی‌تواند تمام شرکت‌های ریز و درشت بخش خصوصی را به دلیل تنش‌های سیاسی تحریم کند و دیگران را از مبادله با آنها منع کند. این در عمل هیچ‌گاه محقق نخواهد شد. از قضا فشار تحریم بر اقتصادهایی که بخش خصوصی نقش کمرنگی دارد بیش از کشورهایی است که مبتنی‌بر بخش خصوصی اقتصاد خود را شکل داده‌اند.

متاسفانه اقتصاد ایران حول بخش خصوصی شکل نگرفته و به طور کلی بخش خصوصی قدرتمندی در اقتصاد ایران نقشی را ایفا نمی‌کند. به این ترتیب، اقتصاد ایران بیشتر دولت‌محور است و حتی در زمان خصوصی‌سازی هم به جای واگذاری به بخش خصوصی واقعی، اغلب خصولتی‌ها و شبه‌دولتی‌ها توانستند سکان بنگاه‌ها را به دست بگیرند و در عمل مزیت خصوصی‌سازی هیچ‌گاه در کشور تجربه نشد. از این رو، تحریم دولت‌های خارجی چون ایالات متحده توانسته به‌راحتی اقتصاد ایران را فلج کند.

به این ترتیب، دو خصلت مهم برای تاب‌آوری اقتصادی این دو بخش کلیدی هستند. دلیل اینکه با وجود گذشت نزدیک به یک دهه از طرح بحث اقتصاد مقاومتی هنوز ایران در دستیابی به یک اقتصاد مقاوم ناکام بوده، نیز تضعیف این دو مسئله است.

البته نمی‌توان ادعا کرد که در کل یک دهه اخیر هیچ اتفاقی رخ نداده است. به طور مثال، ایجاد ستاره خلیج فارس اقدامی خوب و قابل تحسین است که توانست کشور را از نظر بنزین تامین کند و به همین دلیل در دور جدید تحریم‌ها فشاری برای خرید یا فروش بنزین بر ایران نیست. با این حال، این اقدامات هدفمند و مستمر نبوده‌اند و به همین دلیل همچون ستاره‌هایی دنباله‌دار هستند که گاهی در تاریکی شب سوسویی از خود نشان می‌دهند.

با این حال، بی‌هیچ بحثی می‌توان ادعا کرد اگر اقتصاد ایران به مرحله مقاومت رسیده بود در دو سه سال اخیر این میزان از مشکلات در کشور انباشت نمی‌شد. اکنون هم باید به این نکته توجه داشت که ما همزمان زیر دو شوک اساسی قرار داریم؛ از یک سو تحریم‌های ایالات متحده به مانعی برای پیشروی کشور تبدیل شده و از سوی دیگر شیوع کرونا هم موانع بیشتری ساخته است. بنابراین امروز نمی‌توان تصور کرد اقداماتی در دستور قرار بگیرد که به مقاوم شدن اقتصاد بینجامد.

پروژه مقاوم‌سازی اقتصاد نه در یک شرکت نامتعارف و تحریمی بلکه در یک وضعیت عادی امکان رشد و نمو خواهد داشت. اقتصاد در یک وضعیت عادی می‌تواند به سمت متنوع شدن و تقویت بخش خصوصی حرکت کند و بعد از آن است که با وقوع یک شوک می‌توان توان تاب‌آوری اقتصادی را ارزیابی کرد.

به این ترتیب، اکنون این انتظار که باید اقتصاد کشور مقاوم شود، تا حدودی خواسته‌ای نامعقول و ناممکن است و برای اینکه اقتصاد ایران مقاوم شود به یک بستر نرمال نیاز دارد. نکته دیگری هم که باید مورد توجه قرار بگیرد این است که شوک‌هایی چون تحریم‌ها را تنها در کوتاه و درنهایت میان‌مدت می‌توان تحمل کرد و هیچ اقتصادی نمی‌تواند چند دهه زیر فشار باشد و از این مهم دچار مشکلی نشود. پس این تصور هم که برخی فکر می‌کنند با افزایش تاب‌آوری اقتصادی می‌توان به منازعات سیاسی پرداخت یکسره غلط و باطل است.

در گفت‌وگو صمت با نماینده اسبق مجلس مطرح شد

تاب‌آوری اقتصادی چه هست و چه نیست؟

امیرعباس آذرموند
editor@smtnews.ir

نزدیک به یک دهه از مطرح شدن اقتصاد مقاومتی در کشور می‌گذرد اما بی‌شک می‌توان ادعا کرد هنوز کشور در دستیابی به بخش کوچکی از اهداف این طرح ناکام مانده است. به بیان دیگر، درحالی‌که دهه ۹۰ با دو دور تحریم چشمگیر در عمل اقتصاد کشور را از ریل توسعه خارج کرد، اما این امر هم موجب نشد که اقتصاد ایران بتواند خود را به نحوی چالاک کند که در مقابل مشکلاتی چون تحریم‌ها تاب‌آوری بیشتری داشته باشد. اکنون درحالی‌که دوباره با تغییر کابینه در کاخ سفید، زمزمه مذاکره دوباره مطرح شده، پرداختن به اقتصاد مقاومتی می‌تواند نشان دهد که چرا اقتصاد ایران نمی‌تواند در قامتی متفاوت در مقابل مشکلات بایستد. در همین باره، هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصاد و نماینده اسبق مجلس شورای اسلامی به صمت گفت: اقتصاد مقاومتی به دنبال تولید به هر قیمتی نیست زیرا این اقدام می‌تواند به معنای افزایش هزینه‌های خانوار باشد. در مقابل اقتصاد مقاومتی به دنبال تولیدی با حداکثر بهره‌وری و کمترین ضایعات است. این کارشناس اقتصاد به تعابیر مختلف از اقتصاد مقاومتی پرداخت و بازگشت به سیاست‌های خودکفایی را برای امروز ناکافی دانست. مشروح گفت‌وگوی وی را در ادامه می‌خوانید.

طرح: آیدا فریدی

اقتصاد مقاومتی را اگر بخواهیم به شکل اجمالی تعریف کنیم به معنای آن است که اقتصاد توانایی تاب‌آوری در مقابل انواع بحران‌ها، اعم از طبیعی یا غیرطبیعی را داشته باشد

◉ اقتصاد مقاومتی چیست؟ چطور یک اقتصاد در شرایطی قرار می‌گیرد که می‌تواند مقاومت کند؟

اقتصاد مقاومتی را اگر بخواهیم به شکل اجمالی تعریف کنیم به معنای آن است که اقتصاد توانایی تاب‌آوری در مقابل انواع بحران‌ها، اعم از بحران‌های طبیعی یا غیرطبیعی داشته باشد. درواقع مسائلی در زیست انسانی به وجود می‌آیند که می‌توانند تعادل را در سطح کلان یک اقتصاد بر هم بزنند. اقتصادی که توانایی داشته باشد در مقابل معضلات و بحران‌ها تاب‌آوری کند و تعادل خود را از دست ندهد، اقتصاد مقاومتی است.منظور از بحران‌های طبیعی، بحران‌هایی هستند که در طبیعت به وجود می‌آیند و بشر حداقل به شکل مستقیم در ایجاد آنها نقشی ندارد و حتی خیلی هم قابل پیش‌بینی نیستند. مانند سیل، زلزله، رانش کوه و دیگر حوادث طبیعی که می‌تواند نظم یک سیستم اجتماعی-اقتصادی را بر هم بزند.

منظور از حوادث غیرطبیعی هم جنگ و تحریم‌ها هستند یعنی مشکلاتی که در پی تصمیم‌گیری‌های بشر ایجاد می‌شود و ناشی از تنش‌های سیاسی میان کشورها است.

به هر روی، هر یک از این دو دسته از مسائل می‌توانند اقتصاد کشور یا کشورها را چنان متاثر کنند که روند اقتصادی معکوس شود و اقتصادهایی که به سمت رشد و پیشرفت حرکت می‌کنند ناگهان دچار رکود شوند. برای مثال، شیوع یک ویروس مانند کرونا اثراتی با خود به همراه داشته که تقریبا همه اقتصادهای موجود در جهان از اثرات آن بی‌نصیب نماندند. هنگامی که کرونا شیوع پیدا کرد، پیش‌بینی می‌شد اقتصاد جهان به رشد مثبت خود ادامه دهد اما شیوع کرونا این روند را معکوس کرد و در سال ۲۰۲۰ میلادی نرخ رشد اقتصاد جهان منفی شد. این در حالی است که اقتصادهایی با بنیان‌های قوی که دهه‌ها پیشران رشد اقتصادی جهان بودند هم از این امر مستثنا نشدند. به همین دلیل اقتصاد ایالات متحده امریکا، فرانسه، آلمان و انگلستان هم در سال گذشته میلادی رشد بزرگ منفی را تجربه کردند. این در حالی است که این کشورها دهه‌ها بالاترین و بهترین نرخ‌های رشد را داشتند اما در مقابل شیوع یک ویروس نتوانستند مقاومت کنند و به همین دلیل دچار رکود اقتصادی شدند.

این مسئله درباره اقتصادی مانند اقتصاد ایران هم به طور کامل صدق می‌کند. این در حالی است که ما در این ۴ دهه فقط با بحران کرونا مواجه نبودیم، از طولانی‌ترین جنگ قرن بیستم تا تحریم‌های متعدد دهه‌ها علیه اقتصاد ایران اعمال شدند. علاوه‌بر این مشکلات غیرطبیعی و ساخته دست بشر، کشور ما در این ۴ دهه بارها با سیل، زلزله و خشکسالی هم مواجه شده است. به بیان دیگر، در سال‌های پس از انقلاب انواع مسائل طبیعی و غیرطبیعی برای اقتصاد ایران به وجود آمد که خود تبدیل به مانعی برای رشد و توسعه کشور شدند.

◉ با این حال، یک اقتصاد مقاومتی تا کجا می‌تواند به منابع داخلی خود متکی باشد و در مقابل این مشکلات طاقت بیاورد؟

به نظر من هم نکته اینجا است، زیرا یک اقتصاد نمی‌تواند در مقابل انواع بحران‌های رنگارنگ و متنوع صرفا به منابع داخلی خود اکتفا و تصور کند با همین می‌تواند از مشکلات گذر کند. حتی اتکا به منابع داخلی می‌تواند برای کوتاه یا حداکثر میان‌مدت کافی باشد اما در بلندمدت یا برای همیشه نمی‌توان به همین اندازه از منابع بسنده کرد. این را هم نباید فراموش کرد که بحث اقتصاد مقاومتی در چه بستری در ایران طرح شد. در شرایطی که بحران‌های فزاینده برای کشور به وجود آمده، نمی‌توان یک‌طرفه به این مسائل نگریست و باید به استراتژی بلندمدت‌تری هم فکر کرد.

هادی حق‌شناس

راهبرد اصلی اقتصاد مقاومتی همین است که تولید در کشور به جایگاهی برسد که توان رقابتی خود را در بازارهای جهانی از دست ندهد

◉ چرا در اقتصاد ایران مسئله اقتصاد مقاومتی حداقل در اظهارات مسئولان جایگاهی چنین مهم دارد؟

بنابر تاکید قانون اساسی و جهت‌گیری کلی نظام، با غربی‌ها مسائل متنوعی داریم که ناشی از نگاه ضدسلطه قانون اساسی کشور ماست. این مهم سبب شده تا همواره در تمام سال‌های پس از انقلاب مشکلات گوناگونی برای کشور به وجود بیاید. این امر سبب شده در حوزه‌های مختلف اقتصادی همواره مشکلاتی در کشور وجود داشته باشد. به طور مثال در تمام سال‌های پس از انقلاب تاسیسات نفتی ایران دچار مشکل بودند. منظورم این است که همواره سرمایه‌گذاری در بخش نفت، گاز، فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی‌های کشور دچار مشکل بوده است.

این در حالی است که اگر دقت کنیم، متوجه خواهیم شد که امریکا در تحریم‌های ابتدای دهه ۹۰ فروش بنزین به ایران را ممنوع کرد اما وقتی در همین دولت روحانی، پالایشگاه ستاره خلیج افتتاح شد، دیگر ایالات متحده چنین نکرد، زیرا متوجه شد ایران در این ماجرا به خودکفایی رسیده است و اعمال تحریم بنزین در فهرست بلندبالای تحریم‌ها ایران و جمهوری اسلامی را دچار هیچ مشکلی نخواهد کرد. به این ترتیب، باید توجه داشت که تحریم‌ها فقط در حوزه‌ها و بخش‌هایی اعمال می‌شود که ایران دچار محدودیت در تامین میزان موردنیاز آن است. بنابراین، تحریم‌ها هم به شکل هوشمندی اعمال می‌شوند و مقاومت در مقابل این فشارها و موانع بدون هوشمندی نمی‌تواند نتایج و دستاورد خاصی به همراه داشته باشد.

به باور من، به همین دلیل می‌توان ادعا کرد اقتصاد مقاومتی در یک تعریف اجمالی چیزی نیست جز تاب‌آوری یک اقتصاد در مقابل نوسانات متغیرهای بنیادین. این امر درباره برخی کالاها، مانند دارو و گندم اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند زیرا تامین غذای حداقلی برای مردم و دارو برای بیماران در نوع خود می‌تواند یک موضوع مربوط به امنیت ملی هم تلقی شود. این امر البته ما را نباید به تعاریف افراطی به ضرورت خودکفایی و استقلال از کل جهان و مناسبات اقتصادی آن برساند.

◉ چرا نباید به خودکفایی در سطح گسترده‌تری اندیشید؟

چون چنین امری در اقتصاد امروز، در جهان پس از گلوبالیزاسیون تقریبا ناممکن است یا حداقل اگر ممکن باشد هزینه‌های آن به مزیت‌های آن نمی‌چربد. درواقع نمی‌خواهم بگویم امروز دیگر نمی‌توان یک اقتصاد یا یک کشور کاملا خودکفا و متکی به منابع داخل را اداره کرد چرا که با وجود هر دشواری می‌شود چنین کرد اما در عمل هزینه‌های این اقدام خیلی خیلی زیاد است.

ما در برخی صنایع، در همین سال‌های پس از انقلاب موفقیت‌ها و دستاوردهای بزرگی داشتیم و در برخی صنایع چنین چیزی نشد و در عمل موفقیت بزرگی کسب نکردیم. در بخش‌هایی که به توفیق رسیدیم هزینه‌های سنگینی پرداختیم و در صنایعی نیز چندان موفق نبوده‌ایم که دلیل آن ناممکن بودن توسعه در آن بخش نبود، بلکه هزینه‌های این اقدام چنان زیاد بود که مسئولان برای پرداخت این هزینه‌ها قانع نشدند. درنتیجه مسئله، صرفه هر اقدامی است.

◉ کج‌فهمی از مفهوم اصلی اقتصاد مقاومتی چه پیامدهایی می‌تواند داشته باشد؟

به باور من، درکی که همه مسائل را به خودکفایی مربوط می‌کند درنهایت هزینه‌ها را در کشور بالا می‌برد و حتی برخی دستاوردهای علم اقتصاد را هم فدا خواهد کرد. برای مثال، امروز بزرگ‌ترین دستاورد اقتصاد بازار آزاد رقابت است. هر جا که رقابت باشد، در یک اقتصاد مبتنی‌بر سرمایه‌داری، مردم از دو ناحیه سود خواهند برد؛ از یک سو کیفیت کالاها به‌تدریج رو به افزایش می‌گذارد و کیفیت مصرف در جامعه بالا می‌رود و از سوی دیگر نیز با افزایش رقابت، نرخ تولیدات هم روندی کاهنده به خود می‌گیرند و درواقع نرخ تورم هم کنترل خواهد شد.

در همین ماجرایی که بر سر مرغ پیش آمد و نرخ آن به شکل چشمگیری افزایش یافت، اگر در صنعت مرغ‌داری کشور یک فضای رقابتی وجود داشت و نرخ دان مرغ هم واقعی بود، شاید واردات مرغ توجیه اقتصادی پیدا می‌کرد و با آن می‌شد جلوی افزایش نرخ تورم را گرفت یا در همین صنعت خودروسازی که منتقدان جدی هم دارد، اگر فضایی رقابتی در تولید شکل می‌گرفت یا واردات اکنون توجیه داشت یا اینکه تولیدکنندگان داخلی هم مجبور می‌شدند برای ارتقای محصولات خود سراغ نوآوری، ابتکار و خلاقیت بروند و اکنون محصولاتی با کیفیت به مراتب بیشتر را تولید می‌کردند. به عبارت ساده‌تر، یک معادله ساده است که حتی اگر در ماجرای بنزین هم خودروسازان ما بر کاهش مصرف بنزین در محصولات خود تمرکز می‌کردند امروز کلانشهرهای ایران دچار مشکلات شدید ناشی از آلودگی هوا نبودند و خودروهای تولید داخل این چنین منشأ مشکلات نمی‌شدند.

البته موافق تعطیلی صنایع خودروسازی نیستم اما باید توجه داشت اگر همین خودروهای غیراستاندارد از فضای شهری ما خارج می‌شدند و معادل این خودروها، خودروهای استاندارد وارد می‌شوند اکنون دست‌کم کلانشهرها این‌چنین با بحرانی مانند آلودگی هوا دست به گریبان نبودند و علاوه‌بر این ائتلاف منابعی به این گستردگی، رخ نمی‌داد. نباید فراموش کنیم در اقتصاد منابع محدود هستند اما مصارف به شکل نامحدود و فزاینده‌ای می‌توانند افزایش پیدا کنند و علم اقتصاد دقیقا به نحوه تامین هزینه‌های مصرفی نامحدود از منابع محدود تمرکز دارد.

◉ به این ترتیب، شما تعریفی ویژه هم از اقتصاد مقاومتی دارید. این تعریف بر چه مبنایی استوار است؟

به باور من، مهم‌ترین راهبرد اقتصاد مقاومتی این است که در همه کالاها و خدماتی که در یک واحد اقتصادی تولید می‌شود، توان رقابتی و صرفه اقتصادی داشته باشند و به مرور نیز بر توان رقابتی خود بیفزایند. در این استراتژی تنها یک استثنا وجود دارد و آن هم مربوط می‌شود به مسائل استراتژیک و امنیتی. به هر حال به‌خوبی می‌دانیم که هیچ کشوری به ایران سلاح نخواهد فروخت و این در حالی است که تنش‌های منطقه‌ای زیاد است و ایران باید توانایی دفاعی کافی را داشته باشد. از این رو، ضروری است که ایران تسلیحات و موشک موردنیاز خود را داشته باشد و در شرایطی که امکان تهیه آن از خارج وجود ندارد، چاره‌ای نیست جز اینکه به تولید آن بپردازیم. در اینجا دیگر نه مسئله نرخ مطرح است و نه بازدهی.

با این همه درباره موز، سیب، خودرو یا فولاد و محصولات پتروشیمی، این مسئله اهمیتی ندارد. درنتیجه باید در این بخش بهره‌وری و ضایعات تولید به شکل درستی مدیریت شوند و اصلاحات لازم درباره آنها انجام شود. درواقع دو مشکل اصلی تولید در ایران پایین بودن نرخ بهره‌وری و ضایعات بیشتر از حد استاندارد است. این امر سبب می‌شود تا مردم هزینه بیشتری را برای کالاهایی بپردازند که فاصله چشمگیری هم با کالای مطلوب از نظر کیفیت دارند. این امر در میان‌مدت و بلندمدت سبب می‌شود دائم خط فقر پایین و پایین‌تر بیاید و فقر تبدیل به یک مسئله جدی شود. ما قبل از هر چیز برای اینکه بتوانیم یک اقتصاد مقاومتی داشته باشیم نیاز داریم بهره‌وری افزایش یابد و ضایعات به حد استاندارد جهانی برسد. امروز متاسفانه در همین شبکه آب یا تامین برق کشور تنها کافی است به استانداردهای جهانی برسیم تا بخش زیادی از مشکلات خود را حل کنیم. در این صورت مردم هزینه کمتری برای خدمات می‌پردازند و به این ترتیب قدرت خرید خانوار هم تقویت می‌شود و کاهش فقر را مشاهده خواهیم کرد. درواقع با یک‌سری اصلاحات ساده می‌تواند قدرت خرید اقشار در کشور را به نحوی بالا برد که بخشی از مشکلات آنها کمتر شود.

من معتقدم راهبرد اصلی و بلندمدت اقتصاد مقاومتی همین است که تولید در کشور به جایگاهی برسد که توان رقابتی خود را در بازارهای جهانی از دست ندهد و از سوی دیگر بتواند نیازهای مردم را با قیمتی معقول و متناسب با درآمد خانوار در کشور تامین کند.

◉ اکنون نزدیک به یک دهه از مطرح شدن ترم اقتصاد مقاومتی می‌گذرد. با گذشت این زمان فکر می‌کنید اقتصاد ایران چقدر به ایده اقتصاد مقاومتی نزدیک شده است؟

نه به باور من، حتی فکر می‌کنم به باور مسئولان ارشد کشور هم ما هنوز فاصله چشمگیری با یک اقتصاد تاب‌آور داریم. متاسفانه همان‌طوری که شما گفتید، یک دهه است این بحث در کشور مطرح شده و هنوز با نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم و اگر به همین شیوه ادامه دهیم تا دهه‌های بعد هم به این مهم نائل نخواهیم شد. ما برنامه چشم‌انداز ۲۰ سال‌های را تصویب کردیم که بنابود براساس آن تا سال ۱۴۰۴، کشور اول منطقه باشیم اما هم‌اکنون دست‌کم از دو کشور عربستان سعودی و ترکیه خیلی عقب افتاده‌ایم و تقریبا غیرممکن است اهداف چشم‌انداز ۲۰ساله عملی شود.

البته که شرایط ما با این دو کشور خیلی متفاوت بود و ما در این دو دهه دو تحریم سخت و ظالمانه را تجربه کردیم. تردیدی نیست که در یک وضعیت نرمال نبودیم و تردیدی هم نیست که تحریم‌ها اخلال شدیدی در روند توسعه کشور به وجود آوردند. اما این به معنای آن است که جهت‌گیری‌های ما هم کاملا درست بود؛ درواقع برخی راهبردهای غلط نیز اثراتی کمتر از تحریم‌ها نداشتند و نباید این اشتباهات را فراموش کنیم. همچنین نباید تصور کنیم یک اقتصاد مقاومتی به دنبال تولید به هر قیمتی است. تولید به هر قیمتی یعنی افزایش هزینه‌های خانوارهای کشور اما اقتصاد مقاومتی چنین هدفی ندارد. اقتصاد مقاومتی به دنبال تولیدی است با حداکثر بهره‌وری و حداقل هزینه‌ها و ضایعات.

وضعیت کنترل استاندارد اقلام مبارزه با کرونا

طبق گفته مدیرکل استاندارد تهران، استاندارد ماسک به‌تازگی تصویب شـده و هنوز آزمایشـگاه تایید صلاحیت شده‌ای برای آزمون این محصول وجـود نـدارد و در زمینه محصولات ضدعفونی نیز درحال‌حاضر فقط مایع سـفیدکننده و جرم‌گیر اسـتاندارد اجباری دارند. محمود رضا طاهری در گفت‌وگو با ایسـنا، اظهار کرد: امسال یک واحد تولید الکل در تهران موفق به اخذ پروانه کاربرد علامت اسـتاندارد برای این فرآورده شده که به‌دلیل عـدم اخذ مجوزهای بهداشـتی (پروانه سـاخت) به‌وسیله واحد تولیدی از نهادهای ذی‌ربط تاکنون به مرحله تولیـد انبوه نرسـیده اسـت. بنابراین نمونه‌برداری‌های ادواری از این واحـد تولیـدی انجام‌نشده است. به‌جز این واحد هم واحد تولید الکل دیگری در استان تهران فعالیت نمی‌کند. طاهری همچنین درباره وضعیت بازرسی از استاندارد ماسک گفت: تاکنون تقاضایی برای اخذ پروانه کاربرد علامت اسـتاندارد برای این فرآورده در این اداره کل به ثبت نرسـیده، علاوه بر اینکه اسـتاندارد ملی این فرآورده تازه تدوین‌شده اسـت و درحال‌حاضر آزمایشـگاه همکار تایید صلاحیت‌شده برای آزمون کامل فرآورده طبق استاندارد ملی مربوط وجود ندارد. به‌گفته این مسئول درحال‌حاضر اسـتاندارد مدونـی با عنوان «مـواد ضدعفونی‌کننده» نیز وجـود نـدارد؛ بنابراین در صورتی که فرآورده‌های «مایع سـفیدکننده» و «مایع اسـیدی پاک‌کننده کاسه توالت (جرم‌گیر)» را بتوان ذیل مجموعه ضـدعفونی‌کننـده‌هـا در نظر گرفت، درحال‌حاضر ۱۲ واحد تولیدی دارای پروانه معتبر مایع سـفیدکننده و ۴ واحد تولیدی دارای پروانه معتبر مایع اسیدی پاک‌کننده کاسه توالت فعال هستند.

بررسی صمت از اهداف و محورهای اقتصادمقاومتی در توسعه اشتغال

اقتصاد مقاومتی با کارآفرینی محقق می‌شود

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

اقتصاد مقاومتی نظریه جهانی اسـت که براسـاس آن دانسـته می‌شود که با وجود همه موانع، مشکلات، تهدیدات و دشمنی‌ها باید به اهداف دست یافت. بدین‌ترتیب با وجود تنوع در اهداف اقتصادی، همه ملت‌های مستقل و همه مدیران آنها به‌دنبال مقاوم‌سازی اقتصاد کشورشان در مقابل موانع و مشکلات سخت مانند جنگ، کمبود منابع، بلایای طبیعی و... و موانع و مشکلات نرم همچون تحریم، بحران‌های اقتصادی جهانی و... خواهند بود. در ایران هم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بهمن ۹۲ به استناد بنـد یک اصل ۱۱۰ قانون اساسـی کشـور با هدف نقش‌آفرینی مـردم و فعالان بخش اقتصادی کشور در تحقق حماسه اقتصادی از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد.

در مقدمه ابلاغ این سیاسـت‌ها بیان شـده که ایران اسلامی با استعدادهای سرشار معنـوی، مـادی، ذخایر و منابع غنی و متنوع و زیرسـاخت‌های گسـترده و همچنین برخـورداری از نیروی انسـانی متعهد و کارآمد اگـر از الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمـده از فرهنـگ انقلابی و اسـلامی که همان اقتصاد مقاومتی اسـت پیروی کند، به همه مشـکلات اقتصادی غلبه می‌کند. تامین شـرایط فعال‌سـازی همه امکانات، منابع مالی و برنامه انسـانی، توانمندسازی نیروی کار، بکارگیری ظرفیت‌ها، حمایت هدفمنـد از صادرات کالاها، تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد بهره‌وری، کارآفرینی و اشتغالزایی نکته‌های مهمی بوده که در این ابلاغیه در نظر گرفته شده است.

عکس: آیدا فریدی

> در اقتصاد مقاومتی مدنظر رهبر معظم انقلاب بر کاهش وابستگی‌ها و توجه به مزیت‌ها و ویژگی‌های داخلی شامل نیروی انسانی و دیگر عوامل تاثیرگذار که می‌تواند خوداتکایی و خودباوری را به ارمغان آورد، تاکید فراوانی شده است

بهره‌برداری از تهدید به‌نفع فرصت

کارآفرینی شامل ۳ عرصه اجتماعی، اقتصادی و سازمانی است. مهم‌ترین مسئله کارآفرینی درک فرصت است که در بخـش اقتصاد فرصت‌های نهاده (منابع) و محصول (تولید) شناسایی می‌شود، همچنین داشتن مهارت و ریسک‌پذیری از عوامل مهم کارآفرینی است و البته بدون تعامل با اقتصاد جهانی فرصت‌های کارآفرینی هم فعال نمی‌شود.

احمد انارکی‌محمدی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس دهم با بیان اینکه راه برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کشور از جمله بیکاری، اجرای اقتصاد مقاومتی اسـت، به صمت گفت: برای بی‌اثر کردن شـرایط تحمیلی مختلف به کشـور از جملـه تحریم و تهدید و نیز تبدیـل تهدیدها به فرصت، اقتصـاد مقاومتی یک نسـخه شـفابخش اسـت. در زمان تحریم‌ها فشـارهای اقتصادی زیادی به کشـور وارد شد؛ از این‌رو رهبر معظم انقلاب چند سال پیش برای نخستین‌بار موضـوع اقتصاد مقاومتی را مطرح کرد و سـال ۹۵ شـعار سـال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» و سال ۹۶ «اقتصاد مقاومتی، تولید- اشتغال» نام‌گذاری شد.

وی افـزود: همان‌طـور که در سیاسـت‌های کلی اقتصاد مقاومتـی آمـده، تولید داخلـی باید تقویت شـود، اقتصاد کشـور باید درونزا و برونگرا باشد و همچنین از فناوری‌های پیشرفته استفاده کنیم تا توانایی ایجاد اشتغال و خوداتکایی روزبه‌روز تقویت شود و افزایش یابد. او ادامه داد: ظرفیت‌های دولتی و مردمی بسـیار خوب و فراوانی در کشور وجود دارد که از این ظرفیت‌ها در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی باید استفاده بهینه کرد.

این نماینده مجلس دهم با اشاره به اینکه اقتصاد مقاومتی بـا ریاضت اقتصـادی متفاوت اسـت، اظهارکـرد: ریاضت اقتصـادی یک واکنـش در برابر هزینه‌کرد زیـاد و بیش از تـوان بودجـه که با مالیـات از مردم تامین می‌شـود و یک برنامه تحمیلی تامین دوباره هزینه از مردم، بر دوش مردم، از جیب مردم و علیه مردم و برای رویارویی با واکنش منفی مردم اسـت اما اقتصاد مقاومتی یک الگوی مناسـب برای شـکوفایی نقـش مردم در اقتصـاد و در واقع همان مردمی کردن اقتصاد کشور است.

ضرورت تربیت کارآفرین

پیوند آموزش با محیط کار در قالب مهارت‌آموزی موجب می‌شود دانش‌آموختگان پس از پایان آموزش بلافاصله وارد بـازار کار شـوند و باید همه تلاش کنیـم دانش‌آموختگان دانشـگاهی پـس از پایان آموزش به سـرعت وارد بازار کار شـوند و مهم‌ترین رسـالت نهادهای علمی نیز این اسـت کـه دانشـگاه‌های «پرکارآفرین» را ایجـاد و تقویت کنند. انارکی‌محمـدی در ایـن زمینـه گفت: در راسـتای اجرای منویـات رهبـر معظـم انقلاب کـه در سـال ۱۳۸۹ برای نخسـتین‌بار دربـاره بحـث اقتصـاد مقاومتی بـا توجه به کارآفرینی سـخن گفتند، ضروری است که جامعه امروزی مـا از حالت کارمندی خارج شـود و به سـمت کارآفرینی حرکت کند و همان‌طور که دانشگاه‌های نسل سوم در جهان بـه تربیـت کارآفرین روی‌آورده‌اند، باید در کشـور ما نیز از آمـوزش بـه پژوهـش و از پژوهش بـه کارآفرینی و تربیت کارآفریـن روی آوریم چراکـه یکی از اهداف اجرای اقتصاد مقاومتـی، دانشـگاه‌های کارآفرین هسـتند و اگـر ارتباط موثر بین صنعت و دانشـگاه شـکل بگیرد و دانشگاه‌ها افراد بامهارتی را که توانایی کارآفرینی داشته باشند به بخش‌های مختلف صنعت و اقتصاد معرفی کنند، تولید داخلی تقویت می‌شـود، همچنین می‌توان برای افراد زیادی اشتغال ایجاد کرد و رقابت‌پذیری بین‌المللی را افزایش داد.

احمد انارکی‌محمدی

راه برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کشور از جمله بیکاری، اجرای اقتصاد مقاومتی است

کارآفرینی و توسعه پایدار

مهدی تقوی، کارشـناس مسـائل اقتصادی در گفت‌وگو با صمت مقاومـت مـردم در برابر تحریم‌های اعمال شـده به کشـور در چند سال گذشته را نماد اقتصادی مقاومتی عنوان کرد و گفت: ترویج کارآفرینی در کشـور علاوه‌بر فراهم کردن زمینه رشد و توسعه پایدار، مسائل و مشکلات جاری از جمله فقر، نابسـامانی اجتماعی و فرهنگی، بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی و معضل انبوه سایر بیکاران را رفع می‌کند.

وی افزود: در نظام اقتصادی مبتنی‌بر کارآفرینی، نوآوران و صاحبان فکر و ایده، سـرمایه‌های اصلی یک بنگاه اقتصادی و از عوامل اصلی توسـعه پایدار به‌شمار می‌روند، زیرا این مقوله با توسـعه اقتصادی و اجتماعی کشورها رابطه تنگاتنگی دارد و درحال‌حاضر یکی از شـاخص‌های توسعه در کشورهای رو به رشـد اسـت. او ادامه داد: مهم‌ترین آثار توسعه کارآفرینی، افزایش نوآوری، ارتقای سطح فناوری، افزایش اشتغال، تولید دانش فنی و تولید توزیع درآمد در جامعه است که در نتیجه می‌توانـد افزایش ثروت ملی و رشـد اقتصادی جامعه را دربر داشـته باشـد. دگرگونی‌های امروز در سراسـر جهان سبب شـده کارآفرینی بیش از پیش اهمیت یابد و سـازمان‌ها نیز بیشـتر از گذشـته نیازمند نوآوری و کارآفرینی برای تطبیق با شـرایط جدید باشـند. البته منظور از اقتصاد مقاومتی یک اقتصاد محدود و بسـته نیسـت، بلکه اقتصادی پویا و مترقی اسـت کـه از تمام مزیت‌هـا و توانایی‌های داخلی بیشـترین استفاده را می‌کند و در برابر تکانه‌ها و زلزله‌های اقتصادی نیز مقـاوم خواهد بود. تقوی گفت: کارآفرینی به معنای خلاقیت در کار و ایجاد فرصت‌های جدید اقتصادی و پویایی و بالندگی اسـت؛ موضوعی که در چند سـال اخیر بارها از سـوی رهبر معظم انقلاب اسـلامی بر ایجاد آن تاکید فراوان شـده است. کارآفرینان سـربازان فداکاری هسـتند که در راه استقلال و مقاوم‌سازی اقتصاد کشور در برابر بیگانگان تلاش می‌کنند و با تمام توان و استفاده از منابع سرشار داخلی و بالا بردن سطح بهره‌وری مانع از وابسـتگی به بیگانگان می‌شـوند. باید از این تلاشگران عرصه جهاد اقتصادی که با تمام توان برای استقلال و پیشرفت کشور تلاش می‌کنند، حمایت‌های لازم انجام شود.

این کارشناس حوزه اقتصاد تصریح کرد: در اقتصاد مقاومتی مدنظـر رهبر معظم انقلاب بر کاهش وابسـتگی‌ها و توجه به مزیت‌ها و ویژگی‌های داخلی شـامل نیروی انسـانی و دیگر عوامـل تاثیرگذار که می‌تواند خوداتکایـی و خودباوری را به ارمغان آورد، تاکید فراوانی شده است.

سخن پایانی

هسته اصلی اقتصاد مقاومتی را رونق تولید ملی و دسـتاورد صریح آن را هم توسـعه استفاده از عوامل تولید از جمله اشتغال نیروی انسانی تشکیل می‌دهد. تشـدید مشـکلات بیکاری در ایران به‌ویژه در میان دانش‌آموختگان دانشـگاهی ایجـاب می‌کند نهضت توسعه اشتغال با رویکرد تکرقمی شدن نرخ بیکاری اجرایی شـود و رسـیدن آن به دامنه ۵ درصدی در اولویت باشـد. ترکیـب بهینه ایـن دو اولویت یعنی اقتصـاد مقاومتـی و نیاز بـازار کار به اقـدام و عمل موثر در سال جاری و آغاز نهضت توسعه تولید برای دوره‌های آینده نیاز دارد.

بازار کار ایران در یک دهه اخیر با انتقال متقاضیان کار به دانشـگاه‌ها و تحصیـلات تکمیلی همراه بوده و این روند به افزایش نـرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی منجر شده است. برخی می‌گویند ۸۵ نفر در هـر سـاعت و حدود ۲ هزار نفر در شـبانه‌روز به جمـع متقاضیان بازار کار افزوده می‌شـود که بخش عمـده آنها را دانش‌آموختگان دانشـگاهی تشـکیل می‌دهند و البته هجوم دختران و بانوان دانش‌آموخته به بازار کار در سال‌های آینده شدت نیز خواهد یافت.

بیـکاری رو بـه افزایش اسـت و گاهـی نرخ‌های بیـکاری کـه اعلام می‌شـود، مـورد تاییـد و قبول بیشتر کارشناسـان قرار نگرفته است. باید به سمت نهضت کارآفرینی و ایجاد اشـتغال حرکت کنیم و از دولت انتظار می‌رود بودجه مسـتقلی برای مدیریت بازار و کار و توسـعه اشتغال درنظر گیرد. حمایت از تکمیل تولید بنگاه‌های اقتصادی تا ظرفیت اسـمی، حمایـت از بنگاه‌هـای آماده بهره‌بـرداری و حمایت از کسـب‌وکارهای کوچـک برای توسـعه اشـتغال ضروری اسـت. الگوی اقتصادی اهـداف عملیاتی را شـامل می‌شـود که از جمله آنها می‌توان به اصلاح و مدیریت الگوی مصرف، اصلاح و مدیریت بازارهای کالاها و خدمات، کار، مالی، پولی و سـرمایه اشـاره کـرد. همچنیـن تکیه بـر بنگاه‌هـای دانش‌بنیان و حرکت به‌سوی ادغام‌سازی و بزرگ کردن بنگاه‌های اقتصـادی برای تقویت تولیـد داخلی یکی از اهداف مهم اقتصاد مقاومتی اسـت که در ایجاد اشـتغال و کارآفرینی نیز نقش بسزا و تاثیرگذاری دارد.

مهدی تقوی

مقاومت مردم در برابر تحریم‌های تحمیل‌شده به کشور در چند سال گذشته نماد اقتصاد مقاومتی است

بازار کم‌رونق موتورسیکلت‌های برقی

موتورسـیکلت‌های فرسـوده به‌عنوان یکی از منابع اصلـی آلودگـی هـوای پایتخت و دیگر کلانشـهرها به‌شمار می‌روند که برای مقابله با این معضل، استفاده از موتورسـیکلت‌های برقی در دسـتور کار قرار گرفته اما باوجود گذشـت چند سـال، اسـتقبال چندانی از این نوع موتورسـیکلت‌ها نشـده است. به‌گزارش ایرنا، از خودروها و موتورسیکلت‌های فرسوده به‌عنوان یکی از دلایل آلایندگی کلانشـهرها یاد می‌شـود. به‌گفته مسـئولان، امسال فقط حدود ۸ هزار خودرو از چرخه حمل‌ونقل کشور خارج شده، درحالی‌که در واقعیت ۲ تا ۳ برابر، خودرو فرسـوده فاقد استانداردهای زیست محیطی در کشور در حال تردد است. براساس آمارها تا پایان سال گذشته تعداد ۸ میلیون و ۷۸۲ هزار و ۲۵۶ موتورسـیکلت فرسوده در کشـور وجود داشته است. به‌گفتـه داریوش گلعلی‌زاده، معـاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سـازمان ملی حفاظت محیط‌زیست، کل این موتورسـیکلت‌ها در حال تردد نیستند. در تهران بیـن ۲.۵ تا ۳ میلیون موتورسـیکلت شـماره‌گذاری شـده و ۵۰۰ هزار موتورسـیکلت در حال تردد است. پیش‌تر سمیه رفیعی، رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس شـورای اسـلامی با اشـاره به میزان آلودگی موتورسـیکلت‌ها، گفت: آلایندگی موتورسـیکلت‌ها در تهران از خودروها بیشـتر اسـت، از سـوی دیگر، اقشـاری که از این موتورسـیکلت اسـتفاده می‌کنند منابع درآمدی خوبی ندارند، پس دولت موظف اسـت در حوزه ارتقای سـطح کیفیتی این موتورسـیکلت‌ها اقدامات جدی انجام دهد. به‌گفته شـهردار تهران نیز، امروز آلایندگی موتورسـیکلت‌های کاربراتوری سطح شـهر تقریبا معادل کل آلایندگی خودروهای سواری تردد‌کننده در پایتخت ارزیابی می‌شود.

پیش‌تـر، مدیـرکل صنایـع حمل‌ونقـل وزارت صنعـت، معدن و تجـارت درباره اقدامات انجام‌شـده بـرای موتورسـیکلت‌های برقـی گفته بود: مشـکل موتورسـیکلت‌های برقـی فروش آنهاسـت. سـهیل معمارباشـی عنـوان کـرد: مـا در تولیـد ایـن نوع موتورسـیکلت‌ها هیچ مشکلی نداریم، اکنون ۳۰ هزار موتورسـیکلت برقی تولیدشده که مشتری ندارد، زیرا نرخ موتورسیکلت‌های برقی ۳ برابر موتورسیکلت‌های بنزینی است. وی اضافه‌کرد: در همه کشورها، دولت‌ها برای موتورسـیکلت‌های برقی یارانه در نظر می‌گیرند؛ این در حالی اسـت که در کشـور ما چنیـن یارانه‌ای در نظـر گرفتـه نشـده؛ بنابراین مردم قـدرت خرید موتورسـیکلت برقی ندارند. البته دولت بسته حمایتی برای خرید موتورسیکلت‌های برقی در سال ۹۷ تدوین کرد اما این طرح به‌دلیل پیامدهای مالی، مصوب نشد. در ایـن زمینـه ابوالفضل حجازی، عضـو هیات‌مدیره انجمن صنعت موتورسیکلت ایران گفت: موتورسیکلت فرسوده باید در گام نخست تعریف شود. براساس آنچه در قانون آمده ۸ سال عمر به‌عنوان زمان مفید استفاده از این وسیله نقلیه بوده و بیشتر از آن فرسوده به‌شمار می‌رود. البته در این میان موتورسیکلت‌های باکیفیت خارجی امکان اینکه پس از ۸ سال بتوانند از رده خارج شـوند ندارند، چون ارزش اقتصادی آنها بالا بوده و در برخـی موارد به‌راحتی تا ۱۵ سـال نیز بدون مشـکل می‌توانند تردد داشته باشند.

به‌گفته این مسئول صنفی، مدت زمان ۸ سال برای از رده خارج کردن موتورسیکلت‌های کاربراتوری یا دو زمانه قدیمی که در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ در کشـورمان تولید می‌شده، قابل اجراست.

وی یادآور شـد: ایـن روزها نرخ موتورسـیکلت در مقایسـه با سـال گذشـته افزایش چندبرابری داشته و بـه همیـن دلیل افراد به تعمیر موتورسـیکلت خود به‌جـای تعویـض روی آورده‌اند.حجازی بـا تاکید بر اینکـه در شـهرهای بزرگی مانند تهـران، اصفهان و دیگر کلانشـهرها باید موتورسیکلت‌های فرسوده کنار رفته و به روسـتاها منتقل شـود، تصریح کرد: دولت باید زمینه را برای خرید موتورسـیکلت فراهم کرده و موتورسیکلت‌های فرسـوده را با قیمت‌های انگیزشی خریـداری کند. وی گفت: سـال ۸۶ نخسـتین خط تولید موتورسـیکلت‌های برقی در استان قم راه‌اندازی شـد اما با اسـتقبال خوبـی مواجه نشـد و هنوز هم تعـداد زیادی از ایـن موتورسـیکلت‌های تولیدی در کارخانه باقی مانده اسـت.این مسـئول صنفی معتقد اسـت امروز تولید موتورسـیکلت‌های برقـی و تداوم تولید موتورسـیکلت‌های انژکتوری شـدنی و نیازمند بخشنامه‌های قطعی و اجرایی در کشور است.

وی گفـت: در ۱۰ ماهـه امسـال حـدود ۱۸۰ هزار موتورسـیکلت در کشور تولید شـد که در هم‌سنجی با سـال گذشـته جهش ۶۰ درصدی داشته است، در این میان، سـهم موتورسیکلت‌های برقی کمتر از ۱۰ درصد بوده، هر چند نسـبت به سـال گذشـته سهم موتورسـیکلت‌های برقی کمی بیش از دو برابر شـده اسـت. وی افزود: موتورسـیکلت‌های برقی به صورت فول سـی‌کی‌دی ساخته می‌شوند و بین یک‌چهارم تا یک‌سوم نرخ آنها مربوط به باتری است.

دیدگاه

کارآفرینی، ضرورت اقتصاد مقاومتی

محمدرضا نعمت‌زاده
وزیر اسبق صنعت، معدن و تجارت

توسـعه پایدار یکی از اهداف بلندمدتی است که کشورهای جهان بر پایه آن برای اقتصاد خود برنامه‌ریـزی می‌کنند. اگـر می‌خواهیم اقتصاد کشور در مقابل تکانه‌های درونی و بیرونی مقاوم باشـد، باید کارآفرینی در کشـور رونق بگیرد و واحدهای صنعتی براساس توسعه پایدار حرکت کننـد. به‌این ترتیب بایـد بتوانیم از تمام توان و امکانات داخلی اسـتفاده کـرده و با همه وجود خلاقیت و نوآوری داشته باشیم. فراموش نکنیم کارآفرینی یک ضرورت بـرای اقتصاد مقاومتی به‌شـمار می‌رود. برای این امـر از نقش زنان نیز نباید غافل شد. از جمله خصیصه‌های کارآفرین، بهـره‌وری بالاسـت که به‌طور طبیعـی در زنان وجود دارد. جسـارت داشتن و ریسک‌پذیری از دیگـر مباحث جدی در حـوزه کارآفرینی برای تحقـق اقتصاد مقاومتی اسـت از این‌رو می‌توان گفت افرادی که از خطر این‌گونه امور اسـتقبال می‌کنند و برای عبور از موانع و مشکلات با دانش خود دسـت به ابتکار و نوآوری می‌زنند، موفق‌تر هسـتند. یک کارآفرین نبایـد برای انجام کاری «نـه» بگوید. ایجاد حرکت، اسـتفاده از امکانات موجـود و خلاقیـت بزرگ‌ترین صفت هر فردی اسـت. در نتیجه انسـان بالذاته کارآفرین بوده و به‌وسـیله ابتـکارات و نوآوری‌هایش در هر کار و امری شناخته می‌شود. کارآفرین کسی است که نسبت به وضع موجود رضایت نداشته و به‌دنبال تغییر و بهینه‌سـازی شرایط باشد. حرکت برای تغییر تحول جسارت می‌خواهد که برای هر کار نویی ضروری است. یکی از بسترهای خودنمایی کارآفرین صنعت اسـت. صنعتگر باید نسـبت‌به جامعه، نیاز مشـتریان و... شناخت کافی داشته باشـد تـا بتواند یک فـرد موفق در بازار باشـد. همچنیـن توجه بـه این موضوع هـم ضروری اسـت که یک کارآفرین واقعی همیشه به‌دنبال شناسـایی نیازها و سـلایق نیست، بلکه با توجه نوآوری و خلاقیتی که در کارش دارد باید بتواند نیاز را خلق کرده و بازارسازی کند. به‌این ترتیب، بر مبنای نیازهای خلق‌شده تکنیک و راهکار ارائه می‌دهـد. در نتیجه برندهـای موفق بین‌المللی در حـوزه صنعت امروز دیگـر به‌دنبال بازاریابی نیسـتند، بلکه برای محصولات و کالاهای خود بازارسـازی می‌کنند و جذب مشتری با نوآوری امکان‌پذیر اسـت؛ از این‌رو می‌توان گفت اقتصاد مقاومتی با کارآفرینی شدنی محقق می‌شود.

خبر

شرط کلنگ‌زنی مترو پردیس

معـاون هماهنگـی امور عمرانی اسـتانداری تهـران کلنگ‌زنی مترو پردیس را منوط‌به تایید نهایی سـازمان ملی حفاظت محیط‌زیست بیان کـرد. عبدالرضا چراغعلی در گفت‌وگو با ایسـنا، در تشـریح رونـد تکمیل متـرو پردیس گفت: شـهر جدید پردیـس در افق ۱۴۲۰ با جمعیتی بیـش از ۷۵۰ هزار نفر برای حمل‌ونقل و ارتباط با شـهر تهران به‌عنوان شـهر مادر با چالش‌های جدی مواجه خواهد بود. پروژه قطار برقی تهران پردیـس با طول حـدود ۲۴ کیلومتر که عمدتا زیرزمین اجرا خواهد شـد، یکـی از پروژه‌هایی اسـت کـه می‌توانـد از چالش‌هـای پیش‌روی حمل‌ونقل بکاهد. وی افزود: اجرای این پروژه در شـورای‌عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور در سـال ۱۳۸۸ مصوب شده اسـت و مطالعات زیسـت‌محیطی آن نیز با تایید مشاور ذی‌صلاح در خرداد امسـال برای اداره کل محیط‌زیسـت اسـتان تهـران و پـس از بررسـی بـه معاونت محیط‌زیسـت طبیعی سـازمان محیط‌زیسـت ارسـال شده اسـت که بر همین اساس استاندار تهران در نامه‌ای به ریاست سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست کشور خواستار تشکیل جلسه‌ای با موضوع کمیسیون ماده ۲ کشوری برای بررسی نهایی اثرات زیسـت‌محیطی این پروژه شده تا با تایید سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست مراسم کلنگ‌زنـی و آغـاز عملیات اجرایـی این پروژه انجام شـود. به‌گفته معاون اسـتاندار تهران، این خـط دارای ۳ ایسـتگاه خواهد بود که نخسـت ایسـتگاه پایانه شـرق تهـران در فاصله کمتر از ۵ کیلومتری ایسـتگاه فرهنگسرای خط ۲ مترو تهران، ایسـتگاه میانی در انتهای جنوب‌شـرق محدوده فاز ۵ پردیس و ایستگاه سوم و انتهایی نیز در انتهای جنوب‌شرق محدوده فاز ۳ پردیس جانمایی شـده است. معاون اسـتاندار تهران در بخش دیگری از سخنان خود تاکید کرد: در طرح تهیه‌شـده تمامی الزامات محیط‌زیستی، فنی و اجرایی، اقتصادی و اجتماعی به‌طور کامل دیده شده است.

یادداشت

پیش‌بینی نرخ ارز برپایه مدل رفتاری بانک مرکزی

(بخش پایانی)

محمد برزنده
کارشناس پولی و ارزی

خارج از کنترل بانک مرکزی، گاهی عرضه و تقاضای ارز توسط قدرت‌های سلطه‌گر کنترل شده و درمقابل دسترسی به منابع ارزی نیز برای بانک مرکزی با توجه به تحریم‌ها کاهش یافته است. در کنار آن تقاضا برای ارز به‌ویژه بانرخ کم نیز همراه با رانت است، پس باید طوری اقدام شود که در چرخه اقتصاد کشور مشکلی پیش نیاید. در این ارتباط استفاده از معیارهای مناسب برای تعیین نرخ ارز متناسب با رشد اقتصاد، از اهمیت بسیاری برخوردار است؛ بنابراین اگر بانک مرکزی از معیار حجم نقدینگی دلاری مشخص استفاده کند، الگوی رفتاری مناسبی به‌کار گرفته است.

در سال‌های ۹۴ و ۹۵ یعنی زمانی که روند نرخ ارز نزولی بود، رئیس کل وقت بانک مرکزی، تاکید کرد سیاست‌های این بانک اجازه کاهش بیشتر نرخ ارز را نخواهد داد، چراکه این کاهش موجب ارزان‌فروشی ارز و افزایش تقاضا (افزایش واردات و کاهش صادرات) می‌شود و در نهایت خزانه ارزی کشور کاهش می‌یابد که تبعات بدی برای اقتصاد ایران به همراه خواهد داشت.

در آن سال‌ها بارها خبرگان و کارشناسان اقتصادی، به دولت تذکر دادند که تثبیت نرخ ارز، در کنار رشد نقدینگی و تورم، برای اقتصاد کشور خطرناک است، اما سیاست سرکوب نرخ ارز در سال‌های ۹۴، ۹۵ و ۹۶ ادامه داشت و زمینه‌ساز بروز انحراف بزرگ‌تری در اقتصاد کشور شد.

چنانچه در این دوره، نرخ ارز ۱۰۰ درصد کمتر از نرخ متعادل به‌دست آمده باتوجه به معیار حجم نقدینگی ۱۵۰ میلیارد دلار بود. پس از این دوره زمانی، تعادل نسبی به بازار ارز بازگشت؛ هرچند در سال ۱۳۹۹ مجدد تعادل نرخ ارز برهم خورد و روند برعکس شد.

باید توجه داشت هم ارزان‌فروشی و هم گران‌فروشی ارز به ضرر اقتصاد کشور است. به قول ریاست محترم بانک مرکزی، «بیشترین رنجی که در نظام پولی و مالی متوجه کشور است، ناترازی است». با این تعبیر نوسان شدید نرخ ارز نیز نوعی ناترازی به‌شمار می‌رود.

در کل تغییر رویکرد بانک مرکزی برای تثبیت نرخ ارز با هدف بهبود نظام اقتصاد، رویکرد مفید و ارزشمندی است؛ هرچند در سال ۱۳۹۹، این رویکرد نقض شد و انحراف از معیار ایجاد شده به یکی از چالش‌های مهم بانک مرکزی تبدیل شد.

به این ترتیب هم در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ که ارز کمتر از نرخ واقعی‌اش ارزش‌گذاری شده و هم در سال ۱۳۹۹ که نرخی بالاتر از ارزش واقعی برای آن تعیین شد، سیاستی اشتباه بوده و برای هر دوسوی عرضه و تقاضا زیانبار است.

انحراف منفی در سال‌های ۹۴ و ۹۵ در زمان پولداری دولت و انحراف مثبت در سال ۹۹ در زمان بی‌پولی دولت به‌وقوع پیوسته است.

تشدید تحریم و عدم برگشت ارز صادراتی، بلوکه شدن منابع ارزی دولت و بانک مرکزی، کاهش صادرات نفت و گاز، کسری بودجه شدید، هزینه‌های تحمیل شده بیماری کرونا و... از دلایل کاهش عرضه دلار و افزایش نرخ در سال جاری به‌شمار می‌رود.

همچنین براساس آخرین آمار انتشار یافته، باتوجه به حجم نقدینگی ۱۳۹۹ نرخ دلار محاسباتی، حدود ۱۹۳۰۰ تومان برآورد شده که با دلار بازار آزاد با نرخ ۲۲ هزار تومان، فاصله ۲ هزار و ۷۵۰ تومانی دارد.

کمترین انحرافی که پس از این سال‌های پرتنش قابل‌مشاهده است در همین زمان بوده و حدود ۱۵ درصد است.

اگر براساس همین برآورد و باتوجه به حجم نقدینگی تا پایان سال ۱۳۹۹، نرخ محاسباتی دلار در محدوده ۲۱ هزار و ۳۰۰ تومان خواهد بود، باتوجه به انحراف معیار مثبت ۱۵ درصدی، نرخ دلار می‌تواند تا پایان سال ۱۳۹۹ تا محدوده قیمتی ۲۴ هزار و ۵۰۰ تومان افزایش یابد. البته گمانه‌زنی از آغاز مذاکرات و برگشت امریکا به برجام این انحراف معیار را کوچک و کوچک‌تر کرده و نرخ بازار به نرخ محاسباتی نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود؛ بنابراین می‌توان گفت براساس جو روانی و انتظارات جامعه به‌صورت انحراف مثبت یا منفی بروز و ظهور می‌کند.

در مجموع می‌توان گفت محدوده نوسانی نرخ دلار تا پایان سال ۱۳۹۹ می‌تواند ۱۸ هزار و ۱۰۰ تومان تا ۲۴ هزار و ۵۰۰ تومان باشد که متعادل‌ترین نرخ دلار ۲۱ هزار و ۳۰۰ تومان خواهد بود.

توضیحات وزیر اقتصاد درباره تسهیلات بانک‌ها

وزیر امور اقتصادی و دارایی با توضیح درباره محورهای بحث در جلسه‌اش با اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: در نشست روز دوشنبه مقرر شد گزارش مکتوبی توسط وزارت اقتصاد و دارایی به کمیسیون اقتصادی درباره نقش بانک‌های دولتی در حوزه اقتصاد کشور ارائه شود. به گزارش ایرنا، فرهاد دژپسند در حاشیه جلسه روز دوشنبه با کمیسیون اقتصادی مجلس در جمع خبرنگاران عنوان کرد: جلسه امروز کمیسیون به نقش بانک‌های دولتی در حوزه اقتصاد کشور اختصاص داشت.

وزیر امور اقتصادی و دارایی با اشاره به انتشار گزارش پیرامون موضوع ارائه تسهیلات بانکی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی افزود: مباحث حاشیه‌ای جوانب این امر مطرح شد که آیا در اعطای تسهیلات نسبت‌ها رعایت می‌شود یا خیر که مقرر شد گزارش مکتوبی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به کمیسیون ارائه شود تا جمع‌بندی لازم در این حوزه صورت گیرد و در مراحل بعد این موضوعات در قالب یک کمیته پیگیری شود.

دژپسند در پاسخ به سوالی درباره روند بهبودی بازار سرمایه خاطرنشان کرد: قراری که با رئیس جدید سازمان بورس گذاشته شد این بود که فقط او به‌عنوان سخنگوی شورای‌عالی بورس و رئیس سازمان بورس درباره بازار سرمایه اظهارنظر کند؛ به همین منظور در آینده‌ای نزدیک رئیس سازمان بورس نشست رسانه‌ای را با حضور خبرنگاران و اصحاب رسانه خواهد داشت.

صمت به بهانه روز اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی بررسی کرد

مقاومت اقتصاد در بوته آزمایش

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

نزدیک ۷ سال از روزی که سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی» براساس بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد، می‌گذرد. ابلاغیه‌ای که چند سال بعد و پس از امضای توافقنامه برجام در قالب سند بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران برای همه نهادهای ذی‌ربط لازم‌الاجرا شده است؛ هرچند به‌گفته عده‌ای از کارشناسان برخی از اصول این سند به‌دلایل مختلفی از جمله فشارهای خارجی، فراهم نبودن زیرساخت‌های اقتصادی در داخل کشور، مغایرت رویکرد مدیریتی قوای سه‌گانه با محورهای استقلال‌گرایانه این سند و... به اجرا درنیامده و اقتصاد ما کماکان روی همان ریل حرکت می‌کند. عده‌ای دیگر از صاحب‌نظران بر این باورند که برجام می‌توانست فضا را برای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی فراهم کند و اگر تحریم‌های یکجانبه دولت ترامپ نبود می‌شد از دولت هم انتظار اجرای تک تک بندهای این سند را داشت. این عده که از سیاست‌های دولت حمایت می‌کنند به ابلاغ این سند پیش از خروج امریکا از برجام اشاره کرده و معتقدند جمهوری اسلامی باید با توجه به تحولات اخیر در برخی از استراتژی‌های کلان اقتصادی تجدیدنظر کند تا بتواند به اهداف مدنظر این سند دست پیدا کند.

عکس: صمت

عملکرد «نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی»

علی‌اکبر لبافی، دبیر نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی در گفت‌وگو با صمت به اجرای بخش‌هایی از این سند بالادستی اشاره و عنوان کرد: بخش‌هایی که تحت مدیریت ستاد مردمی اقتصاد مقاومتی بوده، بندهای ۱، ۲۰ و ۲۱ است که پیشرفت‌های خوبی هم در زمینه حصول اهداف داشته‌ایم.

وی در ادامه افزود: زمانی که آقای دکتر رزم‌حسینی استاندار خراسان رضوی بودند مدلی را برای اجرای این ۳ بند از بندهای اقتصاد مقاومتی ارائه کردند که هدف آن احیای مسئولیت‌های نهادی و شرکتی بود. البته این طرح از زمان تصدی استانداری کرمان توسط ایشان آغاز شده بود اما در خراسان رضوی این مدل به تکامل رسید.

کار با مردم، برای مردم

لبافی با اشاره به محور اصلی سند اقتصاد مقاومتی بیان کرد: طبق اصول محوری اقتصاد مقاومتی شعار اصلی «کار با مردم، برای مردم» است که با پای کار آمدن شرکت‌ها و کارآفرینان قابلیت اجرا دارد.

وی با اشاره به عملکرد نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی در استان خراسان رضوی، به صمت گفت: طبق سامانه‌ای که تعریف شده، از سال ۹۸ تاکنون بیش از ۵ هزار کسب‌وکار ثبت شده که بیش از ۲۳۰۰ مورد آن در استان خراسان رضوی به بهره‌برداری رسیده است.

لبافی به مراحل انعقاد تفاهمات با هدف اجرای ۳ بند اصلی از سند بالادستی اقتصاد مقاومتی در سراسر کشور اشاره و تاکید کرد: در سایر استان‌ها نیز کارها در حال اجراست؛ برای مثال در برخی استان‌ها تفاهمنامه‌هایی بین معین‌ها و ارکان حاکمیتی در آن شهر و استان (مانند خراسان شمالی) تنظیم شده و در برخی دیگر این تفاهمات در مرحله تنظیم قرار دارد که به‌زودی شاهد انعقاد آنها بین معین‌ها و ارکان حاکمیتی در استان‌ها خواهیم بود.

دبیر نهاد مردمی اقتصاد مقاومتی با برشمردن یک مثال از روند آماده‌سازی بسترها، گفت: در استان اصفهان بسترسازی‌های لازم انجام شده و مسئولان استان نیز طی نامه‌ای به وزیر صنعت، معدن و تجارت آمادگی خود را ابراز کرده‌اند. تقریبا همه معین‌ها در اصفهان مشخص شده‌اند و به‌زودی شاهد اتمام مرحله تنظیم تفاهمنامه و امضای آن خواهیم بود.

لبافی ادامه داد: در استان‌هایی نظیر کرمانشاه، اردبیل، یزد، کهگیلویه‌وبویراحمد و... نیز وضعیت مشابهی وجود دارد که به‌زودی اخبار خوبی از این گروه می‌شنویم.

وی با تاکید بر اهمیت تعامل و همکاری یادآور شد: البته نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی نیز برای همکاری ابراز تمایل و اشتیاق کرده‌اند و مقرر شده بلافاصله پس از استقرار تیم‌های استانی، به تعامل با این عزیزان، کارآفرینان، معین‌ها و... پرداخته شود.

لبافی در پایان به سابقه اجرای طرح‌های مشابه در سایر کشورها اشاره و خاطرنشان کرد: هرچند پیش‌تر مدل‌های مشابهی در برخی کشورها مانند بنگلادش اجرا شده بود اما باتوجه به نو بودن این سند، ما تمام تلاش خود را به کار بسته‌ایم تا بخش‌هایی را که پیش‌تر نیز ذکر شد، به‌خوبی اجرایی کنیم و نتایج مثبت آن را در اقتصاد کشورمان شاهد باشیم.

> ابراهیم بهادرانی: سیاست‌های مدیریتی در کشورمان معیوب است. باوجود اینکه سندهای بالادستی خوبی داریم، کارمان در اجرای آنها می‌لنگد

اقتصاد مقاومتی اجرایی نشده است

ابراهیم بهادرانی، مشاور عالی رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران با اشاره به محقق نشدن اصول اقتصاد مقاومتی به صمت گفت: براساس اخبار منتشرشده در رسیدن به اهداف این سند توفیقی که باید، حاصل نشده است.

وی در ادامه افزود: دلیل اصلی این امر نیز تحریم‌ها و فشارهایی است که در سال‌های اخیر به کشورمان تحمیل شده و اقتصاد ما را با محدودیت‌های زیادی مواجه ساخته است.

رشد منفی، جز در بخش کشاورزی

بهادرانی به آمار GDP در کشور اشاره و عنوان کرد: آمارهای اقتصادی نشان می‌دهد در ۲ سال اخیر (بعد از خروج ترامپ از برجام) رشد اقتصادی ما منفی بوده است. در بخش‌های مختلف صنعت مانند نفت، معدن و... وضعیت خوبی نداشته‌ایم و در بخش خدمات نیز وضعیت بهتر از صنعت نبوده است.

این کارشناس اقتصاد با اشاره به شرایط نسبتا مطلوب بخش‌های کشاورزی ایران، تاکید کرد: تنها حوزه‌ای که در ۲ سال اخیر رشد داشته، بخش‌های مربوط به کشاورزی ماست که اتفاقا می‌تواند کمک شایانی به پیشبرد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی کند، اما متاسفانه چندان تاثیر زیادی نداشته است.

وابستگی به نفت

مشاور عالی رئیس اتاق بازرگانی تهران با انتقاد از وابستگی فزاینده اقتصاد ایران به درآمدهای نفتی، به صمت گفت: وابستگی یادشده در حالی است که سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی کاملا امکان تحقق دارند اما اوضاع به‌گونه‌ای رقم خورد که ورق برگشت و کار سخت شد. البته خودمان هم اشتباهاتی در زمینه مدیریت اقتصادی کشور داشته‌ایم که در اجرایی نشدن این سند بی‌تاثیر نبوده است؛ برای مثال ما هر سال صحبت از کاهش وابستگی اقتصادمان به نفت می‌کنیم، اما به این سو حرکتی انجام نمی‌شود، در حالی که این سیاست در مغایرت با اقتصاد مقاومتی است.

بهادرانی اتکا به نفت را مغایر با اصول محوری اقتصاد مقاومتی دانسته و بیان کرد: یکی از لازمه‌های اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی رها کردن اقتصاد از کمند نفت است؛ یعنی باید تلاش کنیم منابع درآمدی دیگری غیر از نفت برای کشور و هزینه‌های دولت تعریف کنیم تا دیگر تحریم‌ها نتواند کشور را به‌سادگی و در عرض مدت کوتاهی دچار مشکلات عدیده کند.

این کارشناس اقتصاد با تشریح مناسبات بازار نفت، یادآور شد: باید توجه داشت بازار فعلی نفت دیگر شباهتی به دهه‌های ۷۰ و ۸۰ میلادی ندارد که فروشندگان نفت شرایط معاملات را تعیین می‌کردند. امروزه نبض بازار در دست متقاضیان نفت است و این گروه جو بازار را کاملا در اختیار دارند، به همین دلیل است که ما باید طبق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی وابستگی‌مان را به درآمدهای نفتی کاهش دهیم.

وی ادامه داد: برای رسیدن به این هدف باید در وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌سوی ایجاد ظرفیت‌های صنعتی (غیر از حوزه نفت و پتروشیمی) حرکت کنیم تا بتوانیم تولیداتی باکیفیت داشته باشیم که برای رقابت در بازارهای خارجی و صادرات به آنها تکیه کنیم. البته در سال‌های اخیر کمی از وابستگی به نفت کمتر شده اما جای آن را صادرات فرآورده‌های پتروشیمی گرفته که کافی نیست و نتوانسته کارساز باشد.

چشم‌انداز چیست؟

مشاور عالی رئیس اتاق بازرگانی تهران چشم‌انداز اجرایی شدن سند بالادستی اقتصاد مقاومتی را تحلیل کرده و گفت: متاسفانه سیاست‌های اجرایی و مدیریتی در کشورمان معیوب است. سندهای بالادستی خوبی داریم که قابلیت اجرایی دارند اما وقتی به اجرای این اسناد می‌رسیم، کار می‌لنگد. نمی‌توانیم به این رویه ادامه دهیم که هرگاه نرخ نفت افزایش می‌یابد سیاست‌های انبساطی را به اجرا بگذاریم و هرگاه درآمدهای نفتی کشور به هر دلیلی کاهش می‌یابد به‌سرعت به سمت سیاست‌های انقباضی شیفت کنیم.

راهکار چیست؟

بهادرانی در پایان راهکار اجرای سند اقتصاد مقاومتی را تغییر سیاست‌های مدیریتی جمهوری اسلامی دانسته و خاطرنشان کرد: باید همه نقاط کور اقتصاد را که می‌تواند دستاویزی برای تحریم‌کنندگان باشد، با تقویت بخش‌های مولد اقتصاد از بین ببریم تا دیگر کسی نتواند با اعمال فشار از طریق محدود کردن فروش نفت اقتصادمان را دچار مشکل کند. اهداف سند اقتصاد مقاومتی بسیار خوب و متعالی هستند اما باید اسناد پایین‌دستی از سیاست‌های کلان کشور تبعیت کنند، وگرنه نمی‌توان به اجرای تمام و کمال آنها امیدوار بود.

سخن پایانی...

بسیاری از منتقدان عملکرد دولت در حوزه‌های اقتصادی بر این باورند که دولت برای گام برداشتن در مسیر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، نخست باید سعی کند تا جایی که ممکن است وابستگی‌اش به دلارهای نفتی را کاهش دهد و با تقویت بخش‌های تولیدی و مولد اقتصاد سعی در محکم ساختن پایه‌های نظام اقتصادی کشور کند. البته این عده معتقدند دولت برای اجرای چنین برنامه بزرگی نیاز به همراهی و همکاری دو قوه مقننه و قضاییه نیز دارد تا بتواند با تکیه بر حمایت‌های آنها به اهداف اساسی اسنادی همچون سند اقتصاد مقاومتی دست یابد.

باجه خبر

رونمایی از ارزش‌کارت «بانک ملت»

خدمت جدید شرکت ارزش آفرین اطلس با عنوان کارت اعتباری ارزش کارت با حضور مدیرعامل بانک ملت، عضو هیات‌مدیره، معاونان مدیرعامل و تعدادی از مدیران ارشد این بانک به‌صورت رسمی رونمایی شد.

محمد بیگدلی با اشاره به این نکته که بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری باید به یک سوپرمارکت مالی تبدیل شوند تا بتوانند همه نیازهای مشتریان را تامین کنند، افزود: بانک‌ها باید حتی قبل از اعلام نیاز مشتریان، نیازسنجی‌های لازم را انجام دهند، وگرنه در شرایط رقابتی سنگین، از گردونه رقابت خارج خواهند شد.

مدیرعامل بانک ملت معرفی مشتریان بزرگ تولیدکننده محصول و ارائه‌دهنده خدمات به شرکت ارزش‌آفرین اطلس را از جمله راه‌های افزایش فروش ارزش کارت خواند و اظهار کرد: هرچه تعداد فروشندگان زیادتر باشد تنوع محصولات نیز بیشتر خواهد شد و مشتریان با علاقه‌مندی بیشتری نسبت به دریافت این کارت اقدام خواهند کرد.

علیرضا ابراهیم‌پور، مدیرعامل گروه مالی ملت گفت: ما در این کارت از منابع فروشگاه‌ها استفاده می‌کنیم و بازپرداخت اقساط تسهیلات ارزش کارت ازسوی سازمان‌ها و از محل حقوق کارکنان، تضمین می‌شود.

جعفر حق‌شناس، مدیرعامل شرکت ارزش‌آفرین اطلس هم صدور کارت اعتباری ارزش کارت را باعث افزایش قدرت خرید، فراهم شدن امکان خرید اعتباری و اقساطی، فراهم شدن امکان انتخاب تعداد اقساط و تسویه قطعی پیش از سررسید، دانست.

یک انتصاب در بانک توسعه صادرات ایران

خانم نرگس نجفی با صدور حکمی ازسوی وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس مجمع عمومی بانک‌ها به سمت عضو هیات مدیره بانک توسعه صادرات ایران منصوب شد.

به گزارش روابط عمومی بانک توسعه صادرات، در بخشی از این حکم آمده است: «نظر به تعهد، تخصص و تجربه سرکار عالی به مدت ۲ سال به سمت عضو هیات‌مدیره بانک توسعه صادرات ایران منصوب می‌شوید.»

نرگس نجفی پیش از این مسئولیت‌هایی چون سخنگویی سازمان هدفمندی یارانه‌ها، مدیرکل امور بانکی و مدیرکل امور یارانه‌های این سازمان، دبیری کمیسیون ماده ۱۰ قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، مدیریت خزانه و مدیریت پیگیری و وصول مطالبات صندوق توسعه ملی و مشاور مدیرعامل بانک صنعت و معدن را برعهده داشت.

عزم بانک تجارت برای تامین منافع سهامداران

معاون مدیرعامل بانک تجارت در امور سرمایه‌گذاری همزمان با دهه مبارک فجر در گفت‌وگویی مولدسازی دارایی‌های راکد بانک و راه‌اندازی مجدد آنها را اقدامی موثر برای ایجاد اشتغال، رونق تولید و افزایش درآمدهای بانک عنوان کرد.

به گزارش روابط عمومی بانک تجارت، عباس ابراهیمی یکی از اقدامات مهم و اثرگذار بانک تجارت در راستای تامین منافع سهامداران و سپرده‌گذاران را تلاش برای بازگشت ۳۷ درصد سهام شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران «ونیکی» به پرتفوی این بانک و به مبلغ ۸۴ هزار و ۸۵ میلیارد ریال عنوان کرد و افزود: مالکیت این میزان سهام شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران از ۳ آبان ۹۹ به بانک تجارت منتقل شده و منافع قابل‌توجهی را برای بانک به‌دنبال داشته است.

ابراهیمی به دیگر اقدامات بانک تجارت در حوزه سرمایه‌گذاری اشاره کرد و گفت: مشارکت و همسویی با دولت برای حمایت و صیانت از بازار سرمایه و مشارکت در طرح‌های ناتمام مختلف خارج از شمول مواد ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید، از جمله اقدامات بانک تجارت در این حوزه بوده که از این طریق برای ۸۷۰۰ نفر اشتغال ایجاد شده است.

عضو هیات عامل بانک تجارت در پایان تاکید کرد: پیگیری‌های لازم برای پذیرش شرکت‌های سامان ایرانیان، تامین سرمایه کاردان و مولد نیروگاهی تجارت فارس در بازار سرمایه و استفاده از ظرفیت این بازار با تشکیل کارگروه تخصصی در دست انجام است.

ارائه ۲۰ پروژه بزرگ وزارت راه در بورس

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه با تاکید بر اینکه اجرای طرح اقدام ملی مسکن، گام دولت برای تامین مسکن دهک‌های پایین و متوسط درآمدی است، گفت: با رونق تولید مسکن علاوه بر تامین مسکن مورد استطاعت مردم، مشاغل و صنایع گوناگون در کشور به جریان می‌افتد. به‌گزارش ایلنا، محمود محمودزاده اظهارکرد: وزارت راه و شهرسازی از هر روند و مصوبه‌ای که بتواند به تولید و رونق مسکن کمک کند، حمایت می‌کند اما در عین حال در برخی جزئیات طرح جهش تولید مسکن اختلاف‌نظرهایی وجود دارد که تلاش ما این است تا به حداقل برسد و شرایط اجرا در حداکثر تفاهم فراهم شود.

معاون وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: اوایل امسال ایرادهای قانون ساماندهی و حمایت از عرضه و تولید مسکن باعنوان اصلاحیه آیین‌نامه مصوب و برطرف شد. هم‌اکنون با اصلاح این قانون، ۲۰ پروژه بزرگ مقیاس در وزارت راه و شهرسازی در حال آماده شدن است که به بورس ارائه خواهد شد. معتقدیم این‌ها تاثیرات مثبتی را در جذب و هدایت سرمایه‌ها به سمت سازندگی ایفا می‌کند. امروزه با اهتمام دولت و مجلس، تمامی تلاش برای حل موضوع مسکن در حال انجام است. دولت شرایط سختی را که برای متقاضیان مسکن وجود دارد، درک می‌کند و با فعالیت شبانه‌روزی و حداکثری تلاش می‌کند شرایط رو به بهبود بگذارد. اجرای حدود ۵۰۴ هزار واحد مسکونی طرح اقدام ملی مسکن تاثیرات خود را به‌زودی در جوامع شهری و روستایی نشان می‌دهد.

نقدینگی به کدام سمت می‌رود؟

کشمکش بورس با بازارهای موازی

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

حرکت نقدینگی بین بازارهای موازی در ایران تا پیش از زمستان ۹۸ فقط محدود به حوزه‌هایی مانند خودرو، مسکن، ارز و طلا می‌شد اما رشد ناگهانی بورس و حمایت دولت از این بازار باعث شد بازار سهام نیز وارد باشگاه بازارهای پربازده مالی در ایران شود. این روند تا جایی ادامه یافت که بورس یکه‌تاز رقابت شد و بیشترین حجم سرمایه را به سوی خود جذب کرد اما این روند از اواخر تابستان ۹۹ به این سو دستخوش تغییرات بنیادین شده است، به نحوی که بورس حتی به قعر جدول بازدهی و سودآوری بین بازارهای موازی هم رسید اما بار دیگر به عرصه رقابت بازگشت و به صدر جدول هم رسید. اما اتفاقی عجیب و تاریخی باعث شد حکومت بی‌چون و چرای بازار سهام به چالش کشیده شود و آن چیزی نبود به جز انفجار قیمتی ناگهانی در بازار نوپای ارزهای دیجیتال. برخی کارشناسان معتقدند بازار رمزارزها در ایران همچنان جای رشد را خواهد داشت اما عده دیگری به این امر تاکید دارند که با توجه به رشد اخیر نرخ بیت‌کوین انتظار ریزشی نابهنگام و غافلگیرانه را باید داشت و نمی‌توان همه تمرکز را به روی این حوزه گذاشت. از سویی هم وضعیت بازار سهام این روزها چندان باثبات نیست، چراکه عده زیادی از فعالان به‌دلیل تغییرات قوانینی که به‌تازگی تیم مدیریتی جدید سازمان بورس ترتیب داده شد، بورس را به مقصد بازارهایی مانند رمزارزها، طلا و حتی ارز ترک گفته‌اند. اما تحلیلگران بورسی معتقدند این شیفت حرکتی سرمایه‌گذاران به‌دلیل نزدیک شدن به روزهای پایانی سال ۹۹ است که همواره به‌دلیل تمایل خرید طلا در شب عید رخ می‌دهد، از همین‌رو نمی‌توان روی رونق بازارهای طلا و سکه حساب کرد و آینده بازارهای موازی همچنان در دستان بورس‌بازان خواهد بود.

عکس: آیدا فریدی

> با توجه به اطلاعاتی که از صندوق‌های ثابت منتشر می‌شود، خروجی پول چندانی از بورس ثبت نشده و در مجموع وضعیت بازار سهام مطلوب است. البته معاملات ارز دیجیتال بخشی از سرمایه افراد را به خود جذب کرده است

وضعیت بورس و بازار داغ رمزارز

امید پورمحمود، کارشناس و فعال بازار سهام با اشاره به جذاب شدن بازار رمزارزها در ایران به صمت گفت: یکی از حوزه‌هایی که این روزها در ایران بازار داغی دارد، معاملات ارز دیجیتال است که بخشی از سرمایه افراد را به خود جذب کرده است. اما در مجموع با توجه به اطلاعاتی که از صندوق‌های ثابت منتشر می‌شود، خروجی پول چندانی از بورس ثبت نشده و در مجموع وضعیت بازار سهام مطلوب است.

این کارشناس و فعال بازار سهام در ادامه افزود: البته افرادی که در فضای مجازی به‌عنوان کارشناس فعال هستند اما در بورس کارنامه خوبی نداشتند حالا هیزم به آتش بازار ارزهای دیجیتال می‌ریزند و در پکیج‌های آموزشی که به کاربران شبکه‌های اجتماعی می‌فروشند، این حوزه را بسیار تبلیغ می‌کنند.

■ فعلا ارز دیجیتال جذاب است

پورمحمود با ابراز تردید درباره تحقق پیش‌بینی‌های مبنی بر آینده درخشان بازار ارزهای دیجیتال، عنوان کرد: برای نخستین‌بار است که این پدیده را شاهدیم که افراد زیادی به حوزه ارزهای دیجیتال کشیده شده‌اند، در این بین عواملی مانند شایعه راه‌اندازی ارز مجازی از سوی ایران نیز به داغ‌تر شدن این بازار کمک کرده است. هرچند به نظر نمی‌رسد این بازار در بلندمدت بتواند جذابیتش را برای سرمایه‌گذاران حفظ کند اما فعلا توانسته جای بازارهای ارز و طلا را برای فعالان بازارهای مالی بگیرد. البته پیش‌بینی می‌شود با نخستین اصلاحی که رخ دهد، بسیاری بار و بندیل خود را از بازار رمزارزها خواهند بست.

این کارشناس بازار سرمایه به تحلیل بازار ارزهای دیجیتال پرداخت و به صمت گفت: هرگاه یک رشد شارپی در بازارهایی از این دست رخ دهد، انتظار ریزش شارپی و ناگهانی را می‌توان داشت. درحال‌حاضر نرخ بیت‌کوین در کانال ۴۸هزار دلار نوسان می‌کند، با توجه به این مسئله دو حالت می‌توان برای این بازار متصور بود؛ یا اینکه رشد قیمت‌ها ادامه پیدا می‌کند و وارد کانال ۵۰هزار دلاری می‌شود یا ممکن است قیمت‌ها ریزش شدیدی را تجربه کرده و تا مرز ۴۰هزار دلار سقوط کنند.

این کارشناس و فعال بازار سهام در ادامه سازکار جبران زیان افراد در بازارهای سهام و رمزارز را مقایسه کرد و افزود: البته نباید فراموش کرد که حتی ۴۰هزار دلار هم با توجه به نرخ برابری ارز، مبلغ بسیار بالایی است که اگر در یک رفت و برگشت افراد متضرر شوند، وقتی این زیان را به ریال محاسبه کنیم، حجم قابل‌توجهی خواهد شد که از تحمل بسیاری از افراد خارج است.

در حالی‌که اگر سهامداران بورسی ضرر هم کرده باشند می‌توانند با نگاه میان‌مدت به بازار حداکثر یک سال بعد این زیان را جبران کنند اما در بازارهایی مانند ارزهای دیجیتال ممکن است هیچ راه بازگشتی حتی در بلندمدت هم وجود نداشته باشد و این ضررها دائمی باشند.

■ سایر بازارها

پورمحمود با اشاره به نزدیک شدن به روزهای پایانی سال، اشاره کرد: با توجه به اینکه در آستانه عید نوروز قرار داریم انتظار می‌رود به‌طور سنتی بازار طلا رونق بیشتری بگیرد. البته زمانی که صادرات و واردات در کشور انجام می‌شد، شب عید تقاضا برای دلار هم بالا می‌رفت اما درحال‌حاضر با توجه به فضای تجارت، بازار طلا جای ارزهای خارجی را گرفته است.

این تحلیلگر بورس در پایان درباره بازارهای مسکن و خودرو گفت: درباره بازار مسکن کاملا نشانه‌های واضح رکود را می‌توان مشاهده کرد اما در بازار خودرو به‌دلیل اخباری که مبنی بر آزادسازی قیمت‌ها شنیده می‌شود، احتمال رونق گرفتن معاملات خودرو افزایش یافته است.

> فردین آقابزرگی: تصمیمات اخیر جدا از اینکه باعث کاهش ارزش سهام شده، حجم معاملات و نقدشوندگی سهام را نیز کاهش داده است

تغییر قوانین و خروج سرمایه از بورس

فردین آقابزرگی، کارشناس بازار سهام با اشاره به پیامد تصمیم‌هایی که سازمان بورس در روزهای گذشته گرفته، به صمت گفت: تصمیمات اخیر که با هدف کنترل قیمت‌ها اتخاذشده، جدای از اینکه با کاهش ارزش سهام همراه شده، به کاهش حجم معاملات و نقدشوندگی سهام نیز منجر شده است. وی در ادامه افزود: همین امر که یک ریسک ذاتی بازار به‌شمار می‌آید، به‌ویژه موردتوجه افراد غیرحرفه‌ای در بورس قرار گرفته و باعث شده بخشی از نقدینگی بازار سهام از این حوزه، با هدف جلوگیری از تحمل ضرر خارج شده است.

آقابزرگی با اشاره به قوانین جدیدی که با هدف محدود کردن فعالیت سفته‌بازان در بورس وضع شده، عنوان کرد: با توجه به نوساناتی که بازار در طول امسال داشته، نوسهامداران به تجربیاتی دست یافته‌اند که یکی از آنها پرهیز و فرار از بازار در شرایطی مانند آنچه این روزها در بورس شاهدیم، است. این کارشناس بازار سهام با تاکید بر لزوم رویکرد بلندمدت سهامداران در روند رو به رشد بورس، به صمت گفت: البته اقداماتی که با هدف دور نگه‌داشتن سفته‌بازان از بورس سازماندهی شده، به‌طور طبیعی باعث‌شده بخشی از نقدینگی موجود در بورس به‌دلیل این محدودیت‌ها از بازار خارج و به سمت بازارهای موازی سوق داده شود. هرچند همانطور که گفته شد این تصمیمات با نیت تقویت نگاه بلندمدت در بورس اتخاذشده اما خروج سرمایه از بازار سهام نیز یکی از نتایج طبیعی و منطقی این تغییر سیاست است.

■ تغییر استراتژی سرمایه‌گذاری

این تحلیلگر بورس به موضوع مذاکرات هسته‌ای بین ایران و غرب اشاره و بیان کرد: از سویی هم احتمال شروع مذاکرات در روزها و هفته‌های آینده بسیار افزایش یافته است، اما باید توجه داشت تا زمانی‌که سیاست‌های تورم‌زای دولت از دستور کار خارج نشده است، نقدینگی همچنان به سوی بازار سهام گرایش داشته باشد، چراکه هرگاه نرخ تورم تشدید شده ارزش سهام نیز رشد بسیار خوبی را تجربه کرده و حتی نوسهامداران نیز این نکته را کاملا درک کرده‌اند.

آقابزرگی در پایان استراتژی دولت برای مدیریت بازارهای موازی در سال ۱۴۰۰ را تحلیل و خاطرنشان کرد: البته با توجه حجم بالای نقدینگی که در بورس جمع شده، احتمالا دولت تلاش خواهد کرد این سرمایه را با به جریان انداختن آن به‌وسیله محرک مناسب، به سوی بازارهای موازی هدایت کند که به نظر می‌رسد نخستین انتخاب دولت برای ورود سرمایه بازارهای ارز و سکه باشد.

خوش‌بینی در بلندمدت

رئیس هیات مدیره بورس تهران با اشاره به گزارش‌های مثبت ۹ ماهه شرکت‌ها، اظهارکرد: این گزارش‌ها حاکی از روند درآمدی رو به رشد و تکرارشونده دارند و باید گفت در افق بلندمدت بازار سرمایه بهتر از بازارهای موازی خواهد بود.

به‌گزارش ایسنا، امیرتقی‌خان تجریشی درباره شرایط فعلی بازار سرمایه، گفت: تصمیم‌گیری برای خرید و فروش سهام در بازار سرمایه، مستلزم داشتن اطلاعات تحلیلی و آگاهی از وضعیت بازارها و عوامل تاثیرگذار بر هر سهم و صنعت است. طبعا سرمایه‌گذارانی که اکنون می‌خواهند برای سرمایه‌گذاری خود در بازار سرمایه تصمیم‌گیری کنند و نگاه میان‌مدت و بلندمدت دارند، می‌توانند با توجه به رشد نرخ جهانی کالاهای اساسی به‌عنوان نشانه‌ای برای افزایش سودآوری شرکت‌های فعال در صنایع فلزات اساسی، معدنی‌ها و همچنین صنایع مرتبط با کالاهای اساسی تصمیم‌گیری کنند.

وی افزود: همچنین باید توجه داشت به‌دلیل متعادل شدن نرخ ارز، در افق زمانی پیش‌رو و مسائل بودجه، نمی‌توان انتظار نوسانات سنگین در بازارهای موازی بازار سرمایه مانند ارز و طلا داشت.

به همین دلیل به نظر می‌رسد با این نگاه جذاب‌ترین بازار برای سرمایه‌گذاری، بازار سرمایه است، اصلاح نسبت «پی»بر«ای» در بسیاری سهم‌ها و با توجه به گزارش‌های ۹ ماهه منتشرشده از سوی شرکت‌ها که به‌طور عمده وضعیت خوب و تکرارشونده‌ای داشتند، می‌توان به آینده این بازار از نگاه بنیادی و میان‌مدت تا بلندمدت امیدوار بود.

این تحلیلگر بازار سرمایه ادامه داد: از سوی دیگر، باید در این نکته نیز تامل کرد که ریزش ماه‌های اخیر شاخص بورس باعث شده هم‌اکنون برخی سهم‌ها در جایگاه یک سال قبل خود قرار بگیرند اما گزارش‌ها نشان می‌دهد شرکت‌ها نسبت به یک سال قبل خود، وضعیتی بهتر دارند. بنابراین با توجه به این نکته و همچنین اعمال سیاست‌های حمایتی از سوی مقام ناظر، مانند کاهش دامنه نوسانی منفی و افزایش دامنه نوسانی مثبت، افزایش اعتبار، بازنگری حجم مبنا و انتشار اوراق تبعی به نظر می‌رسد کفه معاملات به نفع خریداران و کسانی که دید بلندمدت دارند، نسبت به سفته‌بازان و فروشندگان سنگین‌تر باشد. گرچه معتقدیم محدودیت‌ها باید کوتاه‌مدت باشد تا نقدشوندگی بازار تهدید نشود.

تجریشی همچنین به فعالان بازار سرمایه توصیه کرد با چشمان باز و به دور از هیجانات تصمیم بگیرند، عوامل بنیادی را در جریان سرمایه‌گذاری ماه‌های آینده خود مدنظر قرار دهند، از تصمیم‌گیری براساس صحبت افرادی که در شبکه‌های اجتماعی اقدام به ارائه سیگنال‌های خرید و فروش می‌کنند، بپرهیزند و فقط با کارشناسان، تحلیلگران و مشاوران خبره و نهادهای دارای مجوز این حوزه که در قالب نهادهای مالی اقدام به ارائه مشاوره می‌کنند، برای آینده سرمایه‌گذاری خود مشورت کنند.

سخن پایانی...

تعداد زیادی از کارشناسان بازار سهام معتقدند یکی از مهم‌ترین دلایل خروج سرمایه از بورس در روزهای اخیر تغییرات قوانینی است که باعث محدودتر شدن فعالیت‌های نوسان‌گیرانه شده است. این عده با تاکید بر اهمیت حذف قوانین محدودکننده در بورس بر لزوم بازگذاشتن دست سهامداران حتی برای فعالیت‌های سفته‌بازانه اصرار می‌کنند، چراکه معتقدند به‌دلیل جذاب بودن نوسان‌گیری و سوددهی بالای بورس در این روزها می‌توان سرمایه زیادی را به سوی بازار سهام هدایت کرد که می‌تواند باعث رونقی شود و پیامدهای مخرب سفته‌بازی را در بورس تهران خنثی کند.

یادداشت

۳محور پُر چالش بورس تهران

مسعود میرزاباقری
کارشناس بازار سهام

ریسک سرمایه‌گذاری در تمامی حوزه‌ها همواره یکی از مهم‌ترین مولفه‌هایی بوده که متقاضیان ورود به حوزه‌های گوناگون اقتصادی آن را مورد بررسی قرار می‌دهند و طبق آن برای سرمایه‌گذاری تصمیم می‌گیرند. بازار سهام نیز از این امر مستثنا نیست، به نحوی که در تمام جهان سهامداران برای انجام معامله‌ای در بورس‌های کوچک و بزرگ، ریسک‌های پیرامون سهام موردنظر را شناسایی و آن را از فیلترهای مختلف رد می‌کنند تا در نهایت بتوانند با استفاده از نتایج حاصله، تصمیمی منطقی و واقع‌گرایانه اتخاذ کنند.

مانند همه دنیا، بازار سهام تهران هم ریسک‌هایی دارد که یکی از مهم‌ترین آنها ریسک اقتصاد کلان است. دلیل اصلی وجود ریسک اقتصاد کلان نیز این است که حاکمیت در ایران سعی در برخورد قیم‌مآبانه در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی دارد که همین امر با ذات بازار سهام که بر پایه عرضه و تقاضا بنا شده در تضاد است.

■ ریسک اقتصاد کلان

مسئله درست یا غلط بودن نگاه قیم‌مآبانه دولت و حاکمیت بر حوزه‌های مختلف اعم از اقتصاد نیست، فقط موضوع این است که چنین رویکردی باعث ایجاد تفاوت‌هایی با سایر کشورهای جهان می‌شود که نشانه‌هایش را در بازار سرمایه هم به روشنی می‌توان دید.

برای مثال، وقتی منابع در ایران در اختیار دولت است، خودش را محق می‌داند در همه امور از جمله فعالیت‌های بخش خصوصی نیز دخالت کند که این امر سرآغازی برای سربرآوردن مشکلات است. مثلا وقتی تولیدکننده‌ای در کشور شروع به فعالیت می‌کند، به‌دلیل احاطه دولت در بخش‌های گوناگون مانند مدیریت منابع انرژی و نیروی کار خودش را در جایگاهی می‌بیند که به محصولات این واحد تولیدی نیز هم از نظر کیفیت و هم نرخ اعمال نظر کند.

از جمله سازکارهایی که دولت برای اعمال محدودیت در بخش‌های تولید استفاده می‌کند می‌توان به سازمان تعزیرات و سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان اشاره کرد. در حالی‌که با وجود تورم بالا تولیدکنندگان نمی‌توانند نرخ را همگام با آن تنظیم کنند و این مسئله باعث سرکوب نرخ‌ها می‌شود. به همین دلیل است که تولیدکنندگان معمولا سرخورده و متضرر می‌شوند که شواهد زیادی برای این ادعا وجود دارد که از آن جمله می‌توان به صنعت خودروسازی اشاره کرد.

مجموعه این ریسک‌ها باعث می‌شود بازار سهام نیز تحت‌تاثیر قرار بگیرد، باید توجه داشت که ما در بورس سهام همین شرکت‌ها و تولیدکنندگان را خرید و فروش می‌کنیم. وقتی هم چنین ریسک‌هایی وجود دارند پس از یک دوره‌ای نشانه‌های این ریسک اقتصاد کلان در صورت‌های مالی شرکت‌ها قابل مشاهده است.

■ ریسک‌های اجتماعی

باید توجه داشت که بازار سهام محل ضد و خورد خریداران و فروشندگان است و این امر در تمام بورس‌های جهان وجود دارد و جزیی از ذات بازار است. در این بین، اقشار گوناگون در بازار با سطوح مختلفی از آگاهی مشغول به فعالیت هستند و همین امر نیز باعث بروز رفتارهای احساسی و غیرمنطقی از سوی برخی از آنها می‌شود.

از سویی هم بورس در ایران بازار نوپایی است و سهامداران آن هنوز به بلوغ رفتاری نرسیده‌اند و این مسئله نیز به‌عنوان ریسک مهمی برای سرمایه‌گذاری در بورس شناخته می‌شود. در این میان، اگر منطقی‌ترها وزن بیشتری داشته باشند، به‌طور قطع نوسان شاخص‌ها به سمت آنها میل خواهد کرد. البته به مرور زمان و با کسب تجربیات بیشتر از سوی سهامداران، می‌توان امیدوار بود که رفتار آنها نیز منطقی‌تر شود اما درحال‌حاضر این مسئله یک ریسک مهم به‌شمار می‌رود.

■ دانش مالی‌رفتاری، کلید کاهش ریسک

با توجه به ریسک‌هایی که افراد در بازار سهام با آنها مواجه هستند، توصیه می‌شود سهامداران ضمن کسب آگاهی از مناسبات بازار، با دانش جدیدی به‌نام دانش مالی‌رفتاری آشنا شوند که بحث روز جهان است. به‌عبارتی آگاهی از نوع رفتار سهامداران در برابر سهم‌های گوناگون بسیار مهم‌تر از دانستن میزان سوددهی شرکت‌های بورسی است. برای مثال، تفکر و نوع نگاه بازار به سهام شرکتی مانند شرکت ملی مس بسیار مهم‌تر و تعیین‌کننده‌تر از آگاهی نسبت به میزان سوددهی این شرکت در سال بعد است. مهم درک بازار نسبت به میزان سوددهی این شرکت‌هاست، چراکه در نهایت این عرضه و تقاضا خواهد بود که تعیین‌کننده وضعیت سهم‌های گوناگون است.

چهارشنبه
۲۹ بهمن ۱۳۹۹ - ۵ رجب ۱۴۴۲ - ۱۷ فوریه ۲۰۲۰ - شماره ۱۷۳۳ - پیاپی ۳۰۵۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

کرونا بیشتر به مردان علاقه دارد!

طرح: حسین علیزاده

نقش کارآفرینی در اقتصاد مقاومتی

یکی از بهترین راه‌های موجود در جهت کاهش وابستگی جوامع اسلامی به غرب و حفظ استقلال، پافشاری بر ارزش‌های حاکم بر اقتصاد مقاومتی است. این واژه برای نخستین بار توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران برای جلوگیری از تهاجم دشمنان در تمام عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تولیدی و... به‌عنوان راهنمای عمل همه مسئولان و مردم در برابر فشارها و تهدیدات دشمنان به‌عنوان ایده‌ای مبتکرانه و بسیار خلاقانه مطرح شده است. این مهم که کارآفرین و کارآفرینی از عنصرهای بالقوه توسعه و حرکت به‌سوی پیشرفت و ترقی است می‌تواند بسیار بحث‌انگیز و مورد تحلیل باشد.

کارآفرینی یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین موضوعات دنیای امروز است و محرک اصلی توسعه اقتصادی محسوب می‌شود و نقش آن در نوآوری یا ایجاد فضاهای جدید کسب‌وکار بر همگان روشن است

اقتصاد مقاومتی را می‌توان ۴ گونه تعریف و ۴ الگو از آن یا ترکیبی از همه آنها را در کشور به‌عنوان پروژه‌هایی ملی پیگیری کرد. در تعریف این نوع جدید از اقتصاد صحبت از ۴ نوع اقتصاد مطرح می‌شود:

■ اقتصاد موازی:

یعنی همانطور که هر انقلابی برای رسیدن به اهداف خود نیازمند نهادهایی برای تامین اقداماتش و حفظ کیان خود است، انقلاب اسلامی و کشور ایران نیز به نهادسازی‌های مقاومتی در اقتصادش نیاز دارد، به‌گونه‌ای که شاید ماهیتا از عهده نهادهای رسمی اقتصادی بر نیاید. استفاده از سازمان‌های مردم‌نهاد، سازمان‌های دانش‌بنیان، مراکز تحقیقاتی و... نمونه‌هایی از این نوع‌اند.

■ اقتصاد ترمیمی:

عبارت از اقتصادی است که در پی مقاوم‌سازی، آسیب‌زدایی، خلل گیری و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی است. یعنی اگر در رویکرد قبلی می گفتیم فلان نهاد نمی‌تواند انتظارات ما را برآورده کند، در رویکرد جدید به‌دنبال آن هستیم که با تعریف سیاست‌های نهادهای موجود، کاری کنیم که انتظارات ما را برآورند. یعنی باید ترک‌های ساختاری دیوار نهادهای اقتصادی را ترمیم کنیم. این مسئله یعنی ترمیم و مقاوم‌سازی ساختارهای اجرایی و اداری کشور حسب نیازهای مختلف و مقتضیات زمان و مکان هم امری دور از ذهن نیست. کشورهای توسعه‌یافته نیز در برهه‌هایی از تاریخ اقتصادی خود، مجبور به مقاوم‌سازی ساختارهای اقتصادی شدند. به‌طور مثال غرب پس از دو شوک نفتی ۱۹۷۹ و ۱۹۸۳ میلادی، اقدام به جایگزینی سوخت‌های فسیلی با سایر سوخت‌های نوین کرد؛ به‌طوری که امروزه با قیمت‌های بالای ۱۰۰ دلار نیز دچار شوک نفتی نمی‌شود.

■ اقتصاد دفاعی:

تعریف سوم از اقتصاد مقاومتی، متوجه هجمه‌شناسی، آفندشناسی و پدافندشناسی ما در برابر آن هجمه است. یعنی ما باید ابتدا بررسی کنیم که مخالفان ما حمله به اقتصاد و اخلال در آن را چگونه و با چه ابزارهایی صورت می‌دهند؛ بنابراین وقتی به اقتصاد مقاومتی دست یافته‌ایم که ابزارها و شیوه‌های هجمه دشمن را پیشاپیش شناخته باشیم و براساس آنها استراتژی مقاومت خود را علیه آنان تدوین و اجرا کنیم. بدیهی است تا آفند دشمن شناخته نشود، مقاومت متناسب با آن نیز طراحی و اجرا نخواهد شد.

■ اقتصاد الگو:

چهارمین تعریف نیز این است که اساسا اقتصاد مقاومتی یک رویکرد کوتاه‌مدت سلبی و اقدامی صرفا پدافندی نیست، بلکه الگویی کاملا بلندمدت است که در تمام افکار و حرکات مسئولانش نمود واقعی و عینی دارد. در این رویکرد، ما در پی «اقتصاد ایده‌آلی» هستیم که هم اسلامی باشد و هم ما را به جایگاه اقتصاد اول منطقه برساند؛ اقتصادی که برای جهان اسلام الهام‌بخش و کارآمد و زمینه‌ساز تشکیل «تمدن بزرگ اسلامی» باشد. بدین معنا در الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت، یکی از مولفه‌های مهم الگو باید متضمن مقاومت و تحقق آن باشد. در این مقوله است که اقتصاد مقاومتی مشتمل بر اقتصاد کارآفرینی و ریسک‌پذیری و نوآوری می‌شود.

مولفه‌های اقتصاد مقاومتی

می‌توان مولفه‌های زیر را برای اقتصاد مقاومتی در نظر گرفت:

۱. حمایت از تولید ملی
۲. کارآفرینی
۳. مدیریت مصرف و اصلاح الگوی آن
۴. مردمی کردن اقتصاد
۵. مصرف کالای داخلی
۶. کاهش وابستگی به نفت
۷. حمایت از صنایع دانش‌بنیان

اکنون جمهوری اسلامی پس از دوران سخت با دوران هوشمندی و نرم‌افزاری مواجه است. تحریم‌های شدید اقتصادی و محدودیت‌های کسب‌وکار داخلی و ارتباطات خارجی دست‌وپاگیر، شرایطی را فراهم ساخته تا یک بار دیگر تفکر ناب ایرانی پا به عرصه وجود بگذارد و راه‌حلی غافلگیرانه و اساسی را برای مقابله با این گونه فشارها ارائه دهد. عرصه ظهور تفکر اقتصادی بر پایه مقاومت که از سوی رهبر معظم انقلاب ترسیم شده، بیانگر مجموعه تعاریف، شاخص‌ها و سیاست‌هایی است که اقتصاد ملی را براساس شرایط فشار و تحریم و کاهش وابستگی‌ها به خارج تنظیم می‌کند و انعطاف‌پذیری را برای یک ملت به ارمغان می‌آورد. ایجاد شرایط کارآفرینی درون‌سازمانی، نوآوری و توجه به افراد داخل سازمان و بالا بردن انگیزه تلاش و کوشش آنها همگی مصداق‌های کارآفرینی سازمانی و یکی از مهم‌ترین عناصر اقتصاد مقاومتی تلقی می‌شود. جامعه‌ای که در بستر کارآفرینی حرکت می‌کند جامعه‌ای زنده، پویا و فعال است و به‌سادگی می‌تواند مشکلات و فشارهای بیرونی و درونی را تحمل کرده و پشت سر بگذارد. در جامعه کارآفرین خطرپذیری بسیار بالا و در عین حال امری طبیعی است و از آنجایی که جامعه کارآفرین از آستانه تحمل بالایی برخوردار است، دارای اقتصاد مقاومتی خواهد بود. رهبر معظم انقلاب اسلامی براساس آموزه‌های اسلامی می‌فرماید: سرمایه‌گذاری و کارآفرینی کاری بزرگ و نوعی عبادت است. ایران امروز بیشتر از هر زمان دیگر به کار و کارآفرین نیاز داد تا توسعه یابد و پیشرفت کند. ایشان با اشاره به اهمیت کار و کارآفرینی از دیدگاه اسلام ایجاد اشتغال را علاوه بر جنبه ثروت‌آفرینی، نوعی زمینه‌سازی برای بکارگیری گنجینه استعداد انسانی دانسته و می‌افزاید ایران امروز به کارگاه بزرگ تلاش و ابتکار و نوآوری تبدیل شده اما این واقعیت تنها گام اول روند پیشرفت و سرافرازی کشور است. رهبر معظم انقلاب اسلامی با تاکید بر نیاز اساسی کشور به کار و کارآفرینی خاطرنشان می کنند دو دلیل اساسی یعنی آمادگی کشور برای جهش و فشار اقتصادی دشمنان، ثابت می کند که ایران بیش از هر دوره دیگری به کار و کارآفرینی احتیاج دارد. ایشان با اشاره به تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی نظام سلطه می‌افزایند برای مقابله با این فشارها باید اقتصاد مقاومتی واقعی به‌وجود آوریم که معنای واقعی کارآفرینی نیز همین است.

پیشنهاداتی برای رفع موانع توسعه کارآفرینی

در ادامه پیشنهاداتی برای رفع موانع توسعه کارآفرینی به‌منظور تحقق اقتصاد مقاومتی در ایران مطرح می‌شود:

۱. ایجاد و توسعه بانک‌های خصوصی ویژه توسعه کارآفرینی و کسب‌وکارهای کوچک و متوسط
۲. اصلاح قوانین و مقررات بانکی
۳. اصلاح و بازنگری قانون کار با رویکرد کارآفرینی
۴. اصلاح و بازنگری قوانین تجاری و مقررات صادرات و واردات با رویکرد کارآفرینی
۵. آموزش کارآفرینی در مقاطع مختلف تحصیلی
۶. توسعه پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد کسب‌وکارهای کوچک
۷. کاهش بروکراسی اداری در سازمان‌ها و توسعه اتوماسیون اداری به‌منظور تسهیل و حذف مراحل اداری غیرضروری
۸. حمایت از ایده‌های خلاق و نوآور توسط سرمایه‌گذاران و بخش خصوصی
۹. مبارزه با مفاسد اقتصادی و مدیریت درست منابع ارزی
۱۰. استفاده حداکثری از زمان و منابع و امکانات
۱۱. جایگزینی درآمدهای نفتی با درآمدهای غیرنفتی و کاهش وابستگی به نفت.
۱۲. استفاده از ظرفیت هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری و ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی.
۱۳. مبارزه با مفاسد اقتصادی و مدیریت درست منابع ارزی
۱۴. ایجاد و توسعه شهرک‌های صنعتی با رویکرد کارآفرینی
۱۵. تحول در شرایط اقتصاد از طریق اجرای سیاست‌های اصل ۴۴
۱۶. استفاده حداکثری از زمان و منابع و امکانات.

سخن پایانی...

توسعه کارآفرینی در کشور ضمن فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه پایدار، مسائل و مشکلات جاری از جمله فقر، نابسامانی اجتماعی و فرهنگی، بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی و معضل انبوه بیکاران را مرتفع خواهد کرد. دستیابی به رشد و توسعه اجتماعی به‌عنوان یک چشم‌انداز ملی مهم‌ترین آرزوی هر ملتی است، اما تحقق چنین چشم‌اندازی نیاز به تدوین و اجرای راهبردهای اثربخش دارد. توجه به آنچه رهبر معظم انقلاب درباره تحقق اقتصاد مقاومتی با محوریت کارآفرینی بیان می‌کنند، می‌تواند جامعه اسلامی را به الگوی برتر در جهان امروز تبدیل کند و سلطه مستکبران را از بین برده و اجازه تحرک به دشمن نداده و تحرکات اسلامی مبتنی بر عدالت را در جامعه جهانی سازماندهی کند.

از فضای مجازی

صنعتی سودآور به نام گیمینگ

هنگامی که در دهه ۷۰ و ۸۰، از مقوله بازی به‌ویژه نوع رایانه‌ای آن بین افکار عمومی صحبتی مطرح می‌شد آن را در بهترین حالت محدود به دنیای کودکان و نوجوانان می‌دانستند. امروز اما حوزه بازی و سرگرمی به صنعتی بدل شده که مبالغ هنگفت میلیون دلاری در آن جابه‌جا می‌شود. از جهت مقایسه خوب است که نگاهی به آورده صنعت گیمینگ در چند سال اخیر بیندازیم. براساس آمار منتشرشده، سود صنعت گیمینگ در سال ۲۰۲۰ میلادی افزون بر ۱۸۰ میلیارد دلار بود که رشد ۲۰ درصدی را نسبت به سال ۲۰۱۹ میلادی تجربه کرد. این رشد نشان از پیشرفت سریع این صنعت دارد. برای آنکه حسی ملموس از این رقم داشته باشیم، می‌توان آن را با درآمد نفتی سالانه ایران مقایسه کرد. درآمد سالانه کشور از فروش نفت در حال حاضر حدود ۵ تا ۸ میلیارد دلار است؛ یعنی درآمد صنعت گیمینگ حدود ۲۲ برابر درآمد نفتی ایران است!!! در نسل جوان امروز جامعه کمتر کسی پیدا می‌شود که حداقل یک بار با یک سبک از بازی رایانه‌ای آشنایی پیدا نکرده باشد؛ از بازی در رایانه شخصی تا لپ‌تاپ و از بازی در تبلت تا گوشی‌های همراه. اما قدرت اثر بازی‌ها تنها محدود به جمعیت نیست و اخیرا در قالب یک صنعت مطرح شده است. شرکت‌های بزرگ غربی در این حوزه سرمایه‌گذاری کلان کرده‌اند و سودهای هنگفتی نیز از فروش سالانه در صنعت گیمینگ کسب می‌کنند. شرکت‌هایی چون ولو (Valve)، بلیزارد (Blizzard) و ای‌ای اسپورتس (EA Sports) از سردمداران صنعت گیم، همگی در خاک امریکا هستند. البته رقابت در صنعت پرسود سرگرمی به‌حدی رسیده که کشورهایی چون چین، هند و ژاپن نیز سرمایه‌گذاری فراوانی در این حوزه داشته‌اند.

با پیشرفت فناوری و سیستم‌های رایانه‌ای، در چند سال اخیر این امکان فراهم شده که بازیکنان حرفه‌ای امکان تولید محتوا براساس بازی مورد علاقه خود در فضای نت را داشته باشند و کاربران فراوانی را به صفحات شخصی خود جذب کنند. طی این فرآیند که استریمینگ نام دارد، گیمر حرفه‌ای، هنگام بازی، صفحه خود را به‌طور برخط برای دنبال‌کنندگانش به اشتراک می‌گذارد و دنبال‌کنندگان در صورت رضایت از محتوا مبلغی دلخواه را به‌عنوان اعانه به حساب گیمر واریز می‌کنند. دلارها به حساب گیمر می‌رود و حالا دیگر او فقط یک گیمر ساده نیست، بلکه یک گیمر حرفه‌ای به‌نام «استریمر» خوانده می‌شود.

اما واقعا این استریمرها چه نقشی را ایفا می‌کنند؟ اینها صرفا کارگردان یک ویدئوی آموزش بازی هستند یا بازیکنان حرفه‌ای هستند که دل مخاطبان‌شان را ربوده‌اند. در حال حاضر و در عرصه جهانی اعداد و ارقام از ظهور پرقدرت صنعت گیم حکایت دارند. یکی از آمارهایی که خیلی هم در بین گیمرها سروصدا کرد، مربوط به استریمری به نام Shroud است. تعداد تماشاگران همزمان در یک شب از برنامه این استریمر به بیش از نیم‌میلیون نفر رسید. Shroud حدود ۵ میلیون دنبال‌کننده دارد. البته استریمرهایی با دنبال‌کننده بیشتر هم داریم که در صدر این لیست، گیمری با ملیت چینی قرار دارد که بالای ۱۲ میلیون دنبال‌کننده دارد. برای استریمرهای سرشناس جهان، درآمدهای بالایی ثبت شده که در صدر لیست سال ۲۰۲۰ حدود ۲ میلیون دلار درآمد سالانه را شاهدیم. اگر استریمر ایرانی بتواند به زبان انگلیسی، روسی یا دیگر زبان‌های پرمخاطب عرصه گیم تسلط حداقلی پیدا کند، درآمد وی ارزی می‌شود. گرچه شبکه‌هایی چون توئیچ، پاتوق استریمرهای سرشناس اروپایی، چینی و امریکایی است و مخاطبان‌شان از کشورهای دیگر، درآمدهای سرشاری به جیب آنها می‌ریزند اما همین چند روز پیش یک کودک هندی توانست این بستر درآمدی را واروانه کند و چندین میلیون دلار از استریم یک بازی ساده به‌دست آورد. یکی دیگر از جنبه‌های جهانی شدن صنعت گیمینگ را می‌توان در مسابقات پرشور و حرارت بین‌المللی آن و مبالغ درشت دلاری مخارج و جوایز دید. از همه کشورهای جهان در این مسابقات حضور دارند و تیم‌ها یکی یکی از معرکه بازی‌ها حذف می‌شوند و مرحله نهایی آن به‌طور حضوری با تعدادی تیم محدود برتر و در سالن‌های مخصوص با حضور گسترده تماشاگران برگزار می‌شود. جوایز ۴ تیم برتر، میلیون دلاری است. در حال حاضر گران‌ترین مسابقات مربوط به مسابقات بین‌المللی «دوتا ۲» است که بودجه جوایز آن حدود ۳۳ میلیون دلار معادل ۷۲۶ میلیارد تومان در سال ۲۰۱۹ بوده و تیم برتر مبلغی حدود ۱۵ میلیون دلار یا ۳۳۰ میلیارد را از آن خود کرد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

ویژه‌تر از خبر

تیر خلاص به مطبوعات

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پی مصوبه هیات وزیران مبنی بر حذف الزام دولتی‌ها به انتشار آگهی در روزنامه‌ها، در نامه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهوری نوشت: این مصوبه زنگ خطر نهایی برای مطبوعات کشور بوده و نگرانی جدی و گسترده‌ای در میان اصحاب مطبوعات و رسانه ایجاد کرده است.

به گزارش روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در متن نامه سید عباس صالحی به اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری در زمینه مصوبه حذف الزام دولتی‌ها به انتشار آگهی در روزنامه‌ها آمده است: همانگونه که مستحضر هستید هیات وزیران به موجب ماده (۱۴) مصوبه شماره ۱۳۶۱۵۹/ت ۰۵۵۲۸۹ مورخ ۹۹/۱۱//۲۵ تحت عنوان «آیین‌نامه نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت» مقرر کرده «در اجرای ماده (۵۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مبنی بر انجام تمامی مراحل برگزاری معاملات دستگاه‌های اجرایی به‌صورت الکترونیکی، انتشار ۲ تا ۳ نوبت فراخوان موضوع بند (ب) ماده (۱۳) قانون برگزاری مناقصات صرفا به‌صورت الکترونیکی از طریق ستاد معتبر و مکفی و مورد پذیرش است و باید از انجام آن به‌صورت کاغذی خودداری شود».

در ارتباط با مصوبه فوق نکات زیر مطرح است:

۱- آیین‌نامه یادشده، اصولا برای بررسی و اظهارنظر کارشناسی و طرح در کمیسیون مربوطه به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارجاع نشده است. با آنکه در تمامی موارد به‌ویژه ماده ۱۴ اخذ نظرات این وزارتخانه ضروری بوده است.

۲- در جلسه یکشنبه، ۱۵ بهمن، اینجانب ۲ ساعت اولیه جلسه را حضور داشتم و به‌واسطه برنامه‌های جشنواره‌های فجر، جلسه را زودتر ترک کردم. آیین‌نامه فوق در ساعت پایانی مطرح شد. با آنکه در دستور جلسه، موضوعات متعددی قبل از آن مطرح بود، مطمئنا اگر ترتیب رعایت می‌شد، نوبت به این دستور نمی‌رسید!

۳- مصوبه فوق‌الذکر، نگرانی جدی و گسترده‌ای را در میان اصحاب مطبوعات و رسانه ایجاد کرده است. چه اینکه در شرایط جاری سخت و عسرت اصحاب رسانه، می‌تواند زنگ خطر نهایی برای مطبوعات کشور باشد.

۴- ماده ۵۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه بر رعایت قانون برگزاری مناقصات تاکید می‌کند و هیچ صراحتی در زمینه عدم انتشار فراخوان در روزنامه‌های کثیرالانتشار ندارد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از این نامه یادآور شده است:

۵- ماده ۱۴ مصوبه یادشده، با قوانین زیر مغایرت روشنی دارد:

۵/۱- قانون مربوط به نشر آگهی‌های دولتی مصوب ۱۳۳۶/۰۴/۱۳ با اصلاحات بعدی:

به موجب ماده (۱) این قانون «از تاریخ تصویب این لایحه قانونی وزارتخانه‌ها و سازمان برنامه و بنگاه راه‌آهن و بانک‌ها و سایر بنگاه‌های دولتی و موسسات و شرکت‌هایی که به سرمایه دولت اداره می‌شوند، مکلفند کلیه آگهی‌های دولتی را برای درج در جراید مستقیما به اداره کل انتشارات و تبلیغات ارسال دارند و همچنین آگهی‌هایی که به هزینه اشخاص باید به‌وسیله دولت منتشر شود».

۵/۲- بند «۵» ماده (۲) قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که مقرر داشته «اجرای قوانین مربوط به مطبوعات و نشریات و تعیین ضوابط و مقررات مربوطه و تمرکز، توزیع و نشر انواع آگهی‌های دولتی و اجرای آن در داخل و خارج کشور.»

۵/۳- الزام به چاپ آگهی‌های دادگستری در روزنامه‌های کثیرالانتشار:

- مواد (۲۱۰) و (۳۴۳) قانون امور حسبی
- مواد (۱۷۴)، (۳۴۴)، (۳۹۴) و (۶۱۶) قانون آیین دادرسی کیفری

۵/۴- ماده (۱۳) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۰۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

ب- فراخوان مناقصه عمومی باید به تشخیص مناقصه‌گزار در ۲ تا ۳ نوبت حداقل در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار کشوری یا استان مربوط منتشر شود.

۵/۵- بند (ج) ماده (۱۱) قانون برگزاری مناقصات:

صالحی همچنین در این نامه تاکید کرده است:

ج- در معاملات بزرگ به یکی از روش‌های زیر عمل می‌شود:

۱- برگزاری مناقصه عمومی از طریق انتشار فراخوان در روزنامه‌های کثیرالانتشار.

۲- برگزاری مناقصه محدود

با عنایت به مراتب یادشده خواهشمند است دستور فرمایید اصلاح مصوبه پیش گفته هیات محترم وزیران برابر قوانین یادشده با فوریت و خارج از نوبت در دستور کار هیات محترم وزیران قرار گیرد.

به گزارش ایرنا، انتشار خبر لغو الزام دولتی‌ها به انتشار آگهی در روزنامه‌ها در میان اهالی مطبوعات و مسئولان فرهنگی واکنش‌های متنوعی را برانگیخت. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از اصلاح این آیین‌نامه خبر داد و نماینده مدیران مسئول در هیات نظارت بر مطبوعات نیز لغو آن را خواستار شد.

هیأت وزیران، روز گذشته آیین‌نامه نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) را مورد تصویب قرار داد.

طبق ماده ۱۴ این تصویب‌نامه، مبنی بر مکفی، معتبر و مورد پذیرش بودن انتشار الکترونیکی فراخوان‌ها از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)، باید از انجام آن به‌صورت کاغذی خودداری شود؛ بنابراین دیگر نیازی به درج آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار نخواهد بود. براساس برآوردهای انجام شده در معاملات منتشر شده در سامانه و تخمین هزینه‌های حداقلی ۲ نوبت چاپ آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار، پیش‌بینی می‌شود حداقل ۵۰۰ میلیارد تومان در هزینه‌های دولت به‌منظور چاپ آگهی صرفه‌جویی صورت پذیرد. پدرام پاک‌آیین، نماینده مدیران مسئول در هیات نظارت بر مطبوعات نیز طی نامه‌ای به رئیس جمهوری با یادآوری شرایط دشوار مطبوعات کشور، خواستار لغو آیین‌نامه نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) و بازگشت آگهی‌های دولتی به مطبوعات شد. در این نامه با استناد به قوانین آیین دادرسی، تجارت و برگزاری مناقصات که درج آگهی‌های دولتی را در مطبوعات الزامی می‌کند، اجرای این تکلیف قانونی، کمکی حداقلی و ضروری به مطبوعات توصیف شده است.

در بخشی از نامه پدرام پاک‌آیین، نماینده مدیران مسئول در هیات نظارت بر مطبوعات به حسن روحانی، رئیس‌جمهوری آمده است: همچنان که مستحضرید، در شرایط دشوار اقتصادی و همه‌گیری بیماری کرونا چراغ مطبوعات کشور، یکی پس از دیگری خاموش و مطبوعات رفته‌رفته از سبد خانوار حذف می‌شود. در چنین وضعی از دستگاه‌های ذی‌ربط انتظار می‌رود به وظیفه قانونی خود مبنی بر تامین حداقل‌های زنجیره مالی مطبوعات عمل کنند و با تحرک و دلسوزی بیشتر باری از دوش مطبوعات نجیب و صبور کشور برگیرند. پاک‌آیین در این نامه ادامه داده است: واقعیت این است که ابلاغ آیین‌نامه نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) که انتشار فراخوان‌ها بر بستر مذکور و حذف آگهی روزنامه برای مزایده‌ها و مناقصه‌ها را مقرر داشته، جامعه مطبوعاتی را مأیوس و حیرت‌زده کرده است. بنا به توضیحات فوق خواهشمند است مصوبه مورد اشاره را که به مرگ مطبوعات مظلوم و مستقل کشور می‌انجامد، لغو و کان‌لم‌یکن اعلام فرمایید.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در توییتی به لغو الزام دولتی‌ها به انتشار آگهی در روزنامه‌ها واکنش نشان داد و یکشنبه شب در این توییت نوشت: آیین‌نامه ابلاغی ستاد موجب نگرانی جدی مطبوعات شد. سید عباس صالحی، ادامه داد: باتوجه به اینکه موضوع در زمان حضور نداشتن اینجانب و در خارج از نوبت در هیات دولت مطرح شده بود، با دکتر جهانگیری صحبت کردم و با نظر مساعد ایشان قرار شد با درخواست اصلاحیه در ماده مربوطه، دوباره در جلسه چهارشنبه مطرح شود.